

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

katedra psychologie

Bakalářská práce

Proměna etnické identity Galicijců v souvislosti s migrací

Viktoriya Talanova

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Viktoriya Talanova

Hospodářská politika a správa

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Proměna etnické identity Galicijců v souvislosti s migrací

Název anglicky

The change in the ethnic identity of Galicians according to migration

Cíle práce

Cílem práce je dát na základě terénního výzkumu a sekundárních údajů v relevantní literatuře odpověď na výzkumnou otázku a podotázky.

Jak ovlivnila migrační zkušenost Galicijce?

o Jaké motivy měli a mají Galicijci k migraci (v rámci jednoho státu/mezinárodní migrace)?

o Co ovlivnilo jejich rozhodnutí za daných podmínek ve své zemi zůstat nebo podstoupit migraci?

o Jak významné jsou pro migraci ekonomické vlivy? (nezaměstnanost...).

Jakou podobu měla proměna jejich etnické identity?

o Co patří k základním etnickým prvkům Galicijců a jaký mají odraz v jejich osobním životě? (v kultuře ve které vyrůstali, nebo v kultuře, do které emigrovali – používání jazyka, setkávání s příslušníky svého etnika v rámci rodiny, spolky, organizace, zaměstnání, vzdělání.)

o Jaké kulturní prvky své země původu dodržují v cizích zemích? (slavnosti, svátky, etnické jídlo, historie, pohádky, písně).

Jakým způsobem se změna etnické identity projevila v jejich kultuře? (město/venkov)

o Jaké hlavní specifika odlišují Galicijce od ostatních v jiných zemích a co je naopak spojuje?

o Jaké faktory ovlivňují Galicijce, kvůli kterým chtějí zůstat ve své zemi a jaké faktory přijímají od jiných kultur?

Metodika

Práce bude vycházet především z výsledků terénního výzkumu a materiálů týkající se galicijské menšiny. Důraz bude kladen především na kvalitativní metody navazující na sekundární (hlavně statistické) údaje.

Doporučený rozsah práce

cca 50 stran

Klíčová slova

Galicijci, etnická identita, migrace, Galicie, zahraničí

Doporučené zdroje informací

Beswick, Jaine E. Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia. Bristol: Channel View Publications, 2007. ISBN: 9781853599804

DEPALMA, Renée a Antía PÉREZ-CARAMÉS, eds. Galician Migrations: A Case Study of Emerging Super-diversity. Cham: Springer International Publishing : Imprint: Springer, 2018. DOI: 10.1007/978-3-319-66305-0

GEMIE, Sharif. A concise History of Galicia. Cardiff: University of Wales Press, 2006. ISBN: 9780708319895

HROCH, Miroslav. Národy nejsou dílem náhody. Praha: SLON, 2009. ISBN: 978-80-7419-010-0.

LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Petr Kokaisl, Ph.D., prof.h.c.

Garantující pracoviště

Katedra psychologie

Konzultant

Mgr. Jan Mrva

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2021

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Proměna etnické identity Galicijců v souvislosti s migrací“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. PhDr. Ing. Petru Kokaislovi, Ph.D., prof. Hc za odborné vedení práce a cenné rady k terénnímu výzkumu. Dále děkuji také Mgr. Janu Mrvovi za pomoc při zpracování dotazníku, přínosné konzultace a připomínky. Také bych chtěla poděkovat Veronice Fialové a Lence Malíkové za spolupráci při terénním výzkumu a za společné kódování výsledku. Děkuji také Iloně Malíkové za pomoc při gramatické kontrole práce.

Proměna etnické identity Galicijců v souvislosti s migrací

The change in the ethnic identity of Galicians according to migration

Souhrn

Cílem práce je ukázat proměnu etnické identity Galicijců pod vlivem migračních událostí, které byly zapříčiněny ekonomickými, politickými a sociálními důvody. Práce poukazuje na socializaci jednotlivce v zahraničních galicijských komunitách pomocí identifikačních prvků etnické identity. Mezi ně patří jazyk, hudba a galicijská kuchyně. Tyto hlavní prvky uvádějí respondenti jako nejvíce důležité mimo svojí domovskou komunitu ke svému vlastnímu sebevyjádření. Pomocí polostrukturovaných rozhovorů uskutečněných během terénního výzkumu v Galicii a následného dotazníkového šetření byly kontaktované současné galicijské komunity, jak v rámci oblasti ve Španělsku, tak i v Americe a Evropě.

Summary

The aim of the work is to show the change of ethnic identity of Galician people under the influence of the migration events, which were caused by economic, political and social reasons. The work points to the socialization of the individual in foreign Galician communities through the identification elements of ethnic identity. These include language, music and Galician cuisine. Respondents cite these main elements as the most important outside their home community for their own self-expression. Through semi-structured interviews conducted during field research in Galicia and a subsequent questionnaire survey, the current Galician communities were contacted, both within the region in Spain and in the Americas and Europe.

Klíčová slova: Galicie, etnická identita, migrace, Galicijci, zahraničí

Keywords: Galicia, ethnic identity, migration, Galicians, abroad

Obsah

1. ÚVOD A CÍL PRÁCE	6
1.1. Výzkumné otázky	7
2. LITERÁRNÍ REŠERŠE	8
3. METODOLOGIE	13
4. GALICIE	18
4.1. Základní geografické údaje	18
4.2. Základní demografické údaje	18
5. HISTORICKÁ KONTEXTUALIZACE MIGRACE	21
5.1. Migrace od 16. století	22
5.2. První vlna migrace	27
5.3. Boj o uznání galicijské národní identity	32
5.4. Druhá vlna migrace	35
5.5. Třetí vlna migrace	38
6. ETNICKÁ IDENTITA GALICIJCŮ	44
6.1. Jazyk	45
6.1.1. Původ a historie	46
6.1.2. Postavení galicijštiny v Galicii	47
6.1.3. Galicijština za hranicemi	51
6.2. Hudba	56
6.2.1. Mezinárodní uznání hudby	57
6.2.2. Hudba jako prvek posilující identitu za hranicemi	60
6.3. Specifika galicijské kuchyně	63
7. ZMĚNA GALICIJSKÉ IDENTITY	67
7.1. Změny genderových rolí	68

7.2.	Stesk po domově _____	69
8.	ZÁVĚR _____	71
9.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY _____	75
10.	SEZNAM GRAFŮ _____	81

1. Úvod a cíl práce

V následující práci se snažím pojmut téma proměna etnické identity Galicijců v souvislosti s migrací. Migrace je silně spojena s Galicií a výrazně ovlivňuje vývoj této společnosti. Galicie, severozápadní roh Španělska definuje galicijskou krajinu, její historii a národní charakter obyvatel. Emigrace způsobila rozdělení mezi členy rodiny na celá desetiletí, ne – li navždy, zachrániv prvky galicijské společnosti a kultury. Galicijští dělníky, řemeslníky, umělce, inženýry a akademiky jsou rozptýlené po celém světě. V každém případě byla zbavena důležité části svého demografického, pracovního a intelektuálního potenciálu. Skutečnost, že migrace je také součástí jejich vlastní identity, potvrzuje galicijské slovo *morriña* (stesk po domovu), která je zakořeněna v migračních zkušenostech každého jednotlivce. V cizích zemích společně tvoří lidskou komunitu zvanou galicijský lid.

První část se zaměřuje na geografické údaje Galicii poukazují na její složení, provincii, ze kterých se nejvíc stehovalo a také na představivost vzdálenosti mezi zemi do které museli odejít, což někdy bylo také důvodem nemožného návratu. Následně jsou analyzované demografické údaje Galicii, které poskytují přehled o vývoji počtu obyvatel, které jsou ovlivněny historickými a politickými migračními událostmi od 16. století až po současnost. Migrační fenomén je bezpochybně nejdůležitějším aspektem samotné historie země, zejména na událostí, kteří měli vliv na motivy přestěhovat do jiné země, rozhodnutí a důsledky na společnost a rozvoj země. Větší pozornost je věnovaná především migraci do Ameriky, země, kde mohli bránit svoji identitu, zachovat a rozvíjet vlastní kulturu.

Následující část práce věnuje některým aspektům týkajícími se identity galicijských migrantů. Proměna etnické identity poukazuje, jak může ovlivnit způsob chápání sebe sama ve světě a hraje klíčovou roli, když tito Galicijští přestěhovalci vytvoří novou a jedinečnou identitu. Tato problematika je předmětem obnoveného zájmu ze strany sociálních vědců, kteří se zaměřují na výzkum galicijské komunity v minulém století s negativní stereotypy na vznikající nové intelektuální a politické komunity. Důraz je na analýzy způsobu, jakým si lidé, kteří se podíleli na této zkušenosti, uchovávali nebo ztratili sebe identifikační prvky. Poukazuje, jak byla galicijská identita zachovaná, ztracena nebo pouze deformovaná v kontextu této nové společnosti. Sami respondenty sebe

identifikují pomocí tři prvku. Mezi nimiž patří jazyk, hudba a národní kuchyně na které tato práce dále navazuje na prohloubení těchto odlišností, které tvoří fiktivní povahu vlastní etnické identity v zahraničí.

Nakonec důraz je kladen na změnu etnické identity, zejména jak tato změna působí na Galicijce v jeho rozhodnutí vrátit či zůstat v cizí zemi.

Předložená bakalářská práce si klade za cíl odpovědět na tyto otázky a podotázky na základě terénního výzkumu, dotazníkového šetření a sekundárních údajů v relevantní literatuře.

1.1. Výzkumné otázky

1. Jak ovlivnila migrační zkušenost Galicijce?
 - 1.1. Jaké motivy měli a mají Galicijci k migraci (v rámci jednoho státu/mezinárodní migrace)?
 - 1.2. Co ovlivnilo jejich rozhodnutí za daných podmínek ve své zemi zůstat nebo podstoupit migraci?
 - 1.3. Jak významné jsou pro migraci ekonomické vlivy? (nezaměstnanost...).
2. Jakou podobu měla proměna jejich etnické identity?
 - 2.1. Co patří k základním etnickým prvkům Galicijců a jaký mají odraz v jejich osobním životě? (v kultuře ve které vyrůstali, nebo v kultuře, do které emigrovali – používání jazyka, setkávání s příslušníky svého etnika v rámci rodiny, spolky, organizace, zaměstnání, vzdělání.)
 - 2.2. Jaké kulturní prvky své země původu dodržují v cizích zemích? (slavnosti, svátky, etnické jídlo, historie, pohádky, písně).
3. Jakým způsobem se změna etnické identity projevila v jejich kultuře? (město/venkov)
 - 3.1. Jaké hlavní specifika odlišují Galicijce od ostatních v jiných zemích a co je naopak spojuje?
 - 3.2. Jaké faktory ovlivňují Galicijce, kvůli kterým chtějí zůstat ve své zemi a jaké faktory přijímají od jiných kultur?

2. Literární rešerše

Knih *Rerouting Galician Studie*¹ se zabývá migrační zkušeností Galicijců, kde přes „veškeré historické zlo“ (Frankova diktatura, španělská občanská válka, ekonomická krize, hladomor, nezaměstnanost) neustále poukazují na hodnotu využití minulosti jako nástroj pro konstrukci nového života (galicijské kolektivní identity). Když Španělsko nechce zachovat kulturní a jazykové dědictví, tak Galicie hledá možnosti jinde. Za cílovou zemi k migraci považují Ameriku, kde si kladli za cíl vytvořit svůj vlastní národní prostor. Zde mohli více usilovat o větší autonomii, nezávislost a samosprávu Galicie. Zaměřovali se na demonstraci své vlastní kultury, kterou v hostitelských zemích ignorovali nebo diskreditovali. Jejich největší snahou bylo prostřednictvím obrany jazyka dosáhnout uznání galicijštiny jako prostředku kulturní produkce. Po ní následovala rekonstrukce literárního a uměleckého kánonu. Pomocí kulturních a politických organizací mimo Galicii se jim podařilo kultivovat kulturní rysy mezi Galicijci a lidmi galicijského původu na všech březích Atlantiku. Migrační proces také způsobil změnu jejich identity. Představuje pohled na změnu jak negativně, tak i pozitivně. Etnická identita se buď „zhroutila na své atlantické cestě“ – ztratila pocit sounáležitosti s ostatními Galicijci. Anebo je na druhou stranu otevřena vůči druhým a tím otevírá svoji kulturu ostatním, čímž usiluje o budoucí emancipaci. Spojení mezi Galicií a galicijskou diasporou v zahraničí poukazuje na důležité ekonomické důsledky migrace. Remitence od emigrantů se staly velice důležitou složkou pro rozvoj země, zejména při investování do nových technologií pro zlepšení zaostalého zemědělství na vesnicích. Také své úspory využívají pro reprezentaci Galicie filmové tvorby, tiskové publikace časopisu nebo dokonce šířením vlastní keramiky. Podle publikace *Galicians*² imigranti své úspory uplatňují při nákupu pozemků nebo investují do podniků, zejména potravinářských podniků. Kniha *Galician Migrations: a Case Study of Emerging Super – Diversity*³ pojednává o migrantech,

¹ LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

² VALENTINE, Eugene; VALENTINE, Kristin. „Galicians.“ [online]. Encyclopedia of World Cultures. 1996. [cit. 03. 09. 2021]. Dostupné z: <http://www.encyclopedia.com/topic/Galicians.aspx>

³ DEPALMA, Renée a Antía PÉREZ-CARAMÉS, eds. *Galician Migrations: A Case Study of Emerging Super-diversity*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Springer, 2018. DOI: 10.1007/978-3-319-66305-0

kteří prožili zkušenost „privilegovaných migrantů“ v Americe a byli úspěšně začleněni do cizí společnosti. Jelikož většina migrantů pocházela z dělnické třídy, toto privilegium jim umožnilo dostat vyšší pozici na trhu práce jako kvalifikovaní pracovníci a podnikatelé. Na druhou stranu Galicijci, kteří migrovali do západní části Evropy, se museli potýkat s rasistickou distrikriminací. Většinou pracovali pouze v zemědělství, přístavech nebo v obchodních službách. Ekonomická nutnost také přispěla ke změně tradičně přiřazených genderových rolí, kde ženy dosahují ekonomické nezávislosti, kterou dříve neměly. Nebyl to vždy nucený odchod, k migrace také přispívaly obchodní společnosti v Galicii. Jednou z nich je *Inditex*, který má širokou síť obchodů, a vede k dobrovolné pracovní migraci z Galicie do měst po celém světě. Ovšem, pracovní podmínky nebyly pouze jediným faktorem, které vedly k odchodu Galicijců ze země. Důležitou složkou jsou také osobní sociální sítě (rodinné, příbuzenské, přátelské), které ovlivnily rozhodnutí ve své nové zemi zůstat nebo se vrátit zpět. Současná migrace Galicijců zůstává silně ovlivněna migračními vzory dřívější galicijské diaspory. Publikace *Itinerarios cubanos del exilio gallego*⁴ potvrzuje existenci migračních řetězců, s jejichž pomocí dochází k trvalému šíření informací, které jsou přínosné pro Galicijce jak v zahraničí tak i v Galicii.

Publikace *Hlavní projevy etnické identity Galicijců*⁵ se zaměřuje na hlavní rysy etnické identity a jak se odlišují od okolí. Podle autora jazyk není hlavním prvkem etnické identity, ale jsou to kulturní zvyky, které jsou i nadále silně zakořeněny v jejich každodenním životě. Naopak, *Ruy Farís*⁶ považuje za základní etnický prvek galicijský jazyk. Prostřednictvím rodinných příběhů publikace *Camiños de ida e volta: a emigración herdada*⁷ ukazuje na obnovení důležitých prvků dědictví, kde se Galicijci mimo svůj domov účastní různých akcí pořádaných galicijskými centry, jejichž cílem se bylo zbavit pocitu vykořenění. Prostřednictvím osobních vztahů uvnitř vlastní komunity upřednostňovali umělecké činnosti (jako je divadelní představení, literární kroužky), tak i rekreační činnosti (jídla, vesnické a karnevalové zábavy). A tím se snažili udržovat zvyky

⁴ CAGIAO, Pilar a Nancy PÉREZ REY. *Itinerarios cubanos del exilio gallego*. *Arbor: Ciencia, Pensamiento y Cultura*. 2009.

⁵ Hlavní projevy etnické identity Galicijců. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://kulturnistudia.cz/hlavni-projevy-etnicke-identity-galicijcu/>

⁶ FARIAS, Ruy. *Viejos estereotipos y nuevos discursos: la visión de Galicia y de los gallegos en una fracción de la élite galaicoporteña a mediados de la década de 1940*. 2010.

⁷ *Camiños de ida e volta: a emigración herdada*. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://emigracion.xunta.gal/es/conociendo-galicia/aprende/publicacion/caminos-ida-e-volta-emigracion-herdada>

typické pro původní společnost. Publikace *Aspectos de la identidad gallega en Buenos Aires (1900-1960)*⁸ tvrdí, že identita migrantů se neustále a dynamicky transformuje v důsledku kontaktů s místním obyvatelstvem. Galicijští přistěhovalci zažili významný kulturní šok v novém městě. Pocit kontrastu mezi svojí původní a novou společností je přimělo k rozvoji silných vazeb etnické solidarity. Ve svém pracovním životě a při kontaktu s místním obyvatelstvem se snaží skrýt svůj původ (odmítají zveřejnit svou identitu) a mluví pouze cizím jazykem. Skutečnost, že Galicijce charakterizovali jako obyvatele z nižších vrstev bez vzdělání, je nutila myslet na budoucnost svých dětí, z tohoto důvodu méně používali rodnou galicijštinu v rodině, což umožňovalo dosáhnout lepšího společenského a ekonomického postavení. Jídlo je dalším klíčovým prvkem při společenském styku migrantů. Tradičním pokrmem, typickým pro Galicii, jsou ryby a chobotnice v galicijském stylu, a všem známý mandlový dort *tarta de Santiago*. Ovšem do svých tradičních receptů převzali i pokrmy od jiných národů. Publikace *History and Collective Memories of Migration in a Land of Migrants: The Case of Iberian Galicia*⁹ reprezentuje kulturní prvky Galicijců prostřednictvím folklóru, který probouzí vzpomínky migrantů z dětství. Podle autora je folklór nejúčinnější prostředek k udržení jejich připoutanosti k mateřské zemi. Tance a dudácké kapely po celém světě výrazně odlišují Galicijce od ostatních a nejlepším způsobem integruje nové přestěhovalce do galicijských sdružení. Postupem času je hudba galicijských potomků ovlivněna zahraničními vlivy (např. hudební kompozice střída dva jazyky). Publikace *Contextualizing Gender and Migration: Galician Immigration to Switzerland*¹⁰ poukazuje na život Galicijců v německy mluvících zemích. Migrantů se setkávají v různých restauracích vlastněných Galicijci a v křesťanských sdruženích, kde se nedělní bohoslužba koná ve španělštině.

Publikace *Between Two Shores: Galician Immigration to New York*¹¹ tvrdí, že galicijští přistěhovalci trvají na zachování sociálních a kulturních rozdílů. Kolem sebe

⁸ FARIAS, Ruy. *Aspectos de la identidad gallega en Buenos Aires (1900-1960)*. *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*. 2011, roč. 14. DOI: 10.5209/rev_MADR.2011.v14.6

⁹ NÚÑEZ, Xosé-Manoel. *History and Collective Memories of Migration in a Land of Migrants: The Case of Iberian Galicia*. *History and Memory*. Indiana University Press, 2002, roč. 14, č. 1–2. DOI: 10.2979/his.2002.14.1-2.229

¹⁰ *Contextualizing Gender and Migration: Galician Immigration to Switzerland* – Marina Richter, 2004. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1111/j.1747-7379.2004.tb00196.x>

¹¹ ÁLVAREZ ESTÉVEZ, Mónica. *Between Two Shores: Galician Immigration to New York. Morriña and Transnational Identities*. *Estudios del Observatorio/Observatorio Studies*. 2020. DOI: 10.15427/OR059-03/2020EN

konstruují prostředí skrze individualizované činnosti v domácnosti. Přesto uvádí, že Galicijci se ve skutečnosti si považují za Američany, zároveň nevyklučují možnost se identifikovat jako Galicijci (Američané galicijského původu jsou na svůj původ velmi hrdí), čímž poukazují na stálé zachování národního povědomí. Dílo *Constructing National Identity Through Galician. Homeland Tourism*¹² se zabývá myšlenkou, proč se galicijští migranti tak často a pravidelně se vrací do Galicie. Krajina a příbuzenské vztahy jsou dva nejdůležitější faktory k návštěvě Galicie. Národní kuchyni identifikovali jako hlavní rys identity, s níž jsou často spojeny veletrhy a festivaly, které v zahraničí nezažijí. Ovšem nenavštěvují Galicii jenom kvůli zmíněným aktivitám – pocit domova a emocionální spojení s místem (s Galicií) je součástí jejich identity. Vracející se migranti každé léto zaplňují galicijské vesnice. Návštěva je pro ně nezbytným zvykem pro vybudování galicijské identity, zejména pro vštěpování identity jejich dětí. Autor zkoumá roli nostalgie při vytváření identity galicijských Američanů. Nostalgie, kterou zažili galicijští migranti, změnila jejich způsob života a chápání sebe sama ve světě. Na jednu stranu cítí pocit vyhnání ze své země, na druhou stranu je neopouští pocit viny za to, že opustili svoji zemi v těžkém období. Následně v hostitelské zemi necítí, že tam patří. Tento psychologický stav neoddělitelně spojuje hostitelskou zemi s domovskou zemí v myslích a srdcích galicijských přestěhovalců. Zaměstnání v zahraničí jim umožňovalo mít domov v Galicii, kam se mohli na omezenou dobu vrátit, strávit čas s rodinou a oddávat se pocitu kulturní kořenitosti. Následně však se vraceli do zahraničí. Důvodem k jejich návratu považují nedostatek pracovních příležitostí v rodné Galicii. Publikace *Movilidad social de familias gallegas en Buenos Aires pertenecientes a la última corriente migratoria: estrategias y trayectorias*¹³ poukazuje na výsledek, kdy se rodiče rozhodnou i nadále socializovat své děti v galicijské komunitě. Měli silné vazby solidarity a podporovali endogamní manželství. Následně se rozhodnou vrátit ke svým kořenům do Galicie. Na druhou stranu poukazuje na rodiny, které se rozhodnou distancovat od galicijské komunity k lepší adaptaci. Rozvíjeli obchodní a sociální sítě, založení společných podniků jako jsou restaurace, pekárny, hotely atd), které by pak mohli převzít další migranti nebo zdědit

¹² FERNÁNDEZ, Nichole. *Constructing National Identity Through Galician Homeland Tourism. Genealogy. Multidisciplinary Digital Publishing Institute*, 2020, roč. 4, č. 1. DOI: 10.3390/genealogy4010001

¹³ OSO, Laura, Pablo DALLE a Paula BONIOLO. *Movilidad social de familias gallegas en Buenos Aires pertenecientes a la última corriente migratoria: estrategias y trayectorias. Papers. Revista de Sociologia*. 2018, roč. 104, č. 2. DOI: 10.5565/rev/papers.2573

mladší generace. Proces akulturace vnímají buď pozitivně nebo negativně. Buď odmítají cizí vlivy, nebo vítají kulturní změny. Na jednu stranu se snaží zachovat své kulturní prvky, na druhou stranu akceptují změnu – jako první přijmou cizí jazyk. Následně poskytuje argument týkající se toho, jak muži a ženy odvozují svoji identitu od svých genderových pozic v sociálním systému. Galicijští muži touží po návratu, zatímco ženy dosáhly v hostitelské zemi postavení, kterého se obávají, že ztratí. Na jedné straně žije většina mužů desetiletí s myšlenkou, že se jednoho dne vrátí, a právě tento sen činí jejich pobyt v zahraničí snesitelným. Nezdá se, že by existoval důvod, proč si tento sen v době odchodu do důchodu nesplnit. Na druhou stranu se ženy cítí odpovědné za to, že děti migrovaly s nimi nebo se v nové zemi narodily. Zdá se, že galicijští muži spojují svou sociální identitu s nemovitými statky, jako je jejich dům a pozemek v Galicii, zatímco identita žen je spojena s rodinou, kterou vybudovaly v zahraničí, a proto je založena na sociálních vztazích. Tento způsob definování identity charakterizuje galicijské ženy, které se mohou cítit „jako doma“, zatímco jejich manželé po desetiletích života a práce v zahraničí stále touží po své zemi.

3. Metodologie

Při sběru dat byly použity různé výzkumné metody, kvalitativní a kvantitativní. Kultura Galicijců má mnoho aspektů. Některé z nich jsou lépe prozkoumány kvalitativními a jiné kvantitativními metodami. Proto použití obou typů metod zajišťuje lepší pochopení jevu. Pro zkoumání kognitivních prvků kultury, jako jsou předpoklady a hodnoty, se nejčastěji používají kvantitativní metody. Pro zkoumání symbolických prvků kultury se používají kvalitativní metody. Objektivistické předpoklady vedou k použití kvantitativní metody, zatímco subjektivistické předpoklady vedou k použití kvalitativní metody. Kvalitativní metoda zajišťuje podrobný popis každodenních situací a vzhled do zkoumané problematiky. Analýza vychází z velkého množství informací o malém počtu jedinců. Na druhou stranu interpretace výsledku je často ovlivněna výzkumníkem. Zároveň výsledek nemusí být zobecnitelný na celou populaci a pro jiné prostředí. Oproti tomu výhodou kvantitativní metody je rychlý sběr dat a nezávislost výsledku na výzkumníkovi. Nevýhodou je, že nezachycuje lokální odlišnosti a získaná data mohou být příliš abstraktní.¹⁴

Pro kvalitativní sběr dat byla zvolena forma polostrukturovaného rozhovoru. Informace byly získané prostřednictvím cílených otázek kladených dotazovanému v rozhovoru. Některé otázky byly předem připravené, některé ne. Bylo důležité, aby dotazovaná osoba správně pochopila smysl otázky, jelikož rozhovor probíhal v angličtině. Prostřednictvím kvalitativního výzkumu jsme mohli zkoumat člověka v jeho kultuře a společnosti, a hlavně sami respondenty zdůrazňují to co je pro něj důležité a jak sami vnímají svoji identitu ve skutečnosti. Díky získaným faktům bylo možné potvrdit předem přečtenou literaturu o Galicii, a také rozšířit své znalosti. Základem ke zkoumání byla krátkodobá návštěva Galicie v rámci projektu Pestrá Evropa v srpnu 2019. Volbu jet do Galicii, ovlivnil zájem o jednotlivce, jestli stále vnímají minulost na své osobnosti. Výzkum trval pouze dva týdny. Snahou bylo navštívit nejenom velká města ale i menší vesnice, a také se setkat s respondenty z různých částí Galicii. K získání respondentů byla

¹⁴ MERTOŮVÁ, Petra. Mezioborová praktická studia. *Munispace – čítárna Masarykovy univerzity* [online]. Masarykova univerzita, 2014, s. 128–136 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/458>

použita sociální síť *CouchSurfing*,¹⁵ která podporuje kulturní výměnu při cestování. Celkem se rozhovorů zúčastnilo 13 osob. Otázky byly rozděleny na 7 částí: základní údaje o respondentech, postoje a preference týkající se příslušných jazyků a kultur, náboženství, životní styl, tradice, historie a současnost. Rozhovory probíhaly většinou v místních restauracích a barech. Každý rozhovor byl přepsán a tyto přepisy byly následně kódovány. Hlavním cílem bylo prostřednictvím těchto rozhovorů získat skutečné projevy galicijské identity. Během našeho pobytu v Santiago de Compostela nás jeden z respondentů pozval do místní restaurací, kde jsme se seznámili s celou jeho rodinou. Byl to respondent, který několik let žil v Americe, přesto se vrátil, aby byl skutečným Galicijcem.

Kvůli geografické vzdálenosti respondentů druhou výzkumnou metodou byl dotazník vlastní konstrukce. Dotazník byl vytvořen pomocí stránky *Survio*¹⁶, která slouží pro online průzkumy a dotazníky. Typy otázek byly otevřené a uzavřené. Otázky byly rozděleny na šest částí, každá část byla zaměřena na migrační faktory ovlivňující etnickou identitu Galicijců. První část dotazníku věnuje demografickým údajům, ve kterých zjišťuje, zda respondent emigroval z vesnice či z města, do jaké zemi emigroval, a jaké důvody ovlivnili jeho rozhodnutí opustit Galicii. Druhá část dotazníku zaměřuje na jazyk, zda stále používají galicijštinu nebo ne. Ve třetí část dotazník se zaměřuje na mezietnické vztahy mezi Galicijce a místním obyvatelstvem, kde cílem bylo zjistit, zda si cítí součástí nové společnosti nebo ne. Čtvrtá část dotazníku se věnuje vztahům mezi Galicijci, zda jsou v kontaktu s ostatní v zájmu zachování kulturního dědictví. Pátá část dotazníku se zaměřuje na odlišnosti Galicijců od ostatních a zároveň jestli považují tyto odlišnosti za to co je spojuje s hostitelskou společností nebo naopak odděluje. Poslední část dotazníku se zaměřuje na imigraci, zda chtějí vrátit zpět do Galicii nebo chtějí zůstat v zemi do které přestěhovali.

S jehož pomocí se podařilo získat odpovědi od respondentu z různých kontinentu světa a různých věkových kategorií (Graf č. 1). Dotazník byl umístěn na stránkách Facebook. Hlavně ve skupinách: *Gallegos y Asturianos – Colectividades Argentinas*¹⁷

¹⁵ About | Couchsurfing. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://about.couchsurfing.com/about/about-us/>

¹⁶ WWW.SURVIO.COM, all: Survio-. Dotazník zdarma | Vytvořit online dotazník | Survio.com. In: *Survio* [online] [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/>

¹⁷ Gallegos y Asturianos – Colectividades Argentinas. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/gallegosyasturianosar/>

*a Gallegos y descendientes de Gallegos en Argentina abierto*¹⁸, kde se podařilo získat odpovědi od respondentu žijících v Americe (především z Buenos Aires a Argentiny). Pomocí *CouchSurfing* byly kontaktovány osoby z Německa a jiných regionů Španělska. Dokonce se podařilo kontaktovat jednoho respondenta z České republiky. Dotazník byl zpřístupněn od 10. 02. 2021 do 10. 3. 2021, který vyplnilo celkem 50 osob, z nichž většina muži (graf. č. 2). Po ukončení sběru dat bylo provedeno třídění dat. Otevřené odpovědi jsou v práci citované. Celé zadání dotazníku je součástí příloh.

Pasportizační údaje respondentů z terénního výzkumu v Galicii¹⁹

1. Miguel gil de Barroerta - 48 let, pochází ze Santigo de Compostela. Pět let bydlel v Atlantě a pracoval tam z domova (prodával nemovitosti), pak se přestěhoval zpět do Santiaga de Compostela. Je velice šťastný a nechce se stěhovat pryč (velice hrdý na svoji národnost). Chtěl by, aby byli lidé více spojeni s přírodou. Už několikrát šel Camino, nezáleží mu na certifikátu, dělá to kvůli sobě. Je katolík (navštěvuje nepravidelně kostel). On sám doma vaří často národní jídla a chodí do galicijských tradičních barů.

2. Luis Javier Lopez Garcia - 55 let, pochází ze Santiago de Compostela. Pracuje jako producent v národní galicijské televizi. Galicijsky mluví hlavně v práci, i když přiznává, že v ní není tak sebejistý (občas má problémy s mluveným slovem). Není řádný věřící a chodí nepravidelně do kostela. Doma moc nevaří tradiční jídla. Určitý čas žil v USA a Kanadě (naučil se tam anglicky).

3. Rosh Alvarez Miquel – 59 let, pochází ze Santiago de Compostela. Je šťastná, že žije v Galicii. Cítí se jinak než jako Španělka. Nejvíce mluví španělsky a trochu galicijsky (ve škole se galicijsky neučili). Není stoprocentní věřící, nepravidelně navštěvuje kostel.

¹⁸ Gallegos y descendientes de Gallegos en Argentina abierto. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/GallegosYDesdendientes/>

¹⁹ Text je převzat z: Metodologie práce. *Hospodářská a kulturní studia. (HKS)* [online]. 10. 10. 2020 [cit. 13. 03. 2021]. Dostupné z: http://www.hks.re/wiki/ls2020:galicijci_ve_spanelsku#pasportizacni_udaje_respondentu

4. Miguel Angel Duraw - 50 let, Pochází z Madridu, v Galicii žije už 36 let (a je tu velice šťastný). Doma mluví hlavně španělsky. Je nevěřící. Pracuje pro vládu. Chtěl by změnit starší obyvatelstvo k větší otevřenosti k věcem (jako u mladší generace).

5. Teofila Poemi Roiz Kolianos - 62 let, pochází z Argentiny. Sedmnáct let bydlí v Galicii. Doma mluví především španělsky. Nechce se vrátit zpět do Argentiny. Pracuje v zahradnictví.

6. Elisa Pinon Hermida - 22 let, pochází ze Santiaga de Compostela. Studuje vysokou školu žurnalistiky. Snaží se více mluvit galicijsky, aby podpořila Galicii. Není věřící. Časem se chce odstěhovat mimo Španělsko na určitou dobu (poznávání nové kultury). Na její život má velký vliv její původ (chování, příležitosti). Chtěla by změnit hrdost Galicijců a Galicijce samotné, více se propagovat.

7. Iago Prada – 30 let, pochází z A Coruña. Mluví galicijsky, doma mluví obojím (jak španělsky, tak galicijsky). Je nevěřící. Často pracovně cestuje. Je anarchista, nemá rád žádná vládní uskupení (vlády, parlamenty, atd...). Nemá rád Madrid, protože znemožňuje Galicii (jejich přízvuk). Cítí se komfortně mezi menšími skupinami. Chtěl by změnit všechno, neví, kde začít.

8. Yago – 24 let, pochází z Pontevedra. Kouzelník, hudebník na volné noze. Nemluví galicijsky. Chce se odstěhovat. Změnil by systém školství.

9. Gabriel Seoane - 26 let, pochází z Pontevedra. Studoval VOŠ. Pracuje jako mechanik. Mluví španělsky i galicijsky. Nechce se odstěhovat. Vyrůstal v rodině katolíků, on sám je nevěřící. Chtěl by uzavřít býčí arény a opravit většinu silnic.

10. Marina (36 let) a Blai (42 let) - pocházejí z Viga. Doma používají jak galicijštinu, tak i španělštinu (záleží na tom s kým mluví). Mají rádi oba jazyky. Jsou ve Vigu spokojení (cítí perfektní balanc mezi městem a přírodou). Možná by se odstěhovali na chvíli do Lisabonu, ale jinak jsou šťastní. Nelíbí se jim počasí, konzervativní lidé a stereotypy, děti by se měly více učit jiné jazyky. Oni sami se učili angličtinu na placených kurzech anebo sami.

11. Daniel – 24 let, pochází z A Coruña. Vystudoval chemii na univerzitě a také technické vzdělání ve vývoji aplikací. Pracuje jako vývojář softwaru. Většinou mluví španělsky. Je nevěřící. Je šťastný v Galicii, ale také by chtěl zkusit bydlet v jiné zemi. Líbí se mu krajina, kultura a galicijský jazyk, národ a počasí. Chtěl by, aby se ostatní se lépe chovali ke galicijskému jazyku

12. Fausto – pochází z Tui. Vystudoval matematické inženýrství. Mluví galicijsky s některými kamarády, s otcem a babičkou. Je nevěřící. Nějakou dobu bydlel ve Velké Británii. Nelíbí se mu, že lidé ve zbytku Španělska dokážou identifikovat přízvuk, když mluví španělsky, a používají ho k tomu, aby se přízvuku posmívali. Jinak je šťastný v Galicii. Hlavně má rád národní hudbu, životní styl, pláže, řeky a lesy. A také má rád Portugalsko.

13. Daniel Gaiteiro – pochází z Pontevedra, ale teď žije v Madridu. Pracuje v oddělení logistiky. Mluví pouze španělsky.

4. Galicie

Galicie je jednou ze sedmnácti autonomních oblastí Španělska a nachází se na severozápadním cípu Pyrenejského poloostrova.²⁰ Oblast Galicii je v některých ohledech specifická, k nimž patří geografické a demografické údaje v následujících kapitolách.

4.1. Základní geografické údaje

Galicie se rozkládá na území o rozloze 29 575 km², čímž se zařazuje mezi sedm autonomních společenství Španělska. Její hranice jsou ohraničeny Biskajským zálivem na severu, Portugalskem na jihu a provinciemi Asturie, Kastilie a Leon na východě, řeka Mihno ji přechází směrem na jihozápad. Vody oceánu tečou do vnitrozemí a tvoří širokou a krásnou *Riu*. Čtyři hlavní ústí řek na pobřeží se nazývají *Rias bajas*, kterými jsou Ria de Muros, Ria de Arosa, Ria de Pontevedra a Ria de Vigo. Galicie se skládá ze čtyř provincií, kterými jsou A Coruña, Lugo, Ourense a Pontevedra. Hlavním městem nikoliv nejposvátnějším je Santiago de Compostela.²¹

4.2. Základní demografické údaje

Údaje o počtu obyvatelstva jsou získávány prostřednictvím Galicijského statistického úřadu. K 1. lednu 2020 v Galicii žilo 2.701.819 obyvatel. A Coruña je provincií s největším počtem obyvatel (1.121.815 obyvatel v roce 2020). Pontevedra je provincií s druhým největším počtem obyvatel (945 408 v roce 2020). Lugo je provincií s třetím největším počtem obyvatel (327 946 v roce 2020). Ourense je provincií s nejmenším počtem obyvatel. K 1. lednu roku 2020 mělo 306 650 obyvatel.²²

Ze všech autonomních oblastí ve Španělsku se Galicie považuje za největší emigrující v historii.²³ Galicijci žijí také v jiných komunitách Španělska nebo v jiných

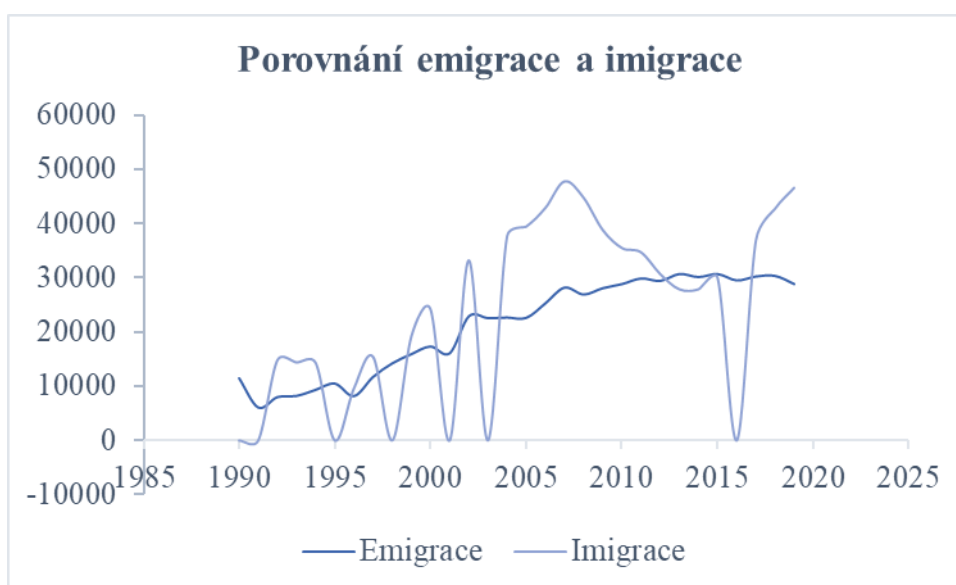
²⁰ MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A Companion to Galician Culture*. Woodbridge: Tamesis. 2014. ISBN 978-1-85566-277-3

²¹ MEAKIN, Annette M. B. *Galicie, the Switzerland of Spain* [online]. 2016 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://www.gutenberg.org/ebooks/52538>

²² *Estatuto Galego de Estatística*. [online]. [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0201001002&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=4592&R=0\[all\]&C=9928\[all\];1\[all\]&F=T\[1:0\]&S=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0201001002&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=4592&R=0[all]&C=9928[all];1[all]&F=T[1:0]&S=)

zemích, především v Americe, a to nejvíce v Argentině. Obrovský příliv Galicijců do Ameriky byl od osmdesátých let 19. století.²⁴ V letech 1885 až 1930 směřovalo do Ameriky více než 900 tisíc Galicijců.²⁵ K 1. lednu 2020 tvoří galicijská migrace do Ameriky 77,7%, do Evropy 21,4%, do Asie, Oceánie a Afriky pouze 9%. Podle věkových skupin 30,4% ve věku 65 a starší, 10% ve věku 15 a mladších. Pokud jde o místo narození, v Galicii se narodilo 27,5%, zatímco v zahraničí se narodilo 71,6%. Více než 61% z nich byly ve věku mladší 35 let.²⁶

Graf č. 3 – Porovnání emigrace a imigrace²⁷

²⁴ FERNÁNDEZ, Nichole. Constructing National Identity Through Galician Homeland Tourism. *Genealogy*. Multidisciplinary Digital Publishing Institute, 2020, roč. 4, č. 1, s. 1. DOI: 10.3390/genealogy4010001

²⁵ Text je převzat z: Statistické údaje. *Hospodářská a kulturní studia*. (HKS) [online]. 10. 10. 2020 [cit. 13. 03. 2021]. Dostupné z: http://www.hks.re/wiki/ls2020:galicijci_ve_spanelsku#statisticke_udaje

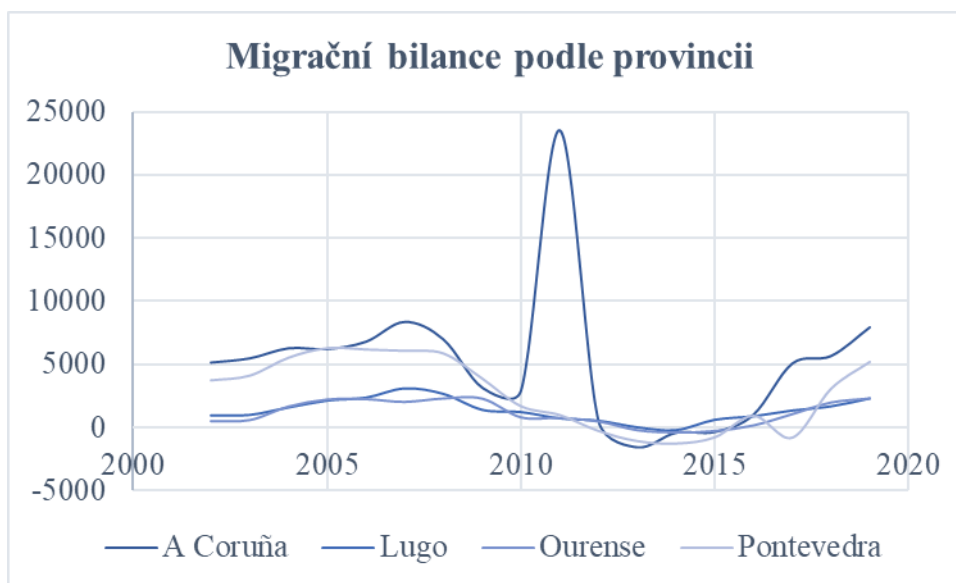
²⁶ *Estatuto Galego de Estatística*. [online]. [cit. 09.03.2021]. IGE. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: http://www.ige.eu/estatico/estatRM.jsp?c=0201008&ruta=html/gl/OperacionsEstruturais/Resumo_resultados_Indicadores_migratorios.html

²⁷ Zdroj: *Estatuto Galego de Estatística*. [online]. [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0201003&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1254&R=0%5Ball%5D&C=1%5B2:9:10:5:11:12:8:13:14%5D&F=9912:12&S=>

Galicijský statistický úřad zaznamenává emigraci do zahraničí od roku 2002. Podle grafu je vidět, že galicijská emigrace dosáhla svého vrcholu v roce 2013, pak postupně klesá. Návrat do Galicii naopak roste, především ze zahraničí.

Ukazatelem bilance obyvatelstva je migrační saldo, které se rovná rozdílu mezi počtem přistěhovalých do území a vystěhovalých z něj.²⁸

Graf č. 4 – Migrační balance podle provincií²⁹

Podle grafu je vidět, že se v průběhu času počet vystěhovalých a přistěhovalých v jednotlivých provinciích měnilo. Největší počet přistěhovalých je zaznamenán v roce 2011 v provincii A Coruña. Naopak největší počet vystěhovalých byl v roce 2013, v A Coruña a Pontevedra. K 1. lednu roku 2020 je A Coruña nejlidnatějším městem.³⁰

²⁸ Saldo migrace na 1000 obyvatel | Databáze strategií - portál pro strategické řízení. In: [cit. 10.03.2021]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/hkk/indikatory-kraje/saldo-migrace-na-1000-obyv>

²⁹ Zdroj: Estatuto Galego de Estatística. [online]. [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0201003&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1254&R=0%5Ball%5D&C=1%5B2:9:10:5:11:12:8:13:14%5D&F=9912:12&S=>

³⁰ Estatuto Galego de Estatística. [online]. [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=54&R=9915\[12:15:27:32:36\];0\[2020\]&C=1\[0\];2\[0\]&F=&S=&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=54&R=9915[12:15:27:32:36];0[2020]&C=1[0];2[0]&F=&S=&SCF=)

5. Historická kontextualizace migrace

Migrace je silně spojena s Galicií a výrazně ovlivňuje vývoj této společnosti. Na světě existuje pouze 51 zemí bez galicijských obyvatel. Skutečnost, že migrace je také součástí jejich vlastní identity, potvrzuje bezkonkurenční touha objevit Ameriku každým, kdo dorazil do *Finisterre*. Původ touhy pochází z mytologických zpráv o původu Galicie. Podle těchto zpráv založil Galicii kmen pocházející z Východu, který sledoval rotaci slunce a dospěl k tomu, co považovali za konec světa, Galicii.³¹

Španělsko je země složená z různých historických území, kmenů a regionů. To bylo spojeno prostřednictvím královských manželství. Kastilie a Aragon byly nejvýznamnějšími z těchto království a do konce středověku ovládly velkou část poloostrova. Manželství jejich vládců Isabely Kastilské a Fernanda Aragonského znamenalo počátek moderní definice Španělska. Od osmnáctého století zůstává politická geografie Španělska víceméně konstantní: Pyrenejský poloostrov s výjimkou Portugalska, Andorry a Gibraltarů. Regiony se vyvíjely samostatně a vytvářely vlastní kulturu, ekonomiku a jazyk. K připojení Galicii ke Španělsku došlo v roce 1479 zásluhou královny Isabelly Kastilské, která zahájila proces nazývaný některými historiky „*taming and castration of the Kingdom of Galicia*“. V důsledku toho byla ekonomika, politika a kultura Galicie zcela potlačena ve prospěch zájmů Kastilie, což následně vedlo k migraci.³²

Pyrenejský poloostrov zaujímá několik zásadních křižovatek a poskytuje spojení mezi Evropou a Afrikou, Středozezemním mořem a Atlantikem. Spojení Španělska s Afrikou pochází z pravěku. Když ve středověku muslimští vládcí ovládli většinu Španělska, prohloubily se blízké vztahy se severoafrickým světem. Dnes je Španělsko cílem afrických přistěhovalců do Evropy. Spojení Španělska se zbytkem Evropy je také silné díky společné historii a geografii posílené vazbami Evropské unie. Spojení Španělska s Latinskou Amerikou pochází z období budování vlastních kolonií na konci patnáctého století až po současnost. A abychom pochopili, jaké motivy vedly Galicijce podstoupit migraci, je nutné prozkoumat cestu minulosti migračních pohybů této autonomní komunity, které přinesly řadu ekonomických a demografických důsledků. Historická galicijská migrace

³¹ Ya solo hay 51 países en el mundo sin gallegos. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.globalgalicia.org/noticia/afrika/2020/02/01/solo-51-paises-mundo-gallegos/00031580578319387242124.htm>

³² PATTERSON, Craig. Forever in Galicia? Castela and the Homeland Made in Exile. *Forum for Modern Language Studies*. 2011, roč. 48. DOI: 10.1093/fmls/cqr042

obsahuje jak vnitřní, tak i vnější migrační toky. Tato práce se hlavně zaměřuje na migrační pohyby do Ameriky, takže v historických souvislostech jim bude věnovaná větší pozornost. Mnoho emigrantů přijalo občanství zemí, kam se přestěhovali, přitom ale duchovně zůstávají s galicijskou národností. V cizích zemích společně tvoří lidskou komunitu zvanou galicijský lid. Přestože současnost poukazuje na růst vracejících migrantů, stále existují organizace regionálních společenství pro vzájemnou pomoc až po malé skupiny, jejichž členové často pocházejí ze stejné oblasti.^{33 34}

Z důležitých faktorů, které způsobovaly proměnu galicijské identity, patří státní zásahy (např. formou zákazu používání galicijštiny) a proto další kapitoly se zaměřují na historické události, které ovlivnili rozhodnutí Galicijců podstoupit migraci. Výsledky dotazníku poukazují že většina respondentů emigrovali z důvodu vytlačujících faktorů (Graf č. 5).

5.1. Migrace od 16. století

V projevu imperialismu (vnitřní kolonizace) se španělská koruna snažila konsolidovat všechny okrajové oblasti Pyrenejského poloostrova a dosáhnout úspěchu v pozdním středověku. Některé regiony si zachovaly svoji vlastní kulturu a jazyk, například Katalánsko a Baskicko, které měly dostatečně bohaté ekonomické postavení, aby se chránily před plnou kolonizací. Galicie byla izolovaná na severozápadě poloostrova.

V 16. století sklizeň obilovin a vinic značně klesla, po nich následuje agrární krize a hladomor, který způsobil vlnu emigrace do Kastilie a Andalusie. Století skončilo morem, přesto nedošlo k demografické katastrofě jako v Kastilii, ale k pozastavení demografického a ekonomického růstu. V první třetině 17. století dochází ke klimatickým změnám, které mají za následek vzestupy a pády v zemědělské produkci. Pak však přijde dlouhé období trvalého růstu populace a produkci, zejména v západní Galicii (zejména zavedení a šíření kukuřice, která se velmi dobře přizpůsobila klimatickým podmínkám).

V roce 1570 po vyhnání Maurů putovalo přibližně 3 tisíce lidí, aby znovu osídlili Alpujarry. Jejich cesta pokračovala do Madridu a dalších kastilských měst

³³ PHILLIPS, William D. a Carla Rahn PHILLIPS. *A concise history of Spain*. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN: 9781316468821. s 30–50.

³⁴ HOOPER, Kirsty. *Writing Galicia into the World: New Cartographies, New Poetics* [online]. Liverpool, UNITED STATES: Liverpool University Press, 2011 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://ebookcentral.proquest.com/lib/czup/detail.action?docID=726842>

nebo do hlavních měst Andalusii, kde Galicijci pracovali hlavně jako nosiči vody, služebníci atd. Na druhou stranu se předpokládá, že v roce 1493 přibližně 700 Galicijců emigrovalo do Ameriky. Dalším důležitým hospodářským pokrokem byl rybolov. V roce 1550 Galicie vlastní 17 přístavů, ve kterých bylo možné lovit různé druhy ryb (sardinky, štikozubce, mořské úhoře, ústřice a další). Ale hlavní přístav byl ve městě Pontevedra, a to natolik, že se stal největším městem v Galicii v 16. století. Rybaření generovalo nekonečná pomocná řemesla (košíkářství, bednářství) a samozřejmě stavbu lodí. Bratrství velkoobchodníků a majitelů lodí bylo jedním z velkých center ekonomické a sociální moci ve městě. I když v menším měřítku, něco podobného se stalo v jiných pobřežních městech, zejména v Coruňě, kde si bratrstvo *San Andrés* dovolilo podporovat hlavní nemocnici a vlastnilo velké množství budov. V návaznosti na středověkou tradici se také vyváželo dřevo, kůže a víno na celé Kantaberské pobřeží, do Anglie a Irska. Ovšem koloniální obchod selhával při nedostatku exportní produkce. V roce 1573 král *Carlos I.* nařídil obchodovat s Indií, avšak nejsou žádné důkazy, že tomu tak skutečně bylo. Od poloviny 18. století galicijské ženy začínají tkát plátna a Galicie se stala největším producentem pláten ve Španělsku. Díky nárůstu poptávky se malé obchody měnily na větší. V roce 1764 bylo povoleno využívat přístav v A Coruňě pro obchodování s Amerikou. Existuje několik případů profesionálních tkalců na plný úvazek, například v oblasti Padrón, nebo placených řemeslníků, kteří se objevují pouze v městských centrech (zejména v A Coruña). 18. století začíná válkou, občanskou a mezinárodní o nástupnictví na španělský trůn mezi Felipe de Anjou a arcivévodou Carlosem de Habsburgem. V roce 1702 dorazila španělská flotila do Viga, kde na ni zaútočila anglo-nizozemská armáda. Angličané vyplenili *Ribadeo*, ústí *Ferrol*, *Costa da Morte*, obsadili Vigo a Pontevedro a dokonce požadovali obrovské výkupné za to, že nezaútočí na Santiago (což nedokázali). Nakonec odešli, ale ne bez zanechání stopy ničení. Naštěstí od tohoto roku až do příchodu Francouzů v roce 1809 byla Galicie bez válek. V roce 1726 *Felipe V.* vytvořil námořní základnu *Arsenal de Ferrol* k rozšíření loděnic ve městě Ferroll. Ve výsledku se toto město stalo největším v Galicii s 25 000 obyvateli.³⁵ Loděnice zaměstnávala 6 až 15 tisíc pracovníků, kromě námořní základny a její armády. Vyhláška armády zrušila jurisdikci

³⁵ *Lijó - 2006 - LA MATRÍCULA DE MAR Y SUS REPERCUSIONES EN LA GALI.pdf* [online] [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: https://minerva.usc.es/xmlui/bitstream/handle/10347/6797/OH_15_RT_Vazquez.pdf?sequence=1&isAllowed=y

nad rybáři a zavedla svobodu rybolovu, která umožnila osídlení Katalánců, a vytvořila *Matrícula del Mar*, která přinutila rybáře sloužit až 10 let Královskému námořnictvu, což způsobilo emigraci mladých mužů z pobřežních vesnic. Nejprve šli pouze do Havany, ale od roku 1767 až do Buenos Aires.³⁶

V roce 1764 přístav A Coruña byl oprávněn obchodovat přímo s Indií. Ve městě tak vzniklo jádro moderní obchodní buržoazie. Následně byl vyhlášen volný obchod, který rozšířil počet přístavů (Vigo a Ferroll). Úpadek námořního obchodu byl způsoben anglo – španělskou válkou (1779–1783). Obchodníci zdražili své výrobky a byli blokačním faktorem hospodářského rozvoje. Na základě toho došlo ke krizi základních zdrojů obživy, což vedlo k poklesu obyvatelstva. Znepokojení vedlo k migraci do Madridu, Portugalska a Ameriky. Celkový počet migrantů se odhaduje na 350 000 Galicijců. Galicijci, kteří nechtěli emigrovat, kritizovali zaostalost zemědělství a průmyslu, a navrhli reformy pro pokrok celé země. K dosažení cílů bylo vytvořeno několik společností. Mezi nimiž patřila královská zemědělská akademie, zřízená skupinou šlechticů, která se snažila prozkoumat příčiny úpadku zemědělství v sedmi provinciích království Galicie. Královská ekonomická společnost přátel ze Santiaga podporovala malá průmyslová odvětví a snažila se rozšířit pěstování textilních surovin, zejména lnu. Království Galicie také podporovalo zakládání škol námořnictví, obchodu, matematiky a účetnictví. Fungování těchto škol však bylo velmi špatné z důvodu téměř neexistujících zařízení a materiálů.³⁷

Roku 1809 do Galicie vstoupila francouzská armáda pod vedením císařského maršála Nicolase Jean de Dieu Soulta. Francouzi zvítězili, v důsledku toho o tři dny později A Coruña kapitulovala kvůli nemožnosti bránit se, zvláště když Britové odpluli do Anglie. Za méně než měsíc Francouzi obsadili celou Galicii a pokusili se zorganizovat svou novou správu ve spolupráci s františkánskými Galicijci, kteří si mysleli, že díky napoleonskému režimu se jim podaří modernizovat Galicii. Okupace trvala 6 měsíců. V čele s Bernardo González del Valle se jim podařilo vrátit Vigo, což bylo první město, které se podařilo vysvobodit od napoleonských vojsk v celé Evropě. Další vítězství bylo nad maršálem Neye v bitvě u Ponte Sampaio, který zůstal v kolektivní paměti jako velký čin, který symbolizoval galicijskou statečnost. O několik týdnů později Ney a Soult odešli

³⁶ MARONESE, Leticia, ed. *Buenos Aires gallega: inmigración, pasado y presente*. Buenos Aires: Comisión para la Preservación del Patrimonio Histórico Cultural de la Ciudad de Buenos Aires, 2007.

³⁷ MURGUÍA, Manuel. *Historia de Galicia*. Soto Freire, 1865. ISBN: 9780353659353

z Galicii a už se nikdy nevrátili. Galicie znova zažívá období svobody a rekonstrukci moci, kdy se zrodil liberalismus. Roku 1812 byla vyhlášena liberální ústava v s absolutní formou vlády (kdy Galicie ještě byla královstvím). Jeho cílem bylo vybudovat nový politický systém založený na svobodách jednotlivců, na občanské rovnosti všech občanů a na suverenitě národa. Avšak v roce 1814 Ferdinand VII. zrušil ústavu a její svobody, v důsledku toho mnoho liberálů emigrovalo. Navzdory tomu nebyl liberalismus vymýcen, zejména v A Coruňě, kde došlo k prvnímu prohlášení proti absolutní monarchii. Skupiny vojáků a řemeslníků v čele s Rafelem del Riego zahájili povstání k vyhlášení Ústavy z roku 1812. V roce 1819 ústava byla znovu vyhlášena v A Coruňě, později ve Ferrolli a ve Vigu. Povstání se rozšířilo po celém Španělsku. Liberálové zakázali absolutistický tisk a sdružení. Jejich organizace byla složena z duchovních a šlechticů. Francouzská armáda vyslaná svatou aliancí evropských absolutních monarchií vrátila Fernandovi VII. všechny jeho pravomoci, kdy se liberálové už nedokázali postavit proti politicko-vojenskému dozoru. Smrt Ferdinanda VII. v roce 1833 otevírá definitivní a konfliktní přechod od absolutní monarchie k liberálnímu režimu v celém Španělsku, způsobivší značný sociální a politický vývoj od 19. století. Liberalismus představil sociální hodnoty svobody, lidové suverenity a demokracie. Nastolil práva člověka a zachránil absolutní moc panovníka vrátit ji společnosti. Způsobil hlubokou transformaci neboli revoluci, která byla vždy projevem sociálního napětí, nahrazením některých vládnoucích tříd.³⁸ Duchovní a aristokraté nahradili střední třídu a měšťany, kteří se mohou svobodně vyjadřovat písemně nebo slovem na sdružování, výkon různých povolání, obchodování, náboženské vyznání, výběr studia atd. Bez podpory armády by bylo nemyslitelné, aby po roce 1833 byl nový liberální stát vybudován a mohl být konsolidován. Byla to tvrdá šestiletá občanská válka. Galicijští vůdci byli pronásledováni a vyhnáni ze země. Po skončení občanské války v letech 1868–1874 náhle nastoupil republikanismus (ve federalistické formě). Galicijští federální poslanci se zaměřili na tři základní cíle: přístup rolníků k plnému vlastnictví půdy, výstavba železnic, které by spojovaly Galicii se zbytkem Španělska, a Ústava Galicii. Co se týče druhého a třetího, ke změně nedošlo, vnitřní boje španělského federalismu zasáhly i Galicii. V souvislosti s prvním byl schválen zákon o formálním

³⁸ FERNÁNDEZ BALLESTEROS, Robustiano, UNIVERSIDADE DA CORUÑA a SPAIN, eds. *Cátedra „Jorge Juan“: ciclo de conferencias, Ferrol: curso 1995-1996*. La Coruña, Spain: Universidade da Coruña, 1997.

vykoupení, který prosazoval Juan Manuel Paz Novoa a Eduardo Chao, předložili návrh zákona o boji proti drobným zemědělským podnikům, které nebyly nikdy přínosné.³⁹

Pomalost v rozvíjení průmyslu a obchodu částečně vysvětluje příčinu zpoždění zahájení provozu železnic, což byl velký symbol pokroku dvacátého století. Neexistence železnic blokovala obchod galicijských produktů, zejména hospodářských zvířat do Madridu a Katalánska. Provoz první železnice byl zahájen až v posledních pěti letech století (v roce 1873), jen 41 kilometrů ze Santiaga do Carril. Bylo nutné počkat až do roku 1885, než se Galicie propojila se severní částí Španělska. Jižní spojení přes Zamora-Puebla de Sanabria – Ourense bylo dokončeno až v roce 1957. Hospodářská stagnace prohloubila nerovnováhu mezi populací a zdrojem obživy. Přestože prošli velmi těžkým životním obdobím, jako například hladomorem (1853) nebo epidemií (1833–1873), pravdou je, že v roce 1860 zde žilo přibližně o 450 tisíc obyvatel víc než v roce 1787, s nárůstem o 34%. A že v letech 1860–1900 se počet obyvatel zvýšil o dalších 180 tisíc, s nárůstem o 10%. Tyto růsty však byly nižší než obyvatelstvo celého Španělska, takže galicijská populace klesla z 13,5% z celkového počtu v roce 1787 na 11,4% v roce 1860, a v roce 1900 klesla na 10,6%. Jednou z příčin tohoto relativního poklesu je migrace. Při porovnání migrací z 18. století se změnily jen málo. Jejich cílem byly stále jiné oblasti Španělska a Amerika (zejména Kuba, někdy v podmínkách otroctví, které nahradilo černochoy v cukrovarech, stále vzácnější kvůli mezinárodním překážkám obchodování). Imigrace pro Argentinu nesla pouze pozitivní výsledky, které se projeví zejména v ekonomice a tím i ve finančním chodu státu. Přítomností imigrantů v úrodných pampách extenzivní zemědělská produkce, která znamenala v první fázi nezávislost na dovozu z okolních států a následně vytvoření exportní zemědělské velmoci.⁴⁰ Až do 19. století byla přijímaná zákonná opatření k omezení migrace, které Španělsko zrušilo až v roce 1850.^{41 42}

³⁹ BERAMENDI, Justo G. *Historia mínima de Galicia*. Primera edición. vyd. Madrid: México D.F.: Turner: El Colegio de México, 2016. Colección Historias mínimas. ISBN 978-84-16354-07-8.

⁴⁰ Argentinská imigrační politika, 1852-1914. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/130651/>

⁴¹ PHILLIPS, William D. a Carla Rahn PHILLIPS. *A concise history of Spain*. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN: 9781316468821. s 30–50.

⁴² A Corner of Spain, by Walter Wood—A Project Gutenberg eBook. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <http://www.gutenberg.org/files/47628/47628-h/47628-h.htm>

5.2. První vlna migrace

Obecně se uznává, že k první vlně galicijské migrace dochází v roce 1853, kdy dochází k zrušení španělských vládních omezení, až do globální krize v roce 1930, kdy do Latinské Ameriky odešlo přibližně 600 tisíc Galicijců. Z této masivní migrace se zrodila druhá „Galicie“. Během poslední čtvrtiny devatenáctého století a první třetiny dvacátého století galicijští emigranti vytvořili všude, zejména na Kubě a v Argentině, galicijská sdružení pro vzájemnou pomoc, zachování kolektivní identity a prospěch v jejich životech. Příliv lidí byl způsoben jak *push* tak i *pull* faktory, vyskytujících se na obou stranách Atlantiku. Politika zavedená argentinskou vládou byla zaměřena na osídlení země, primárně Evropany a Evropa, která byla přelidněna a hledala nové možnosti jinde. Rostoucí evropské městské obyvatelstvo Argentina dokázala využít při rozvoji zemědělství, tím mohla vstoupit do obchodního systému. Poptávka po potravinách v Evropě otevřela obrovský trh práce v Jižní Americe, kde Argentina měla prostorovou výhodu. V roce 1876 byl přijat zákon Avellaneda,⁴³ politika otevřených dveří zaměřená na evropské přistěhovalce. Mezi lety 1869 až 1914 populace Argentiny vzrostla o šest milionů lidí. V roce 1900 se Argentině podařilo vytvořit primárně bílou populaci, v době, kdy byla rasa označovaná za příčinu mnoha problémů Latinské Ameriky. Po první světové válce začala Argentina postupně omezovat imigrační politiku (zejména vůči Italům). Přistěhovalectví bylo dále zpřísněno, protože lidé začali přicházet z jiných latinskoamerických zemí. Po ní následuje španělská občanská válka (1936–1939) a druhá světová válka (1939–1945), které zastavily migrační pohyby. V letech 1931 až 1933 se do Španělska vrátilo více než 100 tisíc španělských migrantů, zejména z Latinské Ameriky a z menší komunity Francie. Během občanské války a po ní byl hlavní odchod ze Španělska formován spíše z politických důvodů než ekonomických. Dlouhodobě galicijské komunity v Latinské Americe, zejména v Buenos Aires, udržovaly kontakt s politicky angažovanými, levicovými a často nacionalistickými Galicijci, protože galicijské nacionalistické hnutí se postupně v Americe rekonstruovalo.⁴⁴

⁴³ La Legislación Migratoria. In: *Argentina.gob.ar* [online]. 13. 3. 2019 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.argentina.gob.ar/interior/migraciones/museo/el-estado-y-la-inmigracion/la-legislacion-migratoria>

⁴⁴ *Hannum - fulfillment of the requirements for the degree of .pdf* [online] [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=kent1594393030662703&disposition=inline

Počátkem 40. let se znovu obnovuje příchod migrantů ze Španělska, hlavně z ekonomických důvodů. V povalečném období se snaží obnovit ekonomiku a jejich cílovou zemí už byla nejenom Amerika, ale i západoevropské země. Španělsko podporovalo emigraci jako prostředek nejen ke zmírnění vysoké míry nezaměstnanosti, ale také k nastartování španělské ekonomiky prostřednictvím migračních příspěvků novým migrantům. Na začátku 19. století galicijská identita tvořila nejméně 80% rolnické populace a další dělnické třídy. V roce 1887 v rámci sdružení galicijský republikanismus vypracoval svou regionální ústavu pro budoucí galicijský stát, která v tuto chvíli neměla žádný účinek, ale o 30 let později sloužila jako model pro galicijský nacionalismus (jako návrh na radikální decentralizaci státu), jejichž cílem byla agrární modernizace a podstatné zlepšení životních podmínek rolníků. V Galicii se objevil politický *galicianismus*, jehož cílem bylo obnovit politicko-správní jednotu Galicie (království nebo samostatnou provincii monarchie), zničenou v roce 1883 reformou Javiera de Burgose, která je rozdělila na čtyři současné provincie. Projevy galicianismu byly upřednostněny prostřednictvím skupin. První provincialistická skupina byla koncentrována v Santiagu. Tvořilo ji přibližně 60 členů, více než polovinu tvořili vysokoškoláci a zbytek byli lékaři, učitelé a vojáci. Jejich místem setkávání byla *Literární akademie*, kde debatovali o historii, právu, ekonomice a literatuře. Tito mladí lidé, zejména *Antonín Faraldo*, vnášejí středoevropský historismus do galicijského myšlení, staví Galicii do středu zájmu, koncipují ji jako organickou komunitu díky svému jazyku, historii a kultuře. Porážka tohoto povstání a následné represe si vynutily rozpuštění skupiny, jejíž přední osobnosti, jako je sám Faraldo nebo básník Francisco Añón, museli odejít do exilu. Ale tím vše nekončí, v padesátých letech 19. století druhá generace mladých provincialistů, kteří se setkali v Liceo de la Juventud v Santiagu, shromáždila ideologické dědictví svých předchůdců a začala propagovat galicijské kulturní hnutí *Rexurdimento*. Na rozdíl od svých předchůdců se chovali spíše jako propagandisté než provinciálisté. Galicijský provincialismus tedy nebyl politickým hnutím, ale intelektuálním a kulturním proudem. Proto jeho hlavní příspěvky byla literatura, vytvoření galicijské historiografie a formulace ideologických východisek pozdějších regionalistických a nacionalistických diskursů. V období romantismu dochází ke vzniku společnosti, kterou zakládali následující básníci: Rosalía de Castro, Eduardo Pondal, Manuel Curros Enríquez a další. V roce 1853 Juan Manuel Pintos publikoval v Pontevedře knihu *A gaita gallega*, přičemž to byla první kniha

v galicijštině. V roce 1861 se v A Coruňě konaly první květinové hry, v tomto případě dvojjazyčné. Jejich cílem bylo vrátit používání galicijštiny a také poukázat na důstojnost všeho galicijského. V polovině 80. let 20. století se galicijský provincialismus transformoval do regionalismu. Nebyla to pouze změna názvu. Snahou galicijského regionalismu bylo působení na rozvoj společnosti mezi Španěly v politické rovině. Následně také překračují Atlantik, aby se zakořenili i v koloniích emigrantů, zejména na Kubě a Havaně.⁴⁵

Nejambicióznějším industrializačním příkladem je bezpochyby Sargadelos. V padesátých letech 18. století továrna zaměstnávala mnoho pracovníků a její výroba byla uznávaná nejenom v Galicii, ale i v Barceloně a Madridu. Neustálou překážkou byla španělská vláda, která ji nepřetržitě kontrolovala a pokutovala. Antonio Raimundo Ibáñez, asturský šlechtic, požádal v roce 1788 o povolení k postavení vysoké pece na dřevěné uhlí na tomto místě na pobřeží Lugo. V roce 1793 během francouzské války bylo zničeno několik továren. Kvůli těmto potížím v roce 1955 se Diaz Pardo rozhodnul přijmout pozvání od galicijské diaspory do Argentiny, kde došlo k pokračování keramické tradice Galicijců. V roce 1957 byla založena nová továrna pod názvem „La Magdalena“, která se stala místem pro výměnu zkušeností mezi galicijskou a americkou keramikou. Zároveň důvodem k setkání Galicijců s místními obyvateli. Vyrobené keramické kousky a nakladatelství Sargadelos Edicións do Castro přispěly k přetvoření galicijské identity prostřednictvím vizuálního jazyka dekorativních uměleckých forem a začaly být široce vnímány jako estetické ztělesnění nacionalistických ideologických pozic ve dvacátém a dvacátém prvním století. Amerika byla domovem řady galicijských intelektuálů, kteří věnovali svůj život v zájmu propagace své kultury.⁴⁶

Manuel Murguía a Alfred Branasa se spojili a založili galicijské regionalistické sdružení (1890–1893), jehož program vyžadoval politickou autonomii Galicie. Začínající modernizace, která však nedokáže zcela překonat zaostalý rozvoj země před tím, než občanská válka způsobí dlouhodobý neúspěch, jehož překonání bude trvat dvacet let.

⁴⁵ BERAMENDI, Justo G. *Historia mínima de Galicia*. Primera edición. vyd. Madrid: México D.F: Turner: El Colegio de México, 2016. Colección Historias mínimas. ISBN 978-84-16354-07-8.

⁴⁶ LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

V tomto a ve všem ostatním sdílí vývoj Galicie mnoho základních rysů s celým Španělskem, ale také ukazuje zvláštnosti, které ji odlišují. Emigrace dosahuje nejvyšší úrovně v letech 1900–1930, ačkoli ve 30. letech došlo k náhlému zpomalení, nejprve kvůli světové ekonomické krizi a později kvůli občanské válce. Přesto galicijská populace pokračuje stále v poklesu, 11,40% v roce 1860, 10,6% v roce 1900 a 9,46% v roce 1930.

Remittance, které posílali emigranti, umožnily zlepšení výroby a prodeje, zejména hospodářských zvířat, která by nyní mohla být exportována po železnici do velkých spotřebitelských měst (Madrid atd.). Tímto způsobem získali rolníci finanční prostředky na vykoupení půdy (když v roce 1926 diktatura Primo de Rivera přijala zákon o vykoupení půdy, aby neutralizovala jednu z příčin agrárního hnutí). Většina galicijských pozemků byla vykoupena. Rovněž způsobila trvalý rozvoj loděnic, továren na řadu pomocných průmyslových odvětví (jako jsou slévárny a dílny na výrobu motorů a strojů). V roce 1908 jich bylo celkem 105 destruovaných mezi A Coruňou a Vigem. Také byla zavedená první tramvajová doprava v Coruňě a Vigu a první elektrárny. Byly postaveny další domy, osvětlení měst, veřejná doprava, chodníky, parky, divadla, kina atd. A tak se A Coruña změnila ze 43 000 obyvatel v roce 1900 na 64 000 v roce 1930 a Vigo z 19 000 na 40 000. Menší přírůstek byl v Santiagu de Compostela z 15 000 na 23 000 a ve Ferrolu z 24 000 na 33 000 a velmi malý růst v Lugu, Ourensy a Pontevedře, které zůstaly s celkovým počtem obyvatel mezi 10 000 až 14 000. V každém případě tato malá městská expanze nezměnila dominanci venkova. Ani nadměrnou váhu primárního sektoru, který v roce 1930 zaměstnával 65,3% populace. Galicijská dynamika podlehla postupným krizím a změnám politického systému. Založením *Irmandades da Fala* organizace prohlašuje, že Galicijci jsou národem a stanoví hlavní požadavky, čímž chtějí posílit politickou dynamiku Galicie. Mezi nimiž patří požadavek o autonomii Galicii, oficiální status galicijského jazyka, galicijské vzdělání, správa a spravedlnost. Dalším podstatným je hospodářský rozvoj země za účelem zlepšení pracovních podmínek rolníků a tím ukončit masovou emigraci.

Prostřednictvím svého úsilí měli asi 700 členů rozdělených do 20 skupin po celé Galicii. Rovněž se zakořenili i v galicijských koloniích na Kubě a v Argentině, kde se objevila první sdružení, která se zasloužila o nezávislost Galicie ve 20. letech 20. st.: *Pondal Nazionalista Society* a její časopis *A Fouce*. Také došlo k propagaci církve ve venkovských oblastech. Díky akci farářů a propagandistů vznikla skupina rolníků, která měla přibližně 45 000 členů. Organizovala bojkoty o placení

nájemného a daní a podporovala snahy o demokratizaci. První organizací byla Galicijská liga (1910–1914), kterou vedl kněz Basilio Alvarez, známý svými masovými shromážděními proti *caciquismo* (náčelnictví), forma místní správy, kde politický vůdce měl úplnou kontrolu nad společností ve venkovských oblastech. Pod jeho vedením vznikly agrární sítě sdružení, zejména v provinciích Pontevedra a Ourense, které měly v roce 1922 šedesát tisíc spolupracovníků. Agráři a galicijští nacionalisté se snažili s určitou nadějí ukončit *caciquismo* a udělit regionům určitou správní autonomii. V Galicii byly nejstaršími stoupenci autonomní republikáni z Coruñi, jejichž vůdcem byl Santiago Casares Quiroga. Na začátku září 1929, aniž čekali na odchod diktátora, se spojili s nacionalistickou skupinou města v čele s Antónem Villarem Pontem, zakladatelem Irmandades, a vytvořili Autonomní galicijskou republikánskou organizaci (ORGA). Většina nacionalistů ze zbytku Galicie tuto cestu nepřijala, protože věděli, že to narušilo jejich politickou identitu, a věnovali se reorganizaci skupin před rokem 1923 a vytváření nových, zejména v provinciích Pontevedra a Ourense. Ve výsledku se zrodila Galicijská republikánská federace (SRN) s cílem dosáhnout autonomie Galicie. Republikáni, agráři a nacionalisté podepsali dne 25. září Barrantesův kompromis (Compromiso de Barrantes) za stejným účelem. Casares Quiroga, jediný přítomný Galicijec, tyto tendence představil v srpnovém paktu San Sebastián (Pacto de San Sebastián), ve kterém byly položeny základy budoucí republiky. A nakonec od 17. do 19. prosince 1932 se shromáždění obcí, požadovaných ústavou, konalo na lékařské fakultě v Santiagu a tam schválilo návrh statutu autonomie. Zbývalo pouze to, aby vláda vyhlásila povinné referendum a předložila statut Kongresu a po jeho schválení by vstoupilo v platnost. Ale to, co se zdálo nejjednodušší, se ukázalo jako nejtěžší.⁴⁷

V roce 1933 se sociální a politická situace zhoršila a především Galicie, která přistupovala k autonomii, vyvolala politickou nepříjemnost před Baskicko (které mělo svůj projekt autonomie blokován jako protiústavní) vedlo vládu k tomu, aby odkládalo vydání zákona o autonomii Galicii. Proto Galicijští nacionalisté zaútočili na Casares Quiroga a jeho lidi a politická situace se radikálně změnila. Po zbytek léta byli příznivci republiky vystaveni krutému a systematickému pronásledování. Projekt Nomese Voces v Galicii zdokumentoval 1 466 výkonů rozsudků smrti v rámci vojenského soudu a 3 233

⁴⁷ *Seixas – HISTORIA DO EXILIO VISIÓN XERAL E CONTEXTO HISTÓR.pdf* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: http://consellodacultura.gal/mediateca/extras/CCG_2001_Actas-do-congreso-internacional-O-Exilio-Galego.pdf

mimosoudních vražd v letech 1936 až 1939, k nimž musíme přidat ještě mnoho dalších odsouzených k trestům odnětí svobody. Což bylo dalším motivem k emigraci. V 50. letech veškerá politická aktivita byla ukončena a v roce 1950 za účelem šíření a zachování své kultury bylo založeno nakladatelství *Galaxia*. První čtvrtletí roku 1949 až 1950 a období mezi lety 1957 až 1962, nám umožňují potvrdit, že provincií, která přispěla největším počtem emigrantů k tokům směřujícím do Argentiny, byla A Coruña.⁴⁸

5.3. Boj o uznání galicijské národní identity

Jednou z nejdůležitějších postav byl Castelao, který se stal prezidentem *Consello de Galizia* (v podstatě galicijské exilové vlády). Se svými příznivci v březnu 1936 odešel do exilu, nejprve do Francie a Anglie, poté do Ameriky. Odchod do zahraničí mu umožňoval v průběhu 40. a 50. let se zapojit do politických bojů o legitimní uznání galicijské národní identity. Literární a politická činnost Alfonsa Daniela Rofrígueza Castelaa se obecně považuje za hlavní hlas galicijského nacionalismu během druhé španělské republiky. Zaměřoval se na to, jak mohou galicijská studia přispět k posílení a rozpuštění větších národních perspektiv, což může zahrnovat role galicijského jazyka jako mostu mezi hispánským a lusofonním světem.

Castelao byl jedním z prvních autorů, který napsal celou svoji beletrii v galicijštině, což bylo gesto, které posloužilo k opětovnému potvrzení moci menšinových jazyků. Také se postavil proti hegemonické moci kastilštiny. Skutečně ale existovaly vnitřní a vnější tlaky na mluvení kastilsky v Galicii. Jedním z nich byla migrace do dalších španělsky mluvících zemí, což je závažný ekonomický stimul najít lepší práci. Takové tlaky podporovaly úpadek galicijštiny (nebo jeho omezení na domácí prostředí) a podporovaly vnímání španělštiny jako jazykové volby úspěchu. Dvojjazyčnost byla špatným řešením v tom, že blízkost dvou jazyků, španělštiny a galicijštiny, vedla k narušené komunikaci. Přenos lexikálních a gramatických prvků z jednoho jazyka do druhého nutil děti k „chybám“, a tak vedl k sociálnímu stigmatu s poškozenými účinky na úroveň jejich jazykové důvěry. Tato situace často vyústila v odmítnutí galicijského mateřského jazyka. Castelao se postavil proti této dynamice přesvědčen, že smrt jazyka, jako je galicijština, vede k smrti kultury, kterou popisuje, a bohatství znalostí, které spočívají v sémantice

⁴⁸ BERAMENDI, Justo G. *Historia mínima de Galicia*. Primera edición. vyd. Madrid: México D.F: Turner: El Colegio de México, 2016. Colección Historias mínimas. ISBN 978-84-16354-07-8.

a jazykových strukturách. Tvrdil, že kastilština nikdy nemůže být přijata jako jazyk celého Španělska. Podle Castelaa galicijský jazyk mohl sloužit jako most mezi Španělskem a Portugalskem a skutečně jako model ochrany jiných regionálních jazyků a zájmů. Pro Castelao by se mělo zdvojnásobit současné úsilí galicijského lidu bránit svou kulturu a literaturu. Považoval galicijskou literaturu za globální transformační nástroj s potenciálem zahájit politickou a ekonomickou revoluci v Galicii. Literatura by také mohla způsobit revoluci v tom, co nazval galicijskou morálkou a kreativitou a otevřít tak cestu pro obnovení atlantického ducha. Literární produkce byla v tomto smyslu koncipována jako jediná naděje k transformaci galicijské identity. Avšak galicijská literatura nebyla přijata Španěly, občas byla zesměšňovaná. Pro ně byla Galicie zemí kolonizovaných divochů a žádný kastilský spisovatel se za ni nedokázal postavit. Podle jejich názoru byla Galicie španělskou kolonií, které se nepodařilo zachovat její kulturní a jazykové dědictví. Dalo by se tvrdit, že tento obor vznikl v Xeración Nós a Seminario de Estudios Galegos (1923) s naléhavostí zachování identity, jazyka a kultury, které rychle mizely. Široká škála galicijských intelektuálů z devatenáctého a dvacátého století přispěla k vytvoření kulturních a politických institucí, které by ochránily galicijskou identitu a formulovaly diferenciaci regionu tváří v tvář kastilské hegemonii. Castelao spojil budování národa s konkrétními politickými cíli a získal si pověst jednoho z nejpřesnějších transcendentálních nacionalistických politiků Galicie ve dvacátém století. Jeho přístup ke galicijské kultuře vyžadoval vytvoření institucí, nové vlády a politických stran, které by mohly odrazit útlak ústřední vlády a jejích zájmů. Bylo naléhavě nutné vytvořit novou formu soužití, která by zahrnovala univerzálnost, spravedlnost, ochranu životního prostředí a především tradici a historii obsaženou v tomto jazyce.

Galicijský nacionalismus pod vedením Castelaa znamenal spojení lidí za účelem budování národního povědomí, které zahrnovalo všechny identické aspekty společnosti. Chápe budování národa jako kulturní úsilí, nejen jako sociálně konstruované. Toto úsilí se opírá především o obranu jazyka, po níž následuje rekonstrukce literárního a uměleckého kánonu. V důsledku druhé španělské války odešel do Buenos Aires, kde jeho činnost znovu zahrnovala snahu představit kolektivní identitu Galicijců.⁴⁹⁵⁰ Castelao psal

⁴⁹ 1007085. Reintegracionismo lingüístico. In: *Issuu* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://issuu.com/fromgaliza/docs/dossier-vozpropria-19/6>

o emigraci a exilu, kde vyzdvihuje jejich duch dobrodružství, zároveň tvrdí, že Galicie byla vždy oblastí emigrantů, která byla potlačena historií, vládou a politikou, která byla vždy proti této zemi. Castelao definuje migrace jako příležitost znovu potvrdit galicijskou identitu. Podle něj rolníci a rybáři odcházejí a nemohou se vzbouřit proti zavedené vládě a mocnostem v Madridu. Kritizuje Galicijce za to, že mnoho galicijských lidí se rozhodlo odejít, místo toho, aby se za sebe postavili a bránili to, co jim patří. Chtěl, aby našli odvahu začít se starat o svoji půdu a občany.

Nebylo to jednoduchý. V letech 1929 až 1936 ústřední vláda stanovila rozpočet na pomoc suchým zemím v centru Španělska (na Levante, Andalucii, Extremaduru a Kastii), financovala stavbu metra v Madridu, ale neměla peníze na pomoc hospodářství v Galicii nebo na vybudování železnice, která by spojovala Galicii se zbytkem Španělska. Daně pro Galicii byly zvýšeny o 10%, zatímco v Galicii v tomto okamžiku neexistovala žádná pracovní místa. Bylo to v okamžiku, kdy vláda také zmrazovala peněžní převody galicijských migrantů.

Pro Castelaa emigrace také znamenala rozdělení společenských tříd. Třída „señorito“, kteří žili z nájmu a práce jiných, a třída „bos e xenerosos“, ze které pocházeli všichni emigranti. Emigrace byla známkou chudoby a opuštění. Rolníci a rybáři odešli ze své vlasti hledat lepší budoucnost a vydělat si dost peněz na podporu svých rodin. Podle Castelaa život v Americe charakterizuje přechodný stav mezi životem a smrtí. I přes okolnosti našlo mnoho z těchto emigrantů příležitost pokračovat v zotavování a prosazování autentické národní identity. V Mexiku založili Královskou akademii galicijského jazyka a zahájili oběh prvních literárních časopisů o galicijských tématech. Podle Kathleen March v Mexiku a na Kubě v roce 1906 začalo nové období galicijského nacionalismu, a galicijští emigranti se stali vůdci obnovy jejich vlastního jazyka, kultury a identity. Těmto emigrantům se nelíbilo, že Galicie byla v rukou represivního fašistického režimu a začali usilovat o novou formu nacionalismu zcela opačnou kastilskému modelu. Tato revalorizace nacionalismu a rekonstrukce identity měla dvě hlavní formy: přijetí emigrace jako neodmyslitelné součásti dobrodružného ducha Galicijců, s idealizací domovské kultury a boj za zachování této identity.

⁵⁰ Wayback Machine. In: 13. 6. 2010 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20100613065434/http://www.unomaha.edu/esc/2005Proceedings/TheoreticalConcept.pdf>

Mnoho emigrantů se stále snaží najít ideální Galicii. Castelao našel svou ideální Galicii, když hovořil o cti být Galicijcem, o povýšení země a jejího prostředí a o jeho krásných vzpomínkách na jeho dětství a mládí. Nicméně považoval Argentinu za „ideální Galicii“: „Dnes se vracím se svou ženou do Buenos Aires, kde na nás bude čekat ideální Galicie, aby nás utěšila tím, že jsme nemohli zemřít v zemi, která nám dala život, ve vlasti, která bude vždy v našem srdci“. Buenos Aires představovalo novou Galicii, místo, kde lidé mohou mluvit galicijským jazykem. Místo, kde existují různé instituce na obranu své identity a kde bude ctěná, zachovaná a rozvíjená galicijská kultura.^{51 52}

5.4. Druhá vlna migrace

Na konci 19. a počátku 20. století Galicijci začínají usilovat o demokratizaci se snahou poukázat na vlastní odlišnosti od zbytku Španělska. Avšak netrvalo to dlouho, protože v roce 1939 začíná čtyřicetiletá Frankova diktatura (autoritářský fašismus), kdy byla utlačovaná jakákoliv menšinová politika. Režim soustředil zvláštní pozornost na tři nejvýraznější „španělské“ regiony: Katalánsko, Baskicko a Galicii. Francisko Franco se snažil učinit ze španělštiny nebo kastilštiny jediný jazyk Španělska, ale jazyková identita přetrvávala a poskytovala silnou součást regionálních bojů o větší uznání a samostatnost během režimu. Francké úřady se snažily kontrolovat jejich místo pobytu uvnitř i vně Španělska pro represivní nebo kontrolní účely (a proto není znám přesný počet migrantů).

V roce 1978 znovu byla dosažena demokracie, kdy Galicie (také Katalánsko a Baskicko) získala „národní“ status, s nímž Španělsko zahájilo decentralizaci, která všem regionům poskytla větší kulturní, politickou a ekonomickou autonomii.

Během prvních patnácti let diktatury došlo k ekonomickému poklesu, procento zaměstnaných osob klesá na hodnoty z konce 19. století, aniž by tím došlo ke zvýšení

⁵¹ Áurea Fernández Rodríguez, Iolanda Galanes Santos, Ana Luna Alonso y Silvia Montero Küpper, 2012. *Traducción de una cultura emergente. La literatura gallega contemporánea en el exterior*. Presentación de Kathleen March. Col. Relaciones literarias en el ámbito hispánico: traducción, literatura y cultura (dirigida por Luis Pegenaute). | Morillas, Esther | download. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://booksc.org/book/54697553/6b2a81>

⁵² LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

zemědělské produkce, která se vrací do předválečné úrovně. Únik pro emigraci je prozatím uzavřen. Extrémní tvrdost poválečných životních podmínek pro většinu: nedostatek všeho a přísné přidělování základních potravin, černý trh, oživení úmrtnosti a nemoci (zejména tuberkulózy) způsobené zastaralou a částečně zničenou zdravotní sítí. Z těchto neštěstí jsou zachráněni pouze bohatí a vítězové: úředníci a vyšší úředníci, duchovní, vůdci národního hnutí, buržoazní a velkoobchodní černošští obchodníci. Tento nedostatek všeho byl až do roku 1945, protože stát nejen nemohl dovážet to, co chybělo, ale také nemalou část potravin a surovin (například galicijský wolfram) dodal do nacistického Německa jako kompenzaci za obdrženu pomoc během občanské války. Po skončení světové války se situace začala pomalu uvolňovat, jednak proto, že začal migrační proces, a jednak kvůli postupné normalizaci trhu. Dochází k velkým transformacím v zemědělství a při chovu hospodářských zvířat. Režim vzhledem k rychlému nárůstu potřeb dodávek v oblastech větší městské a průmyslové expanze upřednostňuje specializovanou produkci mléka a masa určeného pro trh. Tímto způsobem vesnice přivádí do kapitalistické ekonomiky. Loděnice ve Ferrol jsou stále jedním z největších pilířů galicijského průmyslu od jeho založení. Průmysl vzrostl z 10,9% na 23,6% a služby ze 16% na 26,4%. Přesto Galicie pokračuje s některými produktivními strukturami, které jsou pro první svět typičtější pro konec devatenáctého století než pro poslední čtvrtinu dvacátého. A tento nedostatečný rozvoj je opět příčinou druhé masivní migrace v historii Galicie s čísly, které dokonce převyšují čísla té první. Tato „druhá vlna“ emigrace trvala do roku 1973, kdy ropná krize a následná omezení znamenala, že mnoho emigrantských Španělů bylo donuceno se vrátit domů. Během tohoto období odešlo ze Španělska asi 700 tisíc galicijských obyvatel, zejména do západní Evropy. Přičemž největší počet jich byl ve Francii, Německu, Belgii, Švýcarsku a Velké Británii.

Gallego se stalo synonymem často ponižujícím pro každého španělského přistěhovalce v Argentině a později i v celé Latinské Americe. Galicijci odjeli do Argentiny z vážných důvodů a v průběhu let udržovali nadnárodní vazby mezi domovem a hostitelskou zemí. Dnes se galicijská populace v Buenos Aires stále označuje jako pátá provincie *Gallegos*. Jakmile se Galicijci usadili v Argentině, byla zavedena řetězová migrace, která přitahovala tisíce a tisíce migrantů do oblasti Rio de la Plata. Buenos Aires bylo největší přístavní město a stalo se místem, kde se usadila většina přistěhovalců. Galicijská komunita se v Buenos Aires začala rychle zvětšovat a zakládala

místní i regionální instituce, které pomáhaly novým přistěhovalcům.⁵³ V každém případě byla Galicie opět zbavena důležité části svého demografického, pracovního a intelektuálního potenciálu.

Mezi koncem druhé světové války a začátkem šedesátých let 20. století proběhl v Argentině poslední cyklus masivní migraci Galicijců. K těmto pohybům vedlo několik faktorů. Obnovení osobní dopravy do Ameriky, otevřenější migrační politika ze strany Frankova režimu, omezené možnosti sociální mobility existující v Galicii v kontextu ekonomiky utlačované malými podniky a všudypřítomností nerentabilního tradičního zemědělství; očekávání práce, sociálního zlepšení a akumulace kapitálu nabízená Argentinou, a migrační politika prvního peronismu, která se snažila přilákat španělskou a italskou pracovní sílu, byla koncipována tak, aby lépe odpovídala etnicko-kulturním charakteristikám jižní země. Většina z těchto přistěhovalců při vstupu do země prohlásila, že pracují jako „dělníci“ nebo „zemědělci“.

V roce 1924 následovala důležitost povolání „dělníků a zemědělců“, zatímco v letech 1949 a 1959 „řemeslníků a provozovatelů“. To neznamenal, že se většina z nich přestěhovala do venkovských oblastí země. Jak ukázala analýza cílů těchto migrantů, na začátku let 1949 až 1950 šlo 80% do federálního hlavního města a 16% do městských a příměstských oblastí provincie Buenos Aires. Volba těchto destinací znamenala v mnoha případech změnu typu zaměstnání vykonávaného Galicijcem. Povolání, která zastávali v Argentině, byla úzce spjata s obchodem a osobními službami v souladu se sociálně-ekonomickou strukturou přijímací oblasti, která prošla důležitým procesem expanze.

Odchod tisíců Galicijců do různých španělských regionů vedl k zrodu mnoha sociálních center kulturní a rekreační povahy, která sloužila jako místo setkání emigrantů a jako místo realizace řady slavnostních, kulturních a sportovních aktivit, protože jednou z hlavních aktivit Galicijců, kteří žijí mimo svoji zemi, je vytváření organizací, které je spojují pro společné účely.^{54 55 56}

⁵³ SAMUELLE LAMELA, Cristina. *La emigración gallega al Río de la Plata*. 2000, Xunta de Galicia. ISBN: 84-453-2964-2

⁵⁴ CRISTÓFORIS, Nadia Andrea De. La emigración gallega hacia Buenos Aires en el período de entreguerras y de la segunda posguerra: un enfoque municipal. .

⁵⁵ Spain - Spain at the beginning of the 21st century. In: *Encyclopedia Britannica* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Spain>

5.5. Třetí vlna migrace

V roce 1962 založením Konfederace odborových komisí odborových svazů (CC. OO.) sponzorovaných Komunistickou stranou Španělska (PCE) zahájili expanzi dělnického hnutí.⁵⁷ Později se galicijská sekce PCE stala Komunistickou stranou Galicie (PCG), ačkoli její autonomie od španělské mateřské společnosti byla vždy více teoretická než skutečná. Galicijský nacionalismus se znovu objevil v letech 1963-1964. V tomto období se zrodily dvě strany: UPG (Unión do Povo Galego) a PSG (Partido Socialista Gallego). Vůdcem PSG byl Xosé Manuela Beirase, který se zaměřoval na revoluci a demokracii a který s ohledem na národní otázku navrhoval pro Španělsko stát se federální republikou pro uplatnění práva na určení svých národů. Přejít k demokracii od konce 70. let, následovaný vstupem Španělska do Evropské unie v roce 1986, otevřel dveře „třetí vlně“, ale spíše k návratu do vlasti. Smrtící útok na Carrero Blanco dne 20. prosince 1973, který podle mého názoru znamená začátek přechodu od diktatury k demokracii, působil jako politický odpor, který předpokládal konec režimu. V roce 1975 byla založena malá galicijská sociálně demokratická strana (PGSD).

Francova smrt v listopadu vše urychlila. Nacionalismus si již v lednu 1976 zřídil vlastní platformu Consello de Forzas Polítales de Galicia, složenou z UPG, PSG a PGSD plus dvě přísně nacionalistická sdružení: Carlistova strana Galicie a komunistické hnutí Galicie. Za svou krátkou dobu však CFPG vytvořila alespoň jeden dokument, Bases Constitucionais, který byl základním programovým odkazem na nacionalismus v následujících letech. Základ byl založený na sebeurčení galicijského národa a zahrnoval sociálně – ekonomické transformace. Navzdory skutečnosti, že v Galicii byl tlak na autonomii mnohem slabší než v Katalánsku nebo Baskicku, v září bylo v Santiagu zřízeno Galicijské shromáždění poslanců. K vyvolání této autonomie u poslanců a senátorů byla přidána vzpomínka na to, čeho bylo dosaženo v roce 1936, touha být ne méně než Katalánci a obecné přesvědčení, že nový stát by měl nabídnout nějakou decentralizaci. Dne 28. června Antonio Roson Pérez všechny překvapil institucionálním prohlášením

⁵⁶ BERAMENDI, Justo G. *Historia mínima de Galicia*. Primera edición. vyd. Madrid: México D.F: Turner: El Colegio de México, 2016. Colección Historias mínimas. ISBN 978-84-16354-07-8.

připomínajícím výročí referenda z roku 1936, v němž požadoval pro Galicii stejnou úroveň samosprávy, jaké by dosáhl jakýkoliv jiný region. V následující den promluvil z balkonu paláce Rajoy k demonstrantům na náměstí Plaza del Obradoiro a znovu si vyžádal autonomii pro obranu identity Galicijců a jejich zájmů. Statut podpořilo pouze 450 556 voličů, z celkového počtu 2 172 898. Autonomie se zrodila se závažným nedostatkem legitimacy. Pravdou je, že galicijština se stala prakticky výlučným úředním jazykem Xunty, parlamentu a autonomní rozhlasové televize, čímž se její dřívější role negativního sociálního ukazatele rychle zmenšila.

Manuel Fraga Iribarne hrál klíčovou roli při formování galicijské literatury, kultury a politiky. Jak je dobře známo, působil jako ministr kabinetu během diktatury Franca, byl odpovědný za ministerstvo informací a cestovního ruchu v letech 1962 až 1969. Následně se stal zakladatelem Partido Popular (původně Alianza Popular), která vládla Španělsku od konce diktatury. Patnáct let (1990–2005) byl také prezidentem regionální vlády v Galicii, Xunta. Navzdory své ústřednosti v galicijské kultuře byl Fraga galicijskými literárními kritiky odmítnut, a to hlavně kvůli dvěma skutečnostem. Zaprvé, většina jeho práci byla napsána ve španělštině, ačkoli v galicijštině napsal pouze dvě díla (Galiza e Portugal no marco europeu (1991) a Da acción ó pensamento (1993)). Zadruhé jeho politika byla protikladem jakémukoli nacionalistickému chápání Galicie.

Za působení Fragy se cestovní ruch stal jedním z pilířů španělské ekonomiky. Podle Fragy je cestovní ruch úspěšný díky osobitosti Španělů, a proto je považován za výsledek pokračující jednoty lidí a jediný způsob života, jak vytvořit a zachovat stejnou jednotu. V 60. letech Fraga usiloval o dvě změny: o nezávislou Autonomii Galicie a samosprávou. Definoval Galicii jako odlišné národní společenství. Prostřednictvím mýtu o Santiagu přispěl k formování Galicie a její expanzi v Severní a Jižní Americe. Poukazoval na rozdíl mezi Galicijci a Španěly a zároveň jejich identitu naplnil regionální hrdostí. Spojení Fraga s Pinero stimulovalo vytvoření řady institucionálních prostorů věnovaných diskusi a analýze galicijské emigrace, jichž investoval. Jednou z nich je Sección de Cultura Galega no Exterior (Skupina pro galicijskou kulturu mimo Galicii), obsahující galicijský archiv emigrace, byla založena v roce 1992 jako oficiální prostor pro záznam a analýzu

materiálních a textových důkazů o emigraci k zachování kulturního dědictví.⁵⁸ Praktická opatření prováděná regionální správou společnosti Fraga jsou prezentována jako účinný prostředek k udržení pocitu solidarity mezi emigranty.

V 70. letech byla emigrace minimalizována. V letech 1976 až 1981 bylo Španělsko ~~bylo~~ svědkem čisté imigrace, přibližně 276 tisíc obyvatel se vrátilo. Došlo k návratu politických exulantů, i když v relativně omezeném počtu. Od poloviny 80. let se Španělsko poprvé se stalo cílem nových přistěhovalců. Po rozšíření Evropské unie mnoho migrantů přišlo do Španělska z východní Evropy, zejména z Rumunska, Bulharska a bývalého Sovětského svazu. V roce 1981 byla dosažena autonomie, kdy Galicie získala „národní“ status, s nímž Španělsko zahájilo decentralizace, který všem regionům poskytl větší kulturní, politickou a ekonomickou autonomii. Každý region Španělska měl možnost budovat regionální identitu, ale žádný z nich neměl svoji historii a symboly. S využitím základních kamenů etnicity, jazyka a krajiny se Galicie pustila do samostatných znárodnovacích projektů.⁵⁹ Od založení autonomie roku 1981 se mnoho Galicijců rozhodlo uplatnit svá demokratická práva u voleb. V roce 2005 dosáhl počet galicijských migrantů s hlasovacími právy celkem 304 660, což odpovídá 13,23% celkové populace, které Fragu vyloučilo. Od té doby si politici stanovili jako prioritu každoroční zájezdy do Latinské Ameriky.

Volební údaje (Oficina del Censo) v roce 2008 zaregistrovalo 334 000 galicijských voličů, přičemž dvě třetiny z toho jsou registrované v Latinské Americe: 36% v Argentině, 10% ve Venezuele, 9% v Brazílii, 8,5% v Uruguay, a 3,6% na Kubě. V Evropě: 14,7% ve Francii, 8,7% ve Švýcarsku, 3,9% v Německu. Anglofonní svět představuje relativně malou část emigrantů: 3% ve Velké Británii, 2,9% v USA a 0,5% v Kanadě a v Austrálii. Relativně vysoký podíl zahraničních voličů emigrantů v některých částech Galicii je umocněn pokračujícím procesem vylidňování.⁶⁰ Toto zvýšení počtu voličů mimo zemi má méně společného s probíhající emigrací (ke které stále dochází, ale v menší míře) a více souvisí s procesem reformy nacionalismu, kdy v roce 2010 premiér *Zapareto* rozšířil galicijská občanská práva na děti a vnoučata migrantů.

⁵⁸ Fraga se empleó a fondo para lograr que el congreso de AP cambie el nombre del partido | España | EL PAÍS. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: https://elpais.com/diario/1989/01/21/espana/601340403_850215.html

⁵⁹ PHILLIPS, William D. a Carla Rahn PHILLIPS. *A concise history of Spain*. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN: 9781316468821.

Rostoucí hlasování galicijské diaspory se stalo důležitou součástí galicijských voleb, zároveň posiluje spojení s galicijskou vládou a galicijscí politici rozšiřují svou přitažlivost pro zahraniční komunity. Kromě zvýšené politické přítomnosti se Galicijci více zaměřují na návrat do Galicie. Podle sčítání obyvatel Španělska v zahraničí představuje od roku 2020 17% regionálních voličů. Z registrovaných Galicijců v zahraničí 35,7% žije v Argentině, z nichž většina je soustředěna v Buenos Aires. Počet Galicijců v Buenos Aires je tak velký, že se říká, že je to třetí největší galicijské město po Vigu a A Coruňě. Velký počet Galicijců v Buenos Aires je způsoben dlouhým historickým spojením s městem a okolním regionem Rio de la Plata.

Galicijci žijící v zahraničí jsou důležitým faktorem v galicijské veřejné sféře. Protože každý Galicijec, včetně těch kteří nežijí v Galicii, má právo volit v obecných, regionálních a místních volbách (na rozdíl od Italů až donedávné doby). Galicijscí migranti mají významné příležitosti aktivně se účastnit politiky své země původu. Tato spojení pokračují dodnes a jsou podporována odpovídajícími dotacemi poskytnutými Xunta de Galicia a místní vládou. Galicijská diaspora se spojila a investovala do sebe navzájem a do Galicie. Od roku 2005 vzrostla podpora Xunta pro galicijské instituce. Organizace Xunta, jako institucionální mocnost v Galicii na makro úrovni, vytvořila různé podpůrné organizace k vytváření politik a rozvíjení vztahů zaměřených na angažovanost diaspory. Za poslední čtyři desetiletí se tyto politiky vyvinuly od opětovného založení a registrace občanů a voličů v diaspoře k fyzickému náboru galicijských „navrátilců“ z diaspory. Španělské právo nařizuje uznání a péči o své občany v diaspoře. Článek 43 španělské ústavy, sepsaný v roce 1978 a ratifikovaný v roce 1983, nařizuje ochranu „hospodářských a sociálních práv španělských pracovníků žijících v zahraničí“. V roce 2006 španělský stát pozměnil tento zákon tak, aby zahrnoval potomky původních španělských emigrantů do ochrany poskytované domácím občanům. Kromě ochrany samotné diaspory zahrnuje zákon z roku 2006 jazyk odkazující na diasporu jako na cenný zdroj.

Časem migrace obnovila zejména u mladých lidí s vysokoškolským vzděláním, kteří nemají žádné zaměstnání ani nevidí svou budoucnost v Galicii. Podle výpočtu na konci roku 2015 v zahraničí žilo přes půl milionu Galicijců.

Za zmínku stojí také rozvoj cestovního ruchu, z velké části díky účinné podpoře Jakubského fenoménu. Vzhledem k tomu, že Camino de Santiago je nejznámější část

kulturního dědictví, jehož prostřednictvím se snaží přilákat emigranty zpět do Galicie. Několik organizací bylo vytvořeno pro propagaci Camino de Santiago, například „*Friends of the Camino de Santiago*“. Více těchto neziskových organizací se objevilo v roce 2015, celkem 16 pouze v Argentině, Uruguayi a Brazílii. Skupina argentinských *Friends of the Camino de Santiago* je velmi aktivní jak na sociálních médiích, tak v komunitě, pořádá malé poutě ve městě Buenos Aires a podporuje skupinové výlety na procházky po Caminu. V srpnu zahájila Xunta nové „brazilské Camino“, které začíná v Riu de Janeiro.

Zákon *Galiguidade*, který je zakotven v galicijské ústavě, nabízí plán pro region, v jehož rámci funguje veškerá činnost emigračního úřadu, konzulárních úřadů a rady kultury. Hlavní body zákona stanoví několik linií vnější činnosti. Patří mezi ně plán pomoci, který nabízí ekonomickou pomoc různým subjektům a jednotlivcům v zahraničí, plán pracovního výcviku zaměřený na mladé lidi vstupující do pracovního procesu a kulturní plán nabízející galicijské kurzy hudby, tance, jazyka, historie a literatury. Do roku 1995 se přidaly další dvě oblasti soustředění: plán zapojení mládeže a plán specifické pomoci kulturním centrům v zahraničních komunitách. Tyto akční plány obsahují konkrétní „linie pomoci“ v rámci každého tématu. Galicijský emigrační úřad přidělil 26 milionů eur na financování těchto projektů do roku 2020.⁶¹

Nová generace galicijských historiků a sociálních vědců se snaží rekonstruovat zážitky, vzpomínky, možnosti a volby galicijských migrantů. Historici nyní publikovali a zkoumali zdroje, které byly donedávna opomíjeny, jako jsou ústní svědectví a zejména dopisy emigrantů.¹³ Nové přístupy ke studiu sociopolitické aktivity komunit galicijských migrantů v Americe (a později v Evropě) odhalily, do jaké míry migrace přinesla nové zdroje pro kolektivní akci a technologické změny ve venkovské Galicii. Síť galicijských společností pro vzájemnou pomoc v Havaně, Buenos Aires a Montevideu, která vyvrcholila ve dvacátých letech 20. století (více než pět set), měla významný dopad na socio-politickou dynamiku jejich farností a obcí původu. Ze zahraničí posílali domů peníze, nápady, noviny a brožury a ti, kteří se vrátili (asi padesát procent z celkového počtu), si vážili vzdělání a potřeby vzájemné spolupráce. Sociální mobilizaci na galicijském venkově v první třetině dvacátého století lze tedy považovat

⁶¹ Comunidade GA | GaliciaAberta - Secretaría Xeral da Emigración. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://emigracion.xunta.gal/comunidade-ga>

za neočekávaný výsledek migrace, který jasně pomohl šířit nové myšlenky ve venkovských farnostech a vesnicích. V Galicii, stejně jako v jiných evropských regionech, byly úspory vydělané v Americe investovány do nákupu pozemků, což umožnilo rolníkům z drobného hospodářství získat plný majetek.^{62 63 64}

⁶² *Hannum - fulfillment of the requirements for the degree of .pdf* [online] [cit. 15.03.2021]. Dostupné: https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=kent1594393030662703&disposition=inline

⁶³ BERAMENDI, Justo G. *Historia mínima de Galicia*. Primera edición. vyd. Madrid: México D.F: Turner: El Colegio de México, 2016. Colección Historias mínimas. ISBN 978-84-16354-07-8.

⁶⁴ LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

6. Etnická identita Galicijců

Přestěhování do zahraničí pro mnohé Galicijce znamenalo jejich první kontakt s městským prostředím (jelikož většina migrantů pocházela z venkova). Jejich identita byla nevyhnutelně vystavena procesu transformace v důsledku kontaktu s jinou společností a kulturou. Nepochybně v této dynamice hrál rozhodující vzor osídlení. Neexistence „etnických čtvrtí“ (charakteristické pro italskou emigraci ve Spojených státech nasvědčuje tomu, že Galicijci byli prostorově integrováni se zbytkem populace. Galicijští přestěhovalci zažili významný kulturní šok při přistání v zalidněném a kosmopolitním městě. Kontrast mezi společností odchodu a příchodu je přiměl k rozvoji silných vazeb etnické solidarity, aby se lépe přizpůsobili novým životním podmínkám (zejména v Americe). Prostřednictvím osobních vztahů se snažili reprodukovat nebo udržovat zvyky typické pro společnost původu, představovaly zjevný nástroj vyjádření a posílení identity emigrantů. Díky této dynamice Galicijci stále dodržovali rodinné vazby se svou zemí a zajímali se o to, co se v ní dělo. Existence migračních řetězců v průběhu času vyústila v trvalé šíření informace, která byla přínosná jak pro Galicijce v zahraničí, tak pro Galicijce v Galicii. Pro děti emigrantů je Galicie známou zemí, vzpomínkami jejich prarodičů a jejich účastí na různých akcích pořádaných galicijskými centry, kterých se jejich rodiny zúčastnily. Prostřednictvím rodinné historie dochází k obnově důležitých prvků dědictví Galicie. Jejich kulturní rozdíly mohou naopak přetrvávat navzdory mezietnickému kontaktu a vzájemné závislosti. Aby ukázali svou identitu, často jde o takové rysy jako je oděv, jazyk, styl života a základní hodnotové orientace: standardy morálky a ideály, kterými je posuzováno jednání.⁶⁵ Na jedné straně individuální povědomí o tom, že je možné být Galicijcem i mimo Galicii. Na straně druhé integrují do místní společnosti. Avšak tam, kde na sebe lidé různých kultur vzájemně působí, se tyto odlišnosti budou zmenšovat, protože interakce nejen vyžaduje, ale i vytváří shodu kódů a hodnot – jinými slovy podobnost kultury (buď nebude docházet k interakci, nebo interakce bude probíhat bez ohledu na etnickou identitu).^{66 67}

⁶⁵ BUDILOVÁ, L., ERISKEN, T. H., HAALAND, G., HROCH, M., JAKOUBEK, M. *Etnické skupiny, hranice a identity*. Centrum pro studium demokracie a kultury 2020, s 209–241.

⁶⁶ FARIAS, Ruy. Aspectos de la identidad gallega en Buenos Aires (1900-1960). *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*. 2011, roč. 14. DOI: 10.5209/rev_MADR. 2011.v14.6

Na základě kvalitativního šetření během pobytu v Galicii bylo zjištěno že jako Galicijci cítí díky tomu, že si uvědomují, jak jsou odlišní od ostatních obyvatel Španělska: „*Máme svůj jazyk*“, „*Galicijci jsou zprvu uzavření, ale pak si vytváří velmi velká vztahová pouta*“, „*Cítím se jinak než jako Španělka*“. Jako Galicijci se cítí proto, že se v této zemi narodili a mají tu rodinu a své kořeny: „*Lidé z mé čtvrti jsou jako rodina*“, „*Jako rodina se často scházíme každou neděli na oběd (dohromady asi 28 lidí)*“. Jako Galicijci se cítí také proto, že mají svoji národní kuchyň: „*Sám si doma často vařím národní jídla a chodím do Galicijských tradičních barů*“.⁶⁸

Kvůli historickým okolnostem museli Galicijci často migrovat a měnit svůj způsob života (např. z venkovských oblastí museli se zvyknout na prostředí větších měst s odlišnými kultury). Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno že jako Galicijec mimo Galicii cítí díky tomu, že stále používají galicijský jazyk: „*Ve škole nikdo neví že umím mluvit galicijský, ale doma v rodině stále ho používáme*“ (Německo), nebo nepoužívají, přesto dodržují jiné tradice: „*Neumím mluvit galicijský, ale rada navštěvují galicijská sdružení se svojí maminkou, kde prodávají galicijské jídlo a kde se učím tančit galicijský tanec*“ (Buenos Aires). Jako Galicijec si cítí taky proto, že navštěvují Galii: „*Rada jezdím do Galicii každé léto, aby moje děti věděli, kde jsem narodila, a hlavně jsou tam moje rodiče a příbuzné, jejich bratři a sestřičky a aby doopravdy poznali, jak galicijská kultura vypadá*“ (USA). Sami respondenti potvrzují, že je jako odlišnou etnickou skupinu charakterizuje jejich společný původ, jazyk, národní kuchyň a hudba (graf. č. 6).

6.1. Jazyk

Jazyk je základem etnického původu skupiny a získává prestiž jako důležitý identifikátor postavení a způsobilosti skupiny, jehož prostřednictvím se spojuje přítomnost s minulostí. Je nejdůležitější rozlišovací charakteristikou národností a hraje důležitou roli v bojích o moc. Španělsko je vícejazyčný stát a etnickou komunitu Galicijců může

⁶⁷ DEPALMA, Renée a Antía PÉREZ-CARAMÉS, eds. *Galician Migrations: A Case Study of Emerging Super-diversity*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Springer, 2018. DOI: 10.1007/978-3-319-66305-0

⁶⁸ Text je převzat z: Vlastní vnímání etnické skupiny. *Hospodářská a kulturní studia. (HKS)* [online]. 10. 10. 2020 [cit. 13. 03. 2021]. Dostupné z: http://www.hks.re/wiki/ls2020:galicijci_ve_spanelsku#vlastni_vnimani_etnicke_skupiny

odlišovat nejenom jazyk, ale i jejich kultura a historie. To znamená, že jazyk nemusí být aktivně používán. Naopak pokud jsou schopni a ochotni používat a udržovat svůj jazyk jako svůj primární komunikační prostředek, budou mít ještě větší hodnoty k pocitu posílení své identity. Pokud se tak rozhodnou, všichni by měli mít prostředky k tomu, aby se mohli jazyk naučit a každodenně používat. Proto se Galicijci zabývají předmětem revitalizace a pokusu o obrození, aby jejich jazyková práva byla uznaná v Galicii a zahraničí.⁶⁹

6.1.1. Původ a historie

Galicijština patří do rodiny románských jazyků a je výsledkem vývoje latiny. Na tento vývoj také měl vliv příchod dalších národů, jako jsou Keltové z Británie nebo Arabové. V 9. století se na severozápadě poloostrova používaly dva jazyky: latina a galicijština. Nejstarším literárním dokumentem je satirická píseň *Ora faz ost'o señor de Navarra* od Joan Soares de Paiva napsaná kolem roku 1200. Vrcholu svého vývoje galicijština dosahuje mezi 12. a 15. stoletím. Galicijština proslula svou lyrickou poezií, žánrem, který si získal prestiž díky použití u kastilského dvora za vlády Alfonsa X. Galicijština byla jazykem správy, ekonomiky, soudnictví a církve. Jazykové rozdíly mezi galicijštinou a portugalštinou se začaly objevovat kolem třináctého století. Konstrukce galicijštiny a portugalštiny jako relativně odlišných entit byla výsledkem sociopolitických změn a přesunu mocenských center na Pyrenejském poloostrově. Jednalo se o politickou nezávislost Portugalska na jihu a upevnění politické jednoty v Galicii sousedícím Kastilským královstvím, zejména za vlády katolických králů v patnáctém století a důrazněji za dynastie Bourbonů v osmnáctém století. Kastilština se kodifikuje a stává se kulturním jazykem, za to galicijština se používá pouze při komunikaci, zejména ve venkovských oblastech. Oživení galicijštiny jako historického, kulturního a literárního jazyka bylo potvrzeno až na konci 20. století.^{70 71}

⁶⁹ BESWICK, Jaine E. *Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia*. Bristol: Channel View Publications, 2007. 335 s. ISBN 9781853599804. Dostupné z: <https://search-proquest-com.infozdroje.czu.cz/ebookcentral/docview/2131225145/F49A6BB538F448E5PQ/3?accountid=26997>

⁷⁰ Casa Galicia de Nueva York. In: *Casa Galicia de Nueva York* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.casagaliciany.com/>

⁷¹ MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A Companion to Galician Culture*. Woodbridge: Tamesis. 2014. ISBN 978-1-85566-277-3

6.1.2. Postavení galicijštiny v Galicii

Oficiální uznání galicijštiny vedlo k odlišnosti regionu od zbytku Španělska, o které usilovalo *Galeguismo* (galicijské regionální hnutí). Tím se podařilo probudit pocit národního vědomí u Galicijců a v roce 1936 získali naději na status autonomii. V regionu byly používány jak kastilština, tak i galicijština. Roku 1939 však Frankův nástup zničil všechny naděje na regionální autonomii a jazykové sjednocení. Frankova diktatura byla extrémně nacionalistická a netolerovala regionální autonomii, což zabránilo rozvoji jazyka. Podle Franka mělo být Španělsko kulturně a jazykově homogenní, a všichni měli mluvit pouze jediným jazykem. Výsledkem je dvojjazyčnost, na jejíž základ navazuje diglosie. Lidé a jazyk utrpěli ztrátu důstojnosti, protože stát důrazně prohlásil, že existuje pouze jeden hodnotný jazyk. Diktatura zajistila, aby po celém Španělsku byl vysílán a vyučován pouze kastilský jazyk. Následkem byla emigrace. Galicijci směřovali do Ameriky, zejména do Brazílie, Venezuely, Mexika a Buenos Aires, kde byli osvobozeni od pronásledování. Zde podporovali zachování galicijských kulturních aktivit zakládáním společnosti „*cultura gallega*“ a jiné. Jejich cílem bylo používat galicijštinu, která by měla posílit a potvrdit jejich kulturní regionální identitu. Avšak používání galicijštiny v Galicii bylo stále zakázáno. Neustálý zájem o obrození jazyka způsobil vznik literatury, která se zaměřovala na dějiny a lingvistiku galicijštiny. V roce 1971 univerzita v Santiagu de Compostela otevřela „Institut galicijského jazyka“ a začala vydávat učebnice pro studium galicijštiny.⁷² A až v roce 1975 byla vydaná vyhláška o používání regionálních jazyků. Používání galicijštiny bylo možné až po Francově smrti.

Statut autonomie Galicie, schválený v roce 1981, uznává galicijštinu, „každý má právo znát a používat galicijský jazyk“ a zároveň nese odpovědnost za normalizaci jazyka ve veřejné sféře. Zákon jazykové normalizace byl schválen v roce 1983 v galicijském parlamentu, kterým zaručuje a reguluje jazyková práva občanů zejména v oblastech správy, vzdělání a médiích. Po přijetí zákona byly schváleny různé příkazy a vyhlášky, které doplňují právní rámec a zajišťují využívání galicijštiny v místní, soudní a vojenské správě. Tento legislativní rámec nabízí možnost komunikace v galicijském jazyce s různými správními orgány působícími v Galicii a uznává galicijská místní jména jako jediné oficiální formy. Podle zákona o jazykové normalizaci jsou dále místní a regionální

⁷² MARBÁN, Jorge A. The Current Status of Galician in Spain. *Hispania*. American Association of Teachers of Spanish and Portuguese, 1980, roč. 63, č. 3. DOI: 10.2307/341019

správy povinny sepsat všechny své úřední dokumenty v galicijštině. Přítomnost galicijštiny je stanovena v celém vzdělávacím systému a jazyková podpora je zaručena v zemích s galicijskými komunitami migrantů a v oblastech hraničících s galicijským jazykem, kde se mluví galicijštinou. Během více než dvaceti let uplatňování zákona o jazykové normalizaci došlo v procesu normalizace jazyků k výraznému pokroku. Znalost galicijštiny je podmínkou pro přístup k zaměstnání ve veřejné správě, jak je stanoveno v zákoně o veřejné službě.

Přesto v současnosti není situace tak jasná. Respondent z terénního výzkumu popisuje postavení jazyka následovně: „*Španělé se koukají na Galicijce shora kvůli přízvuku a odsuzování*“ (Luis Javier Lopez Garcia, 55 let). Různé postavení těchto jazyků projevuje také v tom, jak často jednotlivé jazyky střídají: „*Na základě situace se rozhodují, který jazyk použijí. Mluvím například jiným jazykem v práci a jiným doma. Přizpůsobuji se tak svému prostředí. Nebo někdy změním jazyk proto, aby mi nebylo rozumět*“ (Miquel Angel Duraw, 50 let). Vnímají, že patří více do jedné konkrétní skupiny než do jiné, ale mohou se silněji identifikovat s jednou skupinou než s jinou podle konkrétní události, situace nebo okolností, ve kterých se nacházejí. Na druhou stranu se snaží více používat galicijštinu, více propagovat a poukázat na hrdost samotných Galicijců.

Galicijský jazyk musel dlouho bojovat a stále bojuje za překonání komplexů méněcennosti. Touha po ukončení jazykové diskriminace zavedla různé způsoby udržení galicijštiny. A jedním ze způsobů je vzdělávací systém. Děti mají právo na základní vzdělání v mateřském jazyce. A také bylo zavedeno povinné studium galicijského jazyka na všech úrovních povinného vzdělání. Kastilštinu se učili ve svém rodném jazyce tedy galicijštině. Cílem bylo začlenit galicijštinu a zavést dvojjazyčné programy na všech školách. Dnes v celé Galicii je přibližně tisíc učitelů galicijštiny. Také ministerstvo školství uvedlo, že regionální jazyky obohacují kulturní dědictví Španělska. Pozitivní obnovení galicijštiny v oblasti vzdělávání od roku 1980 také přineslo značné zvýšení úrovně gramotnosti jazyka u mladší generace, což u starších skupin výrazně chybělo.

Významná je také zvýšená přítomnost jazyka v médiích iniciovaná prostřednictvím galicijského rozhlasového a televizního kanálu *Compania de Radio – Television de Galicia* v roce 1984, což poskytuje klíčový veřejný prostor, ve kterém lze slyšet místní jazyk.

Od roku 2004 platí obecný plán normalizace jazyka, který navrhuje různé způsoby, jak lze zvýšit používání galicijštiny v klíčových oblastech, jako je správa, vzdělání, rodina,

hospodářství a jiné. Sociolingvistické průzkumy ukazují převážně pozitivní podporu jazyka ve všech sektorech společnosti, přičemž podpora se nejvíce projevuje mezi mladšími věkovými skupinami. Přibližně 87% populace si myslí, že by všichni Galicijci měli jazyk ovládat, a 70% si myslí, že rodiče by měli vychovávat své děti v tomto jazyku. Více než tři čtvrtiny dotazovaných se ztotožňují s myšlenkou, že jazyk je důležitým symbolem galicijské identity. Přibližně 80% upřednostňuje jeho rozšířené používání na společenské úrovni a více než 90% se domnívá, že jeho použití ve veřejné správě je vhodnější než kastilština. Přes všechny potíže tyto postoje jasně ukazují, že galicijština dosáhla značného pokroku. Ale konečného úspěchu nebude dosaženo, pokud nezíská stejného respektu jako kastilština. Galicijštinu stále někdy označují jako „ošklivý“ a „hrubý“ jazyk. Stále existuje dilema, že se jedná o jazyk jednoho ze tří nejchudších regionů Španělska. Považuje se jako jazyk chudých, kteří nejsou způsobilí vyjadřovat největší intelektuální a kulturní hodnoty. Dokonce v polovině dvacátého století se kastilština stala jazykem obchodu a pokroku spojeným s hlavními městskými centry Vigo, A Coruña a Ferrol.

Dalším dnešním problémem je pokrok kastilštiny mezi třídami s regionálním jazykem, a to jak ve větších městech, tak i na vesnicích. Obránci galicijského jazyka chápou, že pouze jeho plná přítomnost ve školách a hromadných sdělovacích prostředcích může zajistit šance na přežití proti vniknutí kastilštiny. Ačkoli většina galicijské populaci uvádí každodenní používání galicijského jazyka, mezigenerační přínos galicijštiny v rodinách je velmi malý. Svým prvním jazykem považují kastilštinu. Tvrdí, že pro mladší generaci galicijský jazyk v domácnosti z velké části chybí a je pro něj těžké dodržovat každodenní interakci. A také poukazují na to, že i když umí a rozumí galicijštině, přesto nemohou použít své znalosti ve formálním prostředí. Nedokážou vyjadřovat všechny své myšlenky, nemají tak dobrou slovní zásobu. Nedostatek jazykových znalostí je vede k použití kastilštiny. Ve skutečnosti je možné slyšet dvojjazyčné rozhovory, ve kterých jedna osoba mluví galicijsky a druhá španělsky. Výsledky rozhovorů s respondenty poukazují, že Galicijci mluví doma jak galicijsky, tak i španělsky.^{73 74 75}

⁷³ Casa Galicia de Nueva York. In: *Casa Galicia de Nueva York* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.casagaliciany.com/>

⁷⁴ O'ROURKE, Bernadette. *The Galician Language in the Twenty-First Century*. In: MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A companion to Galician culture*. Woodbridge: Tamesis, 2014, s. 73–92. ISBN 978-1-85566-277-3.

Přes všechny potíže je postavení galicijštiny v současnosti především ovlivněno z historického hlediska. Navzdory tomu dosáhla značného pokroku, ale konečného úspěchu nebude dosaženo, pokud nezíská stejného respektu jako kastilština (status a sociální viditelnost). „Kastilština má stále vyšší postavení než galicijština. Převládá hlavně při komunikaci na úřadech, v nemocnicích a veřejných službách. Naopak s galicijštinou se setkáváme v každodenní komunikaci, v rodinách a mezi přáteli a také v mnoha restauracích a barech“.⁷⁶ Skutečnost, že se jedná o románský jazyk, který má se španělštinou mnoho charakteristických rysů, umožňuje vzájemnou srozumitelnost a relativně snadné osvojení a udržení dvojjazyčné populace Galicie. Galicijský zákon požaduje minimálně 50% školních předmětů vyučovat v galicijštině (vyhláška o vzdělávání 124/2007 a vyhláška 79/2010), jejímž hlavním stanoveným cílem bylo „zaručit, že na konci středoškolského vzdělávání dosáhnou studenti plné a rovnocenné kompetence ve španělštině a galicijštině.“^{77 78}

Podle galicijského statistického úřadu na rok 2018 galicijštinu používají vždy 30,33%, více mluví galicijský než španělský 21,55%, více španělsky než galicijský 23,14%, ve španělštině vždy 24,21%, z celkového počtu obyvatel.

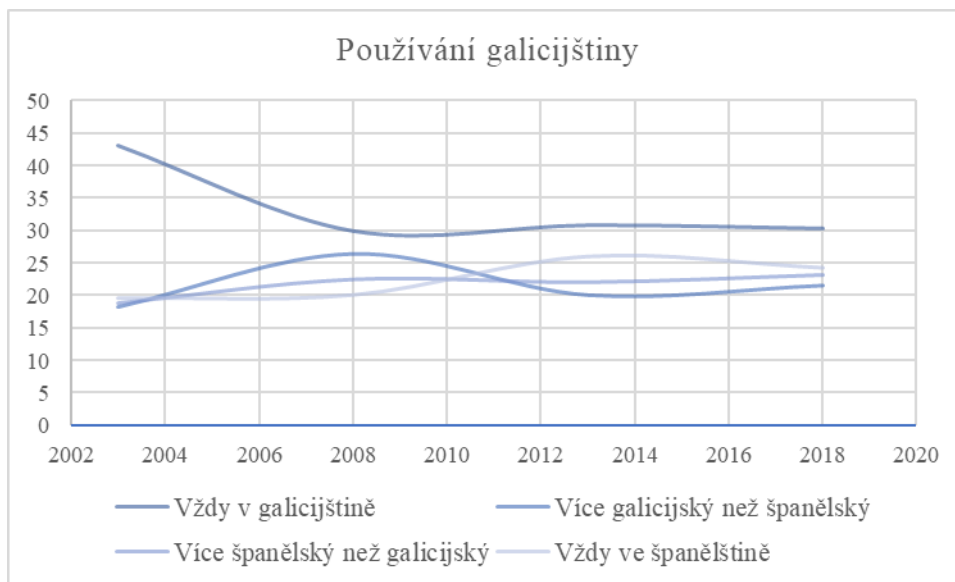
⁷⁵ MARBÁN, A. JORGE. *The current status of Galician in Spain*. Hispania: American Association of Teachers of Spanish and Portuguese, 1980. ISSN 00182133. Dostupné z: [tps://www.jstor.org/stable/341019?refreqid=excelsior%3Ab47dcb4fbf1b399fd9466eb3f52f3ca1&seq=1](https://www.jstor.org/stable/341019?refreqid=excelsior%3Ab47dcb4fbf1b399fd9466eb3f52f3ca1&seq=1)

⁷⁶ KOKAISL, Petr. a kol. *Pestrá Evropa: Galicijci ve Španělsku, Lipovci v Rumunsku, Češi v Lucembursku, Češi v Belgii, Češi v Rakousku*. Praha: Nostalgie, 2020. ISBN: 978-80-906207-9-7

⁷⁷ LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

⁷⁸ BESWICK, Jaine E. *Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia*. Bristol: Channel View Publications, 2007. 335 s. ISBN 9781853599804. Dostupné z: <https://search-proquest-com.infozdroje.czu.cz/ebookcentral/docview/2131225145/F49A6BB538F448E5PQ/3?accountid=26997>

Graf č. 7 – Používání galicijštiny⁷⁹

Podle grafu je vidět že největší používání galicijštiny bylo v roce 2003, přesto v roce 2018 i když v menší míře se stále používají. Ovšem když se rozhodnou používat španělštinu nebo galicijštinu, více mluví španělsky a používání španělštiny vždy postupně roste. Přesto vždy používá galicijštinu stále více lidí.

6.1.3. Galicijština za hranicemi

Podle projektu *Joshua* galicijštinu používají v 5. státech: Argentina, Německo, (Portugalsko, Španělsko), Uruguay.⁸⁰

Na jednu stranu si Galicijec může zachovat „vnitřní odstup“ (jeho přístup ho nevede k pochybnostem o jeho příslušnosti k původní skupině), přičemž napodobuje chování cizí skupiny. Na druhou stranu identifikuje sebe s dominantní skupinou, přebírá

⁷⁹ Zdroj: Estatuto Galego de Estatística. [online]. [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: http://www.ige.eu/web/mostrar_actividade_estadistica.jsp?idioma=gl&codigo=0206004

⁸⁰ Galician Language | Joshua Project. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://joshuaproject.net/languages/gle>

si chování a hodnotu bez jakéhokoli „vnitřního odstupu“. Přitom vyjadřuje nenávist k sobě samému a nahlíží na svoji skupinu očima „ostatních“. V souvislosti s tímto rozlišováním mezi napodobováním a identifikací, v obou případech dochází k procesu používání druhého jazyka z potřeby komunikace nebo mluvčí jazyka typu „B“ (galicijština) chce integrovat do skupiny jazyka „A“ (jazyk který používají ostatní v dané zemi), opouští svůj přízvuk nebo dokonce přestává používat svůj jazyk.⁸¹ Na otázku: „Umíte mluvit galicijsky?“ většina respondentu uvádí že ano (graf č. 8). Ale na otázku: „Používáte galicijštinu v zahraničí?“ většina respondentu uvádí že ne (graf č. 9).

V pracovním prostředí a při kontaktu mimo rodinu se musí rozvíjet v jazyce místních obyvatel. Tuto praktickou potřebu spojují i psychologické faktory: skutečnost, že se považují za členy poměrně nízké sociální vrstvy s nízkou úrovní vzdělanosti, a silná touha zlepšovat se a poskytnout svým dětem lepší budoucnost. Tyto faktory rovněž podporují ochotu asimilovat se do hostitelské společnosti, ve které jim jejich jazyk „neslouží“ k používání v hostitelské společnosti. Přesto se jazyk nadále používal mezi migranty jako „jazyk solidarity“, který převládal na venkově v Galicii, takže jeho používání i nadále zůstalo v rodinném (neformálním) prostředí kdykoli, kde se s ním setkali. Podle odpovědi dotazníku galicijštinu používá pouze 20% dotazovaných i když jako hlavní odlišnosti vlastní etnické identity považují svůj jazyk, ostatní 80% odpověděli že galicijštinu neumí: „*v Galicii jsem vždy mluvil španělsky, přesto že někteří kamarádi z Galicii umí mluvit galicijsky já osobně si myslím, že znalost galicijštiny není potřebná*“ (Madrid). Na druhou stranu rodiče učí své děti mluvit galicijsky (ale pouze v rodinném prostředí): „*Naučila jsem svoji dceru mluvit galicijsky a budu se snažit tomu naučit i svoje vnučku*“ (Buenos Aires). Používání galicijštiny ve veřejném prostředí však bylo omezené. Někdy používání galicijštiny nepřenášeli ani na své děti, ani v rámci endogamního manželství. Jednou odpovědí z dotazníku: „*Když jsme přestěhovali, já a můj manžel museli pracovat v prostředí kde mluvili pouze německy, aby se tomu naučit co nejlépe začali jsme ji používat i doma. Mluvíme galicijsky pouze když jedeme za svými příbuznými do Galicii, jinak nepovažují za důležité učit tomu své děti*“ (Německo). Čím víc jazyků vstupuje do společnosti, tím více rodiče upřednostňují znalost těch dominantních, obvykle kvůli prestiži a osobnímu

⁸¹ FARIAS, Ruy. Aspectos de la identidad gallega en Buenos Aires (1900-1960). *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*. 2011, roč. 14. DOI: 10.5209/rev_MADR. 2011.v14.6

pokroku. Intelektuální a novinářské elity galicijské komunity se snažily zachovat galicijský jazyk a identitu mezi svými krajany, kde docházelo ke zrychlenému úpadku v používání galicijštiny mezi migranty. Jedním z příkladů galicijského centra je *Centro Gallego de la Habana*, kde bylo možné se naučit psát a číst galicijsky, španělsky, francouzsky a anglicky. Později také vyučovali algebru, geometrii, geografii Španělska a její historii a ekonomiku. Také otevřeli knihovnu. Centrum zaznamenalo nezájem u studentů z předmětů souvisejících s galicijskou historií a jazykem. Ovšem to není tak překvapivé v cizí zemi, protože byli více motivováni získat dovednosti, které by pak mohli použít v praxi. Další respondent považuje používání galicijštiny za málo hodnotné: „*Používám pouze španělštinu a angličtinu, ale umím tančit galicijský tanec a hrát na dudy*“ (Argentina). Španělský jazyk byl hlavním komunikačním prostředkem v Americe v nově vytvořených galicijských kulturních centrech a noviny a časopisy s nimi spojené byly vydávány také ve španělštině. Od 20. let 20. století došlo ke změně v používání galicijštiny v cílových zemích, zejména v Argentině. Rostla tendence k obraně jazyka dědictví ze strany komunity, která mezi určitými odvětvími prokázala lhostejné postoje, a dokonce pohrdala galicijským jazykem i dalšími aspekty kultury. V zahraničí jim bylo umožněno i přes cenzuru Frankovy diktatury publikovat literární díla v galicijském jazyce (např. *Poemas Galegas* od Rosalia de Castra a *Gaita a Falare* od Rey Baltara).

V roce 1936 byl zahájen „zlatý věk“ galicijských spisů v exilu, z nichž některé byly napsané ve spolupráci s jinými španělskými migranty nebo s místními obyvateli. Galicijská centra také hrála důležitou roli v prosazování galicijské ideologii. Poukazovali na to, jak španělská válka připravila galicijský jazyk o jeho literární dědictví v Galicii. A doufali, že se jejich díla dostanou k čtenářům v Galicii. Také svá díla psali i ve španělštině, aby je mohli přečíst Španělé nebo místní obyvatelé a ocenit jejich literaturu. Přes všechny snahy současnost poukazuje na stále menší používání galicijštiny. Jazyk Galicijců v Severní Americe označují „*spanglish*“, což znamená směs galicijštiny a angličtiny. Použití této galicijštiny – angličtiny poukazuje na postupnou integraci galicijských migrantů do americké společnosti. Někdy se projevuje zájem u nové generace, která se zabývá zdokonalováním galicijštiny a literatury (např. skupina *Lectores Galegos de Bos Aires*).⁸²

Dalším důvodem k nepoužívání galicijštiny může být přízvuk (protože odlišný přízvuk okamžitě odhalí cizince).⁸³ Galicijský přízvuk, kterému se obecně připisuje nízká prestiž částečně kvůli jeho spojení s nevzdělanými venkovskými populacemi, je známkou identity nejen pro mluvčí tradiční galicijštiny, ale také pro španělské mluvčí z Galicie, kteří mají galicijský přízvuk, když mluví španělsky. Pouze v neformálních situacích je tento přízvuk vnímán jako pozitivní jak v galicijštině, tak ve španělštině. Je zajímavé poznamenat, že i když má galicijský přízvuk, pokud mluví španělsky, může být spojen s pozitivním přístupem v Galicii, mimo Galicii tomu tak není. Mít kastilský přízvuk v galicijštině i španělštině je přijímáno s pozitivním přístupem ve všech kontextech. Ramallo a O'Rourke vidí tradiční řečníky galicijštiny jako bezmocnou menšinu. Tato role souvisí s nedostatkem jazykového kapitálu přiděleného jejich odrůdě galicijštiny na současném jazykovém trhu. Před standardizací byl lingvistický kapitál galicijštiny v jeho tradičních rodilých mluvčích spojován s poli solidarity a sounáležitosti. Ti, kteří mluvili galicijsky, patřili ke konkrétní skupině, která nebyla spojena s formální prestiží, ale s důvěrou a přátelstvím. Tato skupina zahrnovala řečníky, kteří se jazyk učili doma, nikoli ve škole, protože povinným jazykem byla kastilština. I když jsou komunity oddělené jazykem, kulturou a historií, stále mají mnoho společného pokud jde o lidské schopnosti přizpůsobit se měnícím se sociálním realitám.

Galicijské sociolingvistické studie v posledních dvou desetiletích přesvědčivě ukázaly rozdíl mezi jazykovou kompetencí a skutečným používáním. Jazyková kompetence, tj. schopnost mluvit anebo rozumět jazyku, nestačí k zajištění údržby jazyka. Jazyková situace v USA ukazuje, že použití závisí na skutečném výběru dvojjazyčného mluvčího ve prospěch jednoho nebo druhého jazyka.

I když nelze prokázat příčinný vztah, podle kterého skutečnost, že nepokračuje v praktikování jednoho nebo více charakteristických aspektů původního způsobu života, automaticky vede k definitivní ztrátě etnické identity. Je nepopiratelné, že to, co je v daném případě často pozorováno mluvčím menšinových jazyků zdiskreditovaných dominantní společností je to, že mateřskému jazyku je přisuzována velmi vysoká emoční hodnota a zároveň je mu přisuzována nízká sociální hodnota.

⁸² CCEBA – ACTIVIDADES – CICLO – LECTORES GALEGOS EN BOS AIRES. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://www.cceba.org.ar/v3/ficha.php?id=1637>

⁸³ KOKAISL, Petr. *Etnické minority*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. ISBN 978-80-213-2524-1. s 12.

Mateřský jazyk vytváří citové pouto s rodnou zemí a je schopné evokovat krajinu a zážitky z dětství. Ale protože v boji za zvýšení vlastní společenské prestiže a zlepšení ekonomického postavení není přikládán velký význam, mnoho řečníků se snaží přizpůsobit převládajícím normám vzdáním se použití galicijštiny.^{84 85 86}

Američtí studenti jednotně vnímají španělštinu jako jazyk, kterým hovoří největší skupina přistěhovalců do jejich země, a rozumějí jejímu stigmatu. Postavení a moc jsou hlavními složkami sociální vitality, pokud má skupina větší sílu, její jazyk bude mít větší šance na přežití. Dva hlavní a související faktory, které ovlivnily vitalitu galicijštiny, byly demografický a socioekonomický profil jejich řečníků a hluboké sociolingvistické stigma, kterou nese galicijština, která je tradičně spojována s venkovským světem a s chudými vrstvami populace. Zatímco dichotomie mezi městskými a venkovskými oblastmi není v americkém kontextu Španělska jako menšinového jazyka relevantní. Nedostatek prestiže a stigmatizace, mocenské vztahy mezi lingvisty skupiny, oslabování jazyků mezi generacemi a v rámci jedné generace, to jsou všechno hmatatelné faktory životní zkušenosti mluvčích jazyků dědictví. Jako mluvčí menšinového jazyka také nesou tíhu stigmatizace, opotřebení a ztráty jazyka, ale jako mluvčí španělštiny, dominantního jazyka v galicijském kontextu, mohou zjistit, že dynamika jazyka a moci překračuje jakoukoli vnitřní hodnotu samotného jazyka a jsou důsledky socioekonomických, politických a historických bojů o moc. A konečně sociolingvistická situace galicijského jazyka odráží životní zkušenosti mnoha studentů amerických oddělení španělštiny a portugalštiny, kteří hovoří jazykem dědictví. Galicijská lingvistika je tedy zvláště důležitá jako součást studijního programu *Iberian Studies* a má širší důsledky pro kulturní rozmanitost, jazyky v kontaktu a jazyková práva menšin daleko za hranicemi španělských a portugalských kateder nebo univerzit obecně.^{87 88 89 90}

⁸⁴ CAGIAO, Pilar a Nancy PÉREZ REY. *Itinerarios cubanos del exilio gallego*.

⁸⁵ FARIAS, Ruy. Aspectos de la identidad gallega en Buenos Aires (1900-1960). *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*. 2011, roč. 14. DOI: 10.5209/rev_MADR. 2011.v14.6

⁸⁶ DEPALMA, Renée a Antía PÉREZ-CARAMÉS, eds. *Galician Migrations: A Case Study of Emerging Super-diversity*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Springer, 2018. DOI: 10.1007/978-3-319-66305-0

⁸⁷ *Latin American and Iberian Studies | University of Delaware* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.udel.edu/apply/undergraduate-admissions/major-finder/latin-american-and-iberian-studies/>

6.2. Hudba

Současná galicijská lidová hudba se stala jedním z klíčových kulturních projevů moderní galicijské identity, která je do značné míry založena na odlišnosti a bohatosti její tradiční hudby, i když tento žánr prošel složitým procesem sloučení starých a nových forem, venkovských a městských projevů a místních a globálních trendů. Toto předefinování galicijské lidové hudby se vyvinulo souběžně s hlavními politickými a sociálními změnami, ke kterým došlo v Galicii, a významným kulturním vývojem v literatuře, audiovizuálním umění, rockové hudbě a módě, které všechny hrály klíčovou roli v procesu kolektivního sebeobjevování a vlastní konstrukce.

Oživení lidové hudby v Galicii nebylo celkem výjimečným jevem, ale spíše k němu docházelo hlavně v důsledku velkého národního obrození, ke kterému došlo ve druhé polovině dvacátého století po celém světě. Toto oživení – ovlivněné v ideologické rovině politickým levicově-nacionalistickým aktivismem – bylo v hudební rovině charakterizováno obnovením tradičních hudebních stylů, stejně jako začleněním nových nástrojů napříč kulturami (například zavedení elektrické kytary v americké hudbě nebo banjo a buzuki v irské hudbě). Byla vytvořena dobře zavedená hudební krajina, která odráží nejen bohatství jejího kulturního dědictví, ale také její vývoj a inovaci podle nových hudebních tendencí s širokou veřejností a kritickým přijetím jak v Galicii, tak i v zahraničí. Od devatenáctého století byla galicijská tradiční hudba hluboce ovlivněna velkými vlnami migrace Galicijců do jiných částí světa, zejména do Latinské Ameriky, a kulturní a hudební výměnou vyplývající z těchto historických souvislostí. Další kapitoly se zaměřují na složité kulturní kontexty tohoto nárůstu galicijské lidové hudby a jejího sloučení s jinými lidovými hnutími, zejména s keltskou hudbou (z Británie, Irska a Bretaně) a s jinými částmi světa se silnými historickými a kulturními vazbami na Galicii,

⁸⁸ LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

⁸⁹ MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A Companion to Galician Culture*. Woodbridge: Tamesis. 2014. ISBN 978-1-85566-277-3

⁹⁰ O'ROURKE, Bernadette. The Galician Language in the Twenty-First Century. In: MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A companion to Galician culture*. Woodbridge: Tamesis, 2014, s. 73–92. ISBN 978-1-85566-277-3.

⁹⁰ MARBÁN, A. JORGE. *The current status of Galician in Spain*. Hispania: American Association of Teachers of Spanish and Portuguese, 1980. ISSN 00182133. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/341019?refreqid=excelsior%3Ab47dcb4fbf1b399fd9466eb3f52f3ca1&seq=1>

jako je Latinská Amerika a svět lusofonu. Přitom budou věnovat pozornost dalším formám hybridizace, kdy galicijská lidová hudba vstoupila do kontaktu s jinými hudebními proudy a žánry, včetně klasické, středověké hudby a world music, jakož i současných forem populární hudby, jako je jazz, rock, new age nebo chill – out.⁹¹

6.2.1. Mezinárodní uznání hudby

Obnovený zájem o galicijské kulturní dědictví inicioval obnovu jeho tradičního hudebního dědictví, které bylo během diktatury oficiálně opomíjeno, ale v galicijské populární kultuře stále ještě žije, a přineslo brzké oživení galicijské lidové hudby, které stále roste. Toto oživení zahrnovalo obnovu starých nástrojů, které již nebyly používány lidovými hudebníky, jakož i získání tradičních galicijských melodií, písní a tanců prostřednictvím výzkumu v archivech a i prostřednictvím aktivní terénní práce ve vesnicích po celé Galicii. Toto rané národní obrození bylo doprovázeno založením škol tradiční hudby, workshopů tradičních nástrojů a tanečních akademií, což mělo velký dopad na růst lidových hnutí v pozdějších letech.

Příkladem byla *Escola de gaitas de Ortigueira* (škola Ortigueira Bagpipe), kterou založil Antón Corral, který byl v roce 1978 odpovědný za zřízení významného festivalu *Internacional do Mundo Celta de Ortigueira* (Mezinárodní festival keltského světa v Ortigueira), každoroční událost, na které se setkávají tisíce umělců a milovníků lidové hudby z celého světa. Corral později nasměroval *Obradoiro de música tradicional* (tradiční hudební workshop) na Universidade Popular de Vigo, ze které měla vzniknout nová generace galicijských hudebníků. Reprodukuji zde část Stivellova prohlášení o jeho historickém významu jako snad první formální příklad mezinárodního uznání galicijské hudby: „*Jsmo potěšeni, když vidíme, jak Galicijci přehodnocují jejich část společného keltského dědictví s cílem lépe bránit svůj národní charakter před Španělskem. Věřím, že keltský prvek je základním faktorem, který dává galicijským lidem a jejich národům jejich osobitou povahu. Jejich blízkost k portugalským hranicím, jako součást pohraniční kultury raianos, také vysvětluje jejich velký zájem o zkoumání hudebních vlivů a výměň ze světa lusofonů*“. Častým spolupracovníkem skupiny Na Lua byl známý portugalský multiinstrumentální hudebník Julio Pereira, který na svém albu *O meu bandolím* (My Mandolin), s novým názvem „Na Lua“, předvedl jednu ze svých písní „Espabilator“.

⁹¹ MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A Companion to Galician Culture*. Woodbridge: Tamesis. 2014. ISBN 978-1-85566-277-3

Po úspěšné sólové kariéře v 90. letech s producentkou Pereirou se Uxía stala jednou z nejznámějších galicijských interpretek na mezinárodní úrovni a silnou propagátorkou galicijských a lusofonských hudebních setkání.

Luar na Lubre (LNL) je další z nejznámějších galicijských kapel na mezinárodním okruhu. Od poloviny 80. let si kapela udržuje produktivní kariéru, která zanechala hlubokou stopu v moderním vývoji galicijské hudby, zejména v jejím šíření mimo Galicii. Zakladatelem a vůdcem skupiny byl Bieito Romero, který začal jako mladý dudák v *Ballet Gallego Rey de Viana* – založeném Josém Rey de Viana v roce 1949 a v tradiční hudební a taneční skupině Xacarandaina, jedné z raných škol tradičního galicijského folkloru. Romero je skladatelem více než dvou set hudebních děl inspirovaných galicijskou tradiční hudbou a folklorem, dynamickým badatelem galicijských lidových zdrojů, populárních legend a tradiční galicijské hudby. LNL přijímají keltské kulturní tradice snad jednoznačnějším způsobem než kterákoli jiná významná lidová skupina v Galicii. Jejich vlastní oficiální webové stránky potvrzují keltský charakter kapely v jediné frázi: „Música celta desde Galicia“ (keltská hudba z Galicie).⁹² To je nepochybně odrazem rozsáhlých kulturních vztahů Galicie a LNL s Latinskou Amerikou, jelikož dva členové kapely, perkusionista a houslista, pocházeli z Venezuely a Kuby. Jejich album *Saudade* bylo tedy fascinující hudební cestou věnováno konkrétním vztahům Galicie s Latinskou Amerikou a hudební a kulturní hybriditě vyplývající z historie galicijské migrace, včetně spolupráce s Lila Downs, Adrianou Varelou a Pablem Milanésem. Ve výsledku spojení mezi irskou a galicijskou hudbou během symbolické cesty do Santiaga vzniklo album. Jeho záznam zahrnoval mimo jiné i známou galicijskou migrační píseň *A rianxeira* a populární *Maneo*, směsici galicijských tradičních písní, nahraných živě s místními hudebníky ve Vigu, několik hybridních směrů irských a galicijských melodií a vlastní dílo Chieftains „Galician Overture“ (mini orchestrální symfonie inspirovaná galicijskou tradiční hudbou). Drtivý celosvětový úspěch Santiaga umožnil velkému množství diváků po celém světě „objevit“ galicijskou hudbu a její spojení s keltskou hudbou a vyvolal mezinárodní zájem.

Další významnou osobností byl Núñez, který prostřednictvím svých sólových písní odkazoval na dlouhou historii kulturních vztahů mezi Galicijci a zbytkem světa a galicijskou historií migrace. Z hlediska reprezentace dudák Núñez jistě inovoval tradiční

⁹² Web oficial do grupo galego de música celta Luar na Lubre. Información sobre próximos concertos, os discos e letras, descarga de partituras, imaxes das actuacións, recortes de prensa. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://luarnalubre.com/historia.php?idioma=gl>

obrazy, které do něj vnesly energii rockové hvězdy a charisma. Z tohoto důvodu byl v časopise Billboard označován jako „the Jimi Hendrix of the bagpipe“. Galicijský dudák poprvé v historii zaplňoval celé stadiony. Dudák je skutečným oblíbeným hrdinou galicijské tradice. Núñez byl důležitou součástí velké mezinárodní renesance keltské hudby 90. let, příkladem jsou také Riverdance v USA a L’Héritage des Celtes ve Francii. Kromě pokračujícího úspěchu skupin jako Milladoiro, Luar na Lubre a Na Lua a úspěšné mezinárodní kariéry sólových zpěváků jako Uxía Senlle a Rosa Cendrán se objevila zcela nová generace mladých dudáků a neo-folkových skupin. Scéna galicijské hudby byla připravená se zviditelnit ve světě. V tomto ohledu je důležité zdůraznit klíčovou roli, kterou hrají nově vyvinuté školy galicijské tradiční hudby. ETRAD (Escola Municipal de Música Folk e Tradicional, dříve známá jako Universidade Popular) sponzorovaná obcí Vigo a A Central Folque (Centro Galego de Música Popular) v Lalíně, jsou dodnes dvě z nejdynamičtějších škol (rozvoj inovativních projektů). Proto ETRAD vytvořil Orquestra Folque SondeSeu, jeden z prvních evropských orchestrů lidové hudby, dnes vedoucí projektu ENFO (Evropská síť lidových orchestrů). Podobně A Central Folque, režírovaný folkovou zpěvačkou Ugiou Pedreirou, vytvořil řadu přehlídek a mezinárodní síť koncertů, spolupráce a koprodukcí se zvláštním důrazem na spojení lusofon, Latinskou Ameriku a Evropu.

Dalším důležitým vývojem v této nové vlně lidové hudby bylo začlenění hudebnic a zpěvaček ve velkém počtu. Tradice dudáků v Galicii sahá přinejmenším do počátku dvacátého století. První zdokumentovanou galicijskou dudačkou byla Áurea Rodríguez, vůdkyně čtyřčlenné skupiny Os Maravillas založené v roce 1910, která je známá pod názvem „Raíña da Gaita Galega“ (královna galicijské dudy). V šedesátých letech byla skupina *Saudade* první galicijskou skupinou ženských dudáků. Jak již bylo zmíněno dříve, María Manuela a Pilocho zahájily svou kariéru jako galicijské lidové zpěvačky v 70. letech. Film *Estou vivindo no ceo* od Uxía Senlle (I Am Living in Heaven), který produkoval portugalský multiinstrumentalista Julio Pereira, získal uznání mezinárodní folkové scény jako nový pohled na lidový zpěv galicijského národa, otevřeného spojení s hudebním světem lusofonů. Podobně *Nordestinas*, projekt Guadi Galego, Ugia Pedreira a Abe Rábade, mísí tradiční galicijskou píseň s novými jazzovými aranžmá a harmoniemi. Tyto ženské sólistky a skupiny poskytly chybějící článek v galicijské lidové hudbě, v tradici, kdy ženské instrumentalistky zřídka obsadily středovou

scénu, zatímco ženské vokály byly slyšet pouze jako součást mužských folkových skupin. Hybridizace s jinými hudebními tradicemi a praktikami po celém světě také poskytla kontext pro trvalejší vztah galicijské hudby s tím, který je historicky, geograficky, lingvisticky a kulturně nejbližší – a přesto často zapomenut – to je svět lusofonů. Uxía Senlle je vášnivou propagátorkou lusofonových spojení prostřednictvím své pokračující spolupráce s hudebníky a zpěváky z Portugalska, Brazílie, Azor a Cabo Verde, uměleckého vedení lusofonového festivalu „Cantos na Maré“ a mentoringu skupin jako Batuko Tabanka. Rozvoj galicijských folkových skupin napříč mezinárodními komunitami migrantů je další důležitou dimenzí současného globálního rozmachu galicijských folklorů. *Ialma* sdružuje skupinu belgických dcer galicijských migrantů. Přepočovali tradiční galicijský styl a představili nová hudební aranžmá s belgickými hudebníky.^{93 94}

6.2.2. Hudba jako prvek posilující identitu za hranicemi

Hudba také působí jako hlas pro otázky, které jsou nedílnou součástí galicijské historie a společnosti, jako jsou dopady migrace, opuštění venkovského života, podřízené okrajové postavení Galicie vůči španělskému národnímu státu, obnova jejího dědictví a kulturní kořeny a sebepotvrzení a budování galicijské identity v dialogu s globálním publikem.

Nemožnost upevnění identity ve skutečném prostoru se projevuje i v hudbě několika galicijských zpěváků a skupin (Carlos Nuñez a Luar na Lubre). Hudba je formou lidského chování a její studium může optimalizovat chápání dalších aspektů kultury, je to neoddělitelně spojeno se společností, do které je vloženo.⁹⁵ Když však vezmeme v úvahu roli hudby jako kulturní reprezentace, musíme vzít v úvahu, jak tvrdí John Connell a Chris Gibson, že hudba je přímo spojena s konkrétními geografickými místy, vázána v našem každodenním vnímání místa a součást pohybů lidí, produktů a kultur napříč vesmírem. Úspěch těchto hudebních hnutí je způsoben skutečností, že znovu probudily smysl pro místní kulturní identitu se společnou minulostí a tradicemi

⁹³ MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A Companion to Galician Culture*. Woodbridge: Tamesis. 2014. ISBN 978-1-85566-277-3

⁹⁴ MONOGRAFIAS.COM, Carlos Prebble. Música celta argentina (página 2) - Monografias.com. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.monografias.com/trabajos57/musica-celta-argentina/musica-celta-argentina2.shtml>

⁹⁵ MERRIAM, Alan P. *The anthropology of music*. Evanston, Ill: Northwestern Univ. Press, 2006. ISBN: 0-8101-0607-8

i cíli do budoucnosti. Skladatelé, hudebníci a zpěváci proto používali galicijštinu, která byla během diktatury zakázána. Xunta de Galicia uznává dudy jako symbol Galeguidade. V tomto smyslu se Duda stala symbolem galicijské identity. V 19. století byla hudba galicijských emigrantů v Latinské Americe vždy spojena s oslavami patronů konkrétních galicijských měst a takové oslavy se konaly v cizí zemi, jako by se to stalo v Galicii. Přesto odpovědi dotazníku naznačují že většina kulturních akcí v zahraničí chybí: „*Ráda jezdím do Galicii, aby mohla zúčastnit festivalů, a hlavně zažít tu atmosféru, která tady přesně chybí*“ (Argentina). Ačkoliv na začátku na těchto slavnostech převládala hudba „španělská“ (zarzuela a paso doble), s rozvojem Centros Gallegos nebo Galician Centers ve 40. a 50. letech 20. století se stala velmi populární i galicijská lidová hudba. V polovině 80. let zahájily skupiny (jako Xeito Novo) argentinské keltské hnutí. V Argentině existují čtyři festivaly, které jsou spojené s keltskou tradicí a které si připomínají poctu patronům Irska (Saint Patrick), Galicie (Santiago Apóstol), Skotska (San Andrés) a Asturii (Virgin of Cobedonga). Tyto tradiční festivaly se konají ve městech Buenos Aires, Rosario a Mar del Plata. Díky tomu přišlo ke kořenům mnoho mladých lidí, ať už galicijských, asturských, irských, skotských nebo velšských. Cílem hudebních skupin je šířit vlastní tradice prostřednictvím tance, hudby a typických kostýmů, což probuzuje zájem o udržení kořenů.⁹⁶⁹⁷ Postupem času hudba galicijských potomků vyústila v syntézu galicijských a latinskoamerických vlivů. Například skupina *Os Furafoles* (argentínští potomci Galician, založená v roce 2000) zahrnuje spolu s tamburínou a dudy další akustické nástroje, jako je bongo a darbuky. Dokonce některé hudební kompozice se zpívají zároveň ve dvou jazycích.⁹⁸

K probuzení vzpomínek z dětství mezi emigranty pomocí instrumentálního využití tradice je folklor a zvyky považovány za nejučinnější prostředek k udržení jejich připoutanosti k mateřské zemi. Podle Amarelo de Castra je galicijský folklor „*poněkud výrazem způsobu života, historie lidu, který zahrnuje i děti a mládež Galicie, kteří prostřednictvím folkloru přijímají vzdělávací a zdravé tradice, způsob, jak se cítit*

⁹⁶ MONOGRAFIAS.COM, Carlos Prebble. *Música celta argentina (página 2) - Monografias.com.*

⁹⁷ SAQUE, Segundo. *Segundo Saque: La música celta en la Argentina* [online]. 2007 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://segundosaquedigital.blogspot.com/2007/04/la-msica-celta-en-la-argentina.html>

⁹⁸ ROMERO, Eugenia R. Amusement Parks, Bagpipes, and Cemeteries: Fantastic Spaces of Galician Identity through Emigration. *Journal of Spanish Cultural Studies*. Routledge, 2006, roč. 7, č. 2. DOI: 10.1080/14636200600811177

a žít galeguidádu“. Z tohoto důvodu je důležitá finanční podpora, kterou Xunta de Galicia uděluje galicijským tanečním skupinám, dudáckým kapelám a zpěvákům po celém světě. Podpora tradičního tance a hudby je nejlepším způsobem integrace nových členů do emigrantských sdružení. Pomocí sdružení se jim podařilo zachovat etnickou odlišnost. Jako příklad je možné uvést Casa Galicia v New Yorku, které bylo založeno v roce 1940, která se věnovala především udržování a podpoře galicijské kultury, folkloru a tradic (folklorní festivaly, poutě atd). Casa Galicia v New Yorku má v současné době kompletní vzdělávací program prostřednictvím své hudební a taneční školy, kde se mladí lidé učí hrát na tamburínu, dudy, buben a tanec, což zaručuje dobrou úroveň a kontinuitu různých uměleckých skupin.⁹⁹ Z dotazníkového šetření odpovědi respondentů poukazují na důležitost hudby v tom že přetváří jejich atmosféru: „Když slyším galicijskou hudbu, cítím si jako doma a tím že místní společnost na ni reaguje pozitivně ještě víc začleňuje mě do místní kultury“ (Argentina). Sami Galicijci, kteří uvedli že neumí mluvit galicijsky, zároveň potvrzují že rádi poslouchají hudbu v galicijštině: “*Připomíná mi to je moje dětství, když jsme měli rodinné oslavy, moje příbuzné u stolu často zpívali*” (Buenos Aires), “*Když jsem chodila do školy měli jsme předmět hudby, na kterém celá třída zpívala a rada to slyším i tady*” (Buenos Aires). Nebo když si v cizí zemi cítí osamělé, prostřednictvím hudby si uvědomují že nejsou tam sami: “*Rada slyším, když někdo začne zpívat v galicijštině a už vím že jsou tu moje lidi*” (Argentina). Zároveň potvrzují pozitivní vliv místní společnosti, když skladby jsou poskládány z různých jazyků: “*Jsem rád že galicijskou hudbu přijímají bez stereotypu z minulosti a že hrdě mužů říct že jsem Galicijec*” (Argentina). Výsledky ukazují na to že hudba spojuje nejenom Galicijce v zahraničí, ale spojuje je i ostatním obyvatelstvem, ze společnosti, která jejich hudbu pozitivně vnímá i když nerozumějí o čem zpívají. Díky uznání galicijské hudby v mezinárodním kontextu, přes všechny překážky a determinaci, Galicijce našli svoji identitu. To, že dnes hudba zůstává s takovou silou mezi emigrovanou populací, není náhodný jev, protože na symbolické úrovni umožňuje spojení Galicijce s jeho zemí a se svými blízkými (kteří zůstali v Galicii).

Hudba je zapouzdřený čas, který, když je vydán v písni nebo tanci, umožňuje svým uživatelům vrátit se (ab origine), činí život cizince snesitelnějším a umožňuje žít. Podle

⁹⁹ Historia Arte y Folclore de Casa Galicia de Nueva York. In: *Casa Galicia de Nueva York* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.casagaliciany.com/historia-arte-y-folclore.php>

výzkumu, který trval od srpna 1997 do dubna 1999, mezi Galicijci, kteří umí hrát na dudy, se toto potvrdilo u 185 respondentů (z nichž 53,9% žije v Buenos Aires, 35,6% v provinciích Buenos Aires, 5,6% v Santa Fe, 2,8% v Chubut, 1,1% v Rio Negro, 0,6% v La Pampa, 0,6% v Misiones a 0,6% v Santa Cruz). Skupina dotazovaných se skládala ze 75% mužů a 25% žen. Z nich 42% se naučili hrát až v Argentině. Mnoho informátorů se hudebně účastnilo komunity až po odchodu do důchodu, když začali mít více volného času, jejich děti byly dospělé a jejich ekonomická pozice byla stabilizována. Hudba je čas a je to také vzduch, skrze který se projevuje. Dudácká taška je vynikajícím symbolickým prvkem, který má galicijského člověka spojit se svou minulostí a vyjádřit lásku k zemi a blízkým, kteří zůstali při odchodu. Hudba je kapsle, ze které uvolňuje svůj zvláštní pocit bezdomovectví. Téměř polovina hráčů z Galicie se rozhodla naučit hrát, jakmile emigrovali. Píseň, kterou jejich rodiče a prarodiče zpívali při jídle nebo na poutích, a tyto znalosti si uchovávají jako poklad nevyčísitelné výpovědní hodnoty, protože to představuje vzácný afektivní odkaz, který je spojuje s jejich staršími, s jejich minulostí. K nim se připojují i jejich potomci, kteří jsou pohlaceni „etnickou hudbou“ a keltskou hudbou a zajímají se o kulturu starších. Z tohoto důvodu má galicijská hudba v Argentině, i když je formálně identická nebo podobná té v Galicii, pro své uživatele odlišný význam, protože je naplněna steskem po domově a smutkem. Na druhou stranu, vezmeme-li v úvahu velkorysou pomoc galicijské vlády, která pravidelně nabízí učitelům na dudy a tance přijet do Galicii, aby se podělili se svými znalostmi a zkušenostmi.^{100 101 102}

6.3. Specifika galicijské kuchyně

Pojem národní kuchyně je systém kolektivních představ o stravovacích návycích národa, který zahrnuje jídla, která jsou považována za reprezentativní pro danou kulturu, a tzv. speciality, tj. produkty, které jsou specifické pro určitou oblast. Národní kuchyně tedy představuje mechanismus, který proniká do životního stylu Galicijců.¹⁰³

¹⁰⁰ NÚÑEZ SEIXAS, Xosé M. a Pilar CAGIAO VILA, eds. *O exilio galego de 1936: política, sociedade, itinerarios*. A Coruña: Edicións do Castro: Consello da Cultura Galega, Arquivo da Emigración Galega, 2006. ISBN: 978-84-8485-234-6

¹⁰¹ MERRIAM, Alan P. *The anthropology of music*. Northwestern Univ. Press, 1964. ISBN: 0-8101-0607-8

¹⁰² NÚÑEZ, Xosé-Manoel. *History and Collective Memories of Migration in a Land of Migrants*.

¹⁰³ Text je převzat z: Galicijská kuchyně. *Hospodářská a kulturní studia*. (HKS) [online]. 10. 10. 2020 [cit. 13. 03. 2021]. Dostupné z: http://www.hks.re/wiki/ls2020:galicijci_ve_spanelsku#galicijaska_kuchyne

Jídlo je klíčovým prvkem při společenském styku migrantů. Galicijci přijmuli nové stravovací návyky typické pro jiné komunity přestěhovalců nebo místního obyvatelstva. Toto přijetí však bylo spojeno se zachováním mnoha svých vlastních kulinářských tradic za účelem posílení své identity původu. Z dotazníkového šetření vyplývá že sami Galicijci často vaří doma národní jídla: „*Když si uvařím tradiční jídlo, připomíná mi to můj domov, kdy mi to vždycky vařila moje maminka*“ (Buenos Aires). Ještě překvapivější je že za tím jezdí i do Galicie: „*Často se svými dětmi navštěvujeme Galicii, aby ochutnali tradiční jídla, kteří já sama nedokážu uvařit*“ (Německo).

Prostřednictvím obchodních sítí mezi Galicií a Amerikou byli dováženy produkty (např. mořské řasy, olivové oleje, mořské plody atd).¹⁰⁴ Galicie je dobrým příkladem kulinářské rozmanitosti, která se vyznačuje v potravinách jako je sýr (Tetilla, San Simon a jiné), různé druhy ovoce a zeleniny (zejména papriky a brambory), ryby a mořské plody (zejména mušle), telecí maso, kaštiny, med a fazole. Dalším přínosným výrobkem je také bílé víno.¹⁰⁵ Typickým pokrmem, který přežil v emigraci v Buenos Aires, byly sardinky s cachelos (brambory) a také příprava ryb a chobotnic v galicijském stylu. K této tradici se přidávají také sladkosti, zejména *tarta de Santiago*.

Vzhledem k tomu, že do Buenos Aires také emigrovali lidé z velmi odlišných národů, je logické, že Galicijci nakonec do svých kulinářských chutí začlenili pokrmy, které přišly spolu s tradicemi jiných národů (největší skupinou byli Italové), nebude divu, že byl silně pocíťován vliv její kuchyně. To platí zejména pro těstoviny a pizzy, které, jak popsal Antonio Pérez-Prado se svým obvyklým nadhledem a ironií, mnoho galicijských rodin začalo jíst pod vlivem své nové italské snachy nebo italské rodinné dcery.¹⁰⁶

Postupem času se Galicijci vracejí domů, kde se uplatňují v kulinářském a vinařském průmyslu.¹⁰⁷ Španělské konzervy z ryb a mořských plodů a polokonzervy

¹⁰⁴ Atlantic Flavors From Galicia in NY | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/NEW2016672152.html>

¹⁰⁵ Infographics: What Does Galicia Taste Like? Discover its flavors. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/features/feature-detail/reg2020852487.html>

¹⁰⁶ FARIAS, Ruy. Aspectos de la identidad gallega en Buenos Aires (1900-1960). *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*. 2011, roč. 14. DOI: 10.5209/rev_MADR. 2011.v14.6

se ukazují jako populární produkty mimo Španělsko. V prvních třech měsících roku 2019 se vývoz zvýšil o 6% z hlediska objemu a o 6,31% v porovnání s rokem 2018. Celkově Španělsko prodalo po celém světě 50 450 tun produktu v hodnotě 239 milionů eur. Hlavním zdrojem těchto konzervovaných produktů je Galicie, odkud pochází většina těchto produktů – tuňák, chobotnice, slávky, sardinky, makrely, ančovičky atd. Tuňák je zdaleka nejoblíbenější a vývoz se v prvním čtvrtletí roku 2019 meziročně zvýšil o 6%. Na druhém a třetím místě byly sépie a chobotnice.¹⁰⁸

Většina migrantů vaří tradiční jídla Galicie díky rozmanitosti produktů, které jsou dovážené a lze je nalézt ve specializovaných místních obchodech. Kolumbijský časopis *El Tiempo* věnoval prostor představení galicijských vín kolumbijským divákům, kde José Rafael Arango Kolumbijcům potvrzuje, že Galicie je málo prozkoumaným vinařským územím, a to je důvod, proč se podělil o malou historii výroby vína v regionu, jehož mezinárodní pověst stále roste. Souběžně s kurzy Galician Wine Institute v Bogotě poskytlo José Rafaelu Arango shrnutí každého z pěti galicijských označení původu s podrobným popisem jejich dílčích zón a vín, která jsou v Kolumbii k dispozici.¹⁰⁹

Jedním z cílů Galicijského vinařského institutu je mezinárodní školení, které je přesvědčeno, že vzdělávání vinařských profesionálů na klíčových mezinárodních trzích pomáhá rozšiřovat znalosti vín z Galicie a Španělska a přispívá ke zvýšení jejich vývozu. Před přistáním v New Yorku provedl institut školení v Bogotě (Kolumbie) a Portu (Portugalsko). Budoucí akce jsou plánované v Mexiku a Peru.¹¹⁰ Kolumbie je rozvíjejícím se trhem pro vína ze Španělska díky rostoucí ekonomice země, obchodní dohodě mezi zeměmi a Evropskou unií, expanzí jejího restauračního a turistického sektoru a příchodu

¹⁰⁷ Galicia's Food Scene Featured in The Wall Street Journal | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/new2018806202.html>

¹⁰⁸ Exports of Spanish Fish and Seafood Preserves and Semi-Preserves on the Rise | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/new2019823102.html>

¹⁰⁹ Echoes of Foods & Wines from Spain in the Americas | Foods and Wines From Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/wine/news/new-detail/NEW2016659545.html>

¹¹⁰ Galician Wine Institute Travels to New York | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/wine/news/new-detail/NEW2016678695.html>

do měst jako Cartagena nebo hlavní město Bogota španělských kuchařů jako Paco Roncero nebo Koldo Miranda, kteří tam otevřeli restaurace.¹¹¹ Také v New Yorku se slaví *Galician Cinema and Food Festival*, jehož prostřednictvím usiluje o propojení společných atlantických kořenů Galicie a New Yorku na základě předvádění galicijského filmového průmyslu a gastronomie. Šéfkuchař Alvaro Villasante (*Paprica*, Lugo) je hvězdným kuchařem edice tohoto festivalu. Villasante, člen skupiny Grupo Nove, pracoval v rodném Lugu a ve Španělsku, ale také v La Broche v Miami od Sergi Aroly. Grupo Nove je galicijská kulinářská skupina, která zahrnuje exponenty nejmodernější kuchyně, komunity, v níž se mísí tradice a inovace. Nově se skládá z 22 kuchařů a 18 restaurací.¹¹² I v Praze je možné ochutnat galicijské jídlo: „*Já sám nevařím národní jídla doma, ale když ještě byli otevřené restaurace často jsem navštěvoval Gran Fierro*“ (Česká republika).

¹¹¹ Galician Wine Institute Travels to Colombia | Foods and Wines From Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné

z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/wine/news/new-detail/NEW2016641349.html>

¹¹² Galician Film & Food Fest Returns to New York | Foods and Wines From Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné

z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/NEW2016648329.html>

7. Změna galicijské identity

Díky častým návštěvám Galicii jsou tito galicijští Američané schopni udržovat vazby s Galicií a vytvořit pocit národní příslušnosti. Pravidelné návštěvy umožňují mnoha lidem vytvořit silnou galicijskou identitu. Ne všichni přistěhovalci, kteří přijedou do Ameriky, zůstávají, a dokonce i ti, kteří tam zůstávají, často udržují spojení s Galicií. Tato silná spojení se mohou projevit i ve druhé a třetí generaci. Americká ideologie byla do značné míry zaměřena na představu o Americe, kde se imigranti spojují a vytvářejí „novou americkou společnost“. Tato asimilace galicijské kultury však selhala. I když se Galicijci v některých ohledech asimilovali, zachovali si odlišnou a národní identitu. Zatímco v Americe je umožněno, aby se všechny následující generace imigrantů legálně stali Američany, když se je někdo zeptal „Kdo jste?“ – „Američan“ nebyla předpokládanou odpovědí. Někdy Galicijce označují za „nadmárodní migranty“ kteří žijí svůj život přes hranice. Za hranicemi Galicijci i nadále poslouchají tradiční hudbu, konzumují tradiční jídla, dokonce se zapojují do politických organizací migrantů a podporují hospodářský rozvoj Galicie. Jednotlivci si sami „vyberou národ“ při každodenních činnostech svého života. Galicijci si vědomě či dokonce nevědomě rozhodnou, jestli pošlou své děti do veřejných škol a jakým jazykem je naučí mluvit, jestli předají své občanství nebo se rozhodnou přijmout jiné (například tím, že pošlou své děti do španělsky mluvících škol, kde se jednotlivec může setkat s jinými Španěly, a odesláním svých dětí do galicijských škol, se mohou naučit tradice a potkat další Galicijce). Aktivní volby, které migranti a jejich děti v banalitě každodenního života dělají, si proto „vybírají“ národní společenství, vytvářejí různá „nadmárodní sociální pole“ a reprodukují více národních možností. Vracející se migranti každé léto zaplňují galicijské vesnice a mnoho restaurací, obchodů a společností je pojmenováno po migračních destinacích jejich majitelů. Migrace navíc rozhodujícím způsobem přispěla k přetvoření venkovské galicijské krajiny, protože migranti po návratu zavedli architektonické styly částečně převzaté ze svých hostitelských zemí.

Mimo svou vlastní rodinu nebo úzký sociální kruh je pro Galicijce také vzácné se setkat s kýmkoliv z Galicie, se kterými mohou sdílet své zážitky a pocity z cizího prostředí. Nebo mohou mluvit pouze o Galicii. Přitom ve skutečnosti je mnoho Galicijců, kteří se odmítají přestěhovat do Galicii, protože se považují za Američany,

kteří jsou Galicijci. Jsou přesvědčeni, že jsou Američany, ale zároveň si identifikují jako Galicijci. Výsledky dotázníku poukazují na větší zájem o návratu (Graf č. 10). Prostřednictvím návštěvy Galicie (která je pro většinu velmi důležitá, protože chtějí, aby jejich děti poznali svůj vlastní původ), mohli vyzkoušet vše co identifikuje galicijskou kulturní identitu, co jim v jiných zemích chybělo. Chodí na místní veletrhy a festivaly ve městech, zapojují se do komunitního života ve veřejné sféře, kterou v cizině často nezažijí. Navštěvují Galicii také proto, že se cítí jako doma, i když během let se to mění. Galicijští Američané považují návštěvu Galicii za zvyk neboli za povinnost, aby byli skuteční Galicijci.¹¹³

7.1. Změny genderových rolí

Tato část poskytuje argument týkající se toho, jak muži a ženy odvozují svou identitu od svých genderových pozic v sociálním systému. Galicijské ženy si mohou cítit „jako doma“, zatímco jejich manželé po desetiletích života a práce v zahraničí stále touží po své zemi.

Začlenění žen do amerického imigračního proudu způsobilo, že galicijská emigrace je trvalejší. Galicijské ženy emigrovaly, aby zlepšily svou osobní ekonomickou situaci i své rodiny. Většina vdaných žen se vydala na cestu se svými manžely nebo následně, jakmile si jejich manželé zlepšili svou původní finanční situaci. Obecně byla práce galicijských žen pouze v domácnosti: být dobrou manželkou, být dobrou matkou a udržovat doma pořádek. Součástí práce ženy bylo také udržování správné role pohlaví: slušnost, poctivost a důstojnost. Předat tyto vlastnosti svým dcerám a dosáhnout uznání těchto vlastností u svých synů, aby si mohli vybrat důstojné manželky. Tedy jejich úkolem bylo zachovat performativní aspekty etnické identity udržováním živých tradic v cizině. Avšak došlo ke změně genderových rolí a i ženy začínají pracovat. Hlavní změnou pro ženy je to, že za svoji práci dostávají mzdu v zahraničí, když v Galicii žádnou neměli. Prostřednictvím migrace jsou ženy srovnatelné s muži. Což přivádí ke konečnému bohatství rodiny. Ženy jasně dosahují ekonomické nezávislosti, kterou dříve neměly.

¹¹³ FERNÁNDEZ, Nichole. Constructing National Identity Through Galician Homeland Tourism. *Genealogy*. Multidisciplinary Digital Publishing Institute, 2020, roč. 4, č. 1, s. 1. DOI: 10.3390/genealogy4010001

U mužů se zdá, že ve srovnání s jejich životy v Galicii nedošlo k žádným změnám. Obecně stále přebírají odpovědnost role živitele rodiny. Výsledky dotazníkového šetření poukazují na to, že naprostá většina žen potvrdila že do Galicii se vrátit nechtějí, muži naopak. Galicijští muži upřednostňují návrat do své země původu, zatímco ženy dosáhly v hostitelské zemi postavení, které nechtějí ztratit. Někdy manželka po několika letech nepotřebuje pracovat, protože její manžel vydělává dost peněz, což jí umožňuje pečovat o děti a soustředit se na domácí práci.

U muže představa o rodině souvisí s kořeny, které vznikly v rodinné minulosti (tyto kořeny jsou spojeny s osobami v příbuzenské linii a se zemí, kde je postaven dům (familiární linie dědičnosti). Ten, kdo vlastní majetek v Galicii (na kterém může hospodařit) se považuje za rolníka (celoživotní povolání, které se předává z generace na generaci). Ovšem to je ve velkém kontrastu s profesní identitou Galicijců v jiné zemi, kdy většinou odchod migranta končí důchodem. Na jedné straně žije většina mužů desetiletí s myšlenkou, že se jednoho dne vrátí, a právě tento sen činí jejich pobyt v zahraničí snesitelným. Nezdá se, že by existoval důvod, proč si tento sen v době odchodu do důchodu nesplnit. Na druhou stranu se ženy cítí odpovědné za to, že děti vyzvaly k migraci. Nechat je za sebou znamená druhé oddělení a ničí jejich představu o rodině.¹¹⁴

7.2. Stesk po domově

Nostalgie je dalším katalyzátorem galicijské identity. Na jedné straně se galicijští migranti cítí vyhnání ze své země. Na druhou stranu mají pocit viny, že svou zemi opustili. Proto také mohli vnímat nové prostředí nepřátelským. Cítí se vzdáleni od světa, který znají, světa, kde se cítili pochopeni a kde komunikovali ve svém vlastním jazyce. Jinými slovy, galicijští přistěhovalci mají pocit, že jsou „občany země, kde nežijí a žijí v zemi, kde se necítí, že k nim patří“. Ale nostalgie dnešních migrantů se liší od nostalgie těch, kteří emigrovali před více než sto lety. Dnešní emigranti necítí nostalgii. Většina žije tam, kde najde lepší životní podmínky, které zlepšují jejich finanční úroveň (graf č. 11). Mnoho Galicijců v posledních desetiletích udržuje stálý vztah k místu jejich původu, protože jsou v neustálém kontaktu s tím, co se děje „tam“, prostřednictvím krátkých prázdnin nebo dovolených, telefonicky nebo přes internet. Mají větší příležitost cítit

¹¹⁴ OSO, Laura, Pablo DALLE a Paula BONIOLO. Movilidad social de familias gallegas en Buenos Aires pertenecientes a la última corriente migratoria: estrategias y trayectorias. *Papers. Revista de Sociologia*. 2018, roč. 104, č. 2. DOI: 10.5565/rev/papers.2573

se blíže k Galicii a mohou cítit nostalgii různými způsoby. Přistěhovalci propojují svou společnost původu se společností osídlení prostřednictvím podniků, které zakládají, investic, které vytvářejí, sociální instituce, které tvoří, domovy, které staví v obou zemích, a dětí, které vychovávají. Ačkoliv se na první pohled zdá, že nadnárodnost je v rozporu s nostalgií, tento psychologický stav neoddělitelně spojuje hostitelskou zemi s domovskou zemí v myslích a srdcích galicijských přistěhovalců. Galicijci žijí mezi dvěma místy a v obou mají silné vazby.

Nostalgie také komplikuje pocit sounáležitosti galicijského přestěhovalce, je to neustálý neklid živený strachem, že vazby na Galicii nejsou dostatečně silné, že nepatří ani do Galicie ani do Ameriky. Je to boj touhy po Spojených státech v Galicii a touhy po Galicii ve Spojených státech (mít kořeny v Galicii a křídla ve Spojených státech).

K návratu Galicijců také slouží příběhy ostatních, kteří už odešli, nebo zprávy od příbuzných a přátel, kteří se k tomuto návratu připravují. Na druhé straně jsou další Galicijci, kteří zůstávají navždy. Obecně se jedná o rodiny migrantů, které si během pobytu v zahraničí zlepšili sociální a ekonomické postavení, kdy manželka po několika letech nepotřebuje pracovat, protože její manžel vydělává dost peněz, což jí umožňuje pečovat o děti a soustředit se na domácí práci. Ostatní se pokusí vrátit, ale v Galicii si necítí jako doma a znova emigrují.^{115 116 117}

¹¹⁵ Camiños de ida e volta: a emigración herdada. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://emigracion.xunta.gal/es/conociendo-galicia/aprende/publicacion/caminos-ida-e-volta-emigracion-herdada>

¹¹⁶ FERNÁNDEZ, Nichole. Constructing National Identity Through Galician Homeland Tourism. *Genealogy*. Multidisciplinary Digital Publishing Institute, 2020, roč. 4, č. 1, s. 1. DOI: 10.3390/genealogy4010001

¹¹⁷ LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. Cham: Springer International Publishing: Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. DOI: 10.1007/978-3-319-65729-5

8. Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala proměnou etnické identity Galicijců a měla za cíl odpovědět na výzkumné otázky a podotázky. Na zodpovězení otázek byl použit krátkodobý terénní výzkum v Galicii a kontaktování Galicijců z jiných kontinentu světa prostřednictvím dotazníku.

Odpověď na otázku, zda ovlivnila migrační zkušenost Galicijce, je na základě výzkumu kladná. Galicie byla vždy potlačena politickými, sociálními a ekonomickými okolnostmi, které zapříčinili odchod Galicijců ze své země. Jedním z důležitých motivů k emigraci, bylo bojovat o samostatnost Galicii a uznání galicijské identity. Historická kontextualizace migrace v práci se zabývala události od 16. století až po současnost, poukázala na migrační pohyby Galicijců, ukázala na změnu demografických ukazatelů Galicii, kde se postupně snižuje počet obyvatel a její vesnice jsou zcela vyliďněné. Největší pozornost byla věnována především emigraci do Ameriky, země, do které emigroval největší počet Galicijců. Agrární krize, hladomor, mor jsou okolnosti, kvůli kterým Galicijci odcházeli hlavně do sousedních oblastí. Neustálé války (zejména Španělska občanská válka a druhá světová válka) Galicijce vedla k usilování uznání samostatnosti Galicii zakládáním nových sdružení jak v Galicii, tak i mimo ni. Z důležitých faktorů, které vedly k emigraci byla Franková diktatura (např. formou zákazu používání galicijštiny), a proto cílovou zemí už byly státy na větší vzdálenost, z důvodu pronásledování. Migrace také byla přínosná v hospodářském pokroku Galicii, kde se začínají stavět přístavy a rozvíjet obchody, například vyvážením svých produktů a výrobků. Jedni Galicijci hledali lepší příležitosti v jiných zemích. Druhé Galicijci zůstávali v Galicii se snahou zavedení nových reforem pro zlepšení zemědělství a průmyslu, k jejichž dosažení vznikaly nové společnosti. Tyto nové společnosti zakládali i vracející migranti s novými nápady ze zahraničí. Politika zavedena španělskou vládou vedla spíše k vytlačujícím důsledkům, zatímco politika jiných zemí, zejména Ameriky vítala emigranty z různých zemí, aby mohla zlepšit hospodářství své země. Španělsko byla především vysílající zemí ke zmírnění vysoké míry nezaměstnanosti a k nastartování španělské ekonomiky. V důsledku galicijských migrantů z venkovských oblastí emigrovali do větších měst, to následně vedlo ke změně povolání z dělníků a zemědělců na řemeslníky a provozovatele. Migrační zkušenost Galicijců vedla ke změně občanství, zároveň

posilovala národní povědomí o společném soužití Galicijců, tvořící a šířící svoje kulturu se snahou zbavit se ponižujících stereotypů. Dnes Galicie má své základny v amerických komunitách. Amerika má galicijskou identitu, zatímco Galicie má americkou identitu, která se vrací domorodým Galicijcům, obyvatelům poloostrova, upravenou vizi sebe sama. Země, které je přivítali dali prostor pro posílení identity, kde mohli používat galicijštinu, publikovat svá literární díla, šířit svoje tradice. Remittance, které posílali emigranti, umožnily zlepšení výroby a prodeje. Investice nových továren poskytly nové pracovní příležitosti, čímž rolnické obyvatelstvo Galicii mohli vykoupit pudu a zlepšit své životní podmínky se snížením chudoby. Galicijci toužili po ukončení masové emigrace, ale neustále tlaky ze strany státu je k tomu vedly. Současnost poukazuje na opak. Registrovaný počet „externích“ voličů se zvýšil, počet návštěv se zvyšuje, počet disperzních literatur se zvyšuje, daří se galicijským televizním programům a populární je členství v galicijských sdruženích. Zachování galicijské diaspory do 21. století hovoří o síle institucí a jejich pokračujícím významu v sociálním, politickém a ideologickém příběhu Galicie. Galicie považuje emigraci za součást své identity a Galicie jako autonomní komunita se snaží poskytnout práva a výhody, a také neomezený návrat galicijské diaspory do regionu. Většina dotazovaných Galicijců potvrdila vytlačující faktory, které ovlivnili jejich rozhodnutí emigrovat. Přesto z kontextu odpovědi vyšlo najevo že udržují kontakt se vzdálenými příbuznými z Galicie, nebo s Galicii návštěvou a také uvažují o návrat.

Z důležitých faktorů, které způsobovaly proměnu galicijské identity, patří jejich migrační zkušenost, během které docházelo ke kontaktu s městským prostředím, do kterého často emigrovali z malých vesnic. Emigrace tedy formovala galicijský charakter a zahrnovala významnou část svého psychologického složení. Pro jednotlivce znamenalo mít soubor hodnot, zvyků a tradic sdílených s ostatními ve stejné etnické komunitě, která ovlivňuje jejich chování a pomáhá jim poznat sebe ve světě. Galicijci mají řadu charakteristik, které jim dávají větší povědomí o sobě jako Galicijcích, zároveň je spojuje i v migračních zkušenostech. Ale také se museli potýkat s jazyky, chováním a způsobem života, kterým plně nerozuměli. Jejich identita se neustále podléhá transformacím. Ačkoliv si Galicijci uchovali svou identitu prostřednictvím veřejných a soukromých společenství, kulturních klubů a sociálních sítí rodiny a přátel, jejich identita není přesnou identitou těch Galicijců, kteří nikdy neopustili domovskou zemi: transformovaly je ekonomické, sociální

a psychologické tlaky v hostitelské zemi. Když jednotlivci dorazí do země, postupně internalizují různé nové reality ve svém prostředí a přidávají je ke své již existující základně. Ve větší či menší míře si zachovaly charakteristické rysy a preference, které je identifikovaly s místem jejich původu. Za základní prvky své etnické identity sami respondenty většinou odkazovali na svůj jazyk, hudbu, národní kuchyni, která byla silně ovlivněna modernějším vlivem cizích kultur. Většina z nich nejvíce odkazovala na jazyk, přesto většina uvedla že ho nepoužívá a když používá tak pouze v neformálním prostředí stejně jako v Galicii. Zároveň jejich identita integruje do cizí společnosti, kde Galicijci s nadějí o zlepšení svého ekonomického a sociálního postavení začínají používat cizí jazyk. Bez toho by bylo těžké najít práci nebo použít zahraniční služby. S tím souvisí motivace jedince být současně etnický a kulturně s těmi, kterými je jedinec obklopen a na kterých je v novém prostředí závislý. Dalším etnickým prvkem byla zkoumaná hudba, která obnovila zájem o galicijské kulturní dědictví a ve svých písních reprezentovala dlouhou historii kulturních vztahů mezi Galicijci a zbytkem světa. Uznání galicijské hudby na mezinárodním úrovni vedlo ke spojení s hudbou jiných kultur. Je vidět že toto uznání galicijské hudby se projevuje až do dneska, když sami respondenty potvrzují že galicijská hudba slouží k vlastnímu sebevyjádření. Nové hudební skupiny, skladby, znovu používání dudy a festivaly s ní spojené v zahraničí vedlo ke spojení s Galicí. Hudba přetváří vnímání okolí sebe, připomíná jim rodný jazyk, pozitivně začleňuje do místní společnosti. Dále práce se zabývala specifikou galicijské kuchyní, ovlivněnou kuchyní místní společnosti. V souvislosti s velkým počtem emigrantů se rozšířil export surovin z Galicie do jiných států, čímž se galicijská jídla stalo součástí jiné kultury. Prostřednictvím migrace kulturní prvky své země původu dodržovaly a stále dodržují, se snahou o rozvoj se silným závazkem ke galicijské kultuře, tradici a společnosti. Galicijci stále předávají etnické vědomí a kulturu svým mladším generacím, aby je šířili do budoucna. Pro něj je důležité, aby si uvědomili že náležet k galicijské kultuře je prestižní záležitostí. To zvláště cítí Galicijci, kteří měli možnost jet do Galicie a vidět galicijskou kulturu v jejím nejpřirozenějším prostředí. Vnímání galicijské kultury slouží motivem vrátit zpět do Galicie. Díky zachování galicijské identity skrze jazyk, hudbu a kuchyň je nevede ke ztrátě identity. Jejich proměna se projevuje ve větším uvědomění a posílení vlastních tradic, být hrdým Galicijcem. Za hranicemi Galicie i nadále poslouchají tradiční hudbu, konzumují tradiční jídla, dokonce se zapojují do politických organizací migrantů a podporují

hospodářský rozvoj Galicie, čímž upevňují kladné vnímání své kultury na mezinárodní úrovni. Znovuoživení kulturní identity Galicijců na územích jiných států, je vede k životu v Galicii. Z hlediska Galicii je totiž spíše výhodou, když přijme své krajany ze zahraničí s novými pracovní zkušenosti, návyky a nápady pro rozvoj vlastní kultury, kde se lehce adaptují. I nadále s hrdostí reprezentují svou identitu.

Poslední část bakalářské práce se zabývala projevy změny galicijské identity. Z výzkumu bylo zjištěno, že hlavní specifika, která Galicijce spojuje a zároveň je odlišuje od jiné společnosti je jejich původ. Emigrace do jiné zemi posiluje stesk po domově a nostalgie je vrací zpět do Galicie k upevnění vlastních kořenů. Etnická identita Galicijců žijících mimo Galicii je dnes závislá především na ekonomických faktorech, které mají vliv na změnu genderových rolí především u žen, který ovlivňuje jejich delší pobyt v zahraničí.

9. Seznam použité literatury

1007085. Reintegracionismo lingüístico. In: *Issuu* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://issuu.com/fromgaliza/docs/dossier-vozpropria-19/6>

ÁLVAREZ ESTÉVEZ, Mónica. Between Two Shores: Galician Immigration to New York. Morriña and Transnational Identities. *Estudios del Observatorio/Observatorio Studies*. 2020. ISSN 26882957. DOI: 10.15427/OR059-03/2020EN

BERAMENDI, Justo G. *Historia mínima de Galicia*. Primera edición. vyd. Madrid: México D.F: Turner: El Colegio de México, 2016. Colección Historias mínimas. ISBN 978-84-16354-07-8.

CAGIAO, Pilar a Nancy PÉREZ REY. Itinerarios cubanos del exilio gallego. *Arbor : Ciencia, Pensamiento y Cultura*. 2009

CRISTÓFORIS, Nadia Andrea De. La emigración gallega hacia Buenos Aires en el período de entreguerras y de la segunda posguerra: un enfoque municipal. s. 22.

DEPALMA, Renée a Antía PÉREZ-CARAMÉS, eds. *Galician Migrations: A Case Study of Emerging Super-diversity*. 1st ed. 2018. vyd. Cham: Springer International Publishing : Imprint: Springer, 2018. Migration, Minorities and Modernity 3. ISBN 978-3-319-66305-0. DOI: 10.1007/978-3-319-66305-0

FARIAS, Ruy. Aspectos de la identidad gallega en Buenos Aires (1900-1960). *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*. 2011, roč. 14, s. 59–69. ISSN 1988-3285. DOI: 10.5209/rev_MADR. 2011.v14.6

FARIAS, Ruy. Viejos estereotipos y nuevos discursos: la visión de Galicia y de los gallegos en una fracción de la élite galaicoporteña a mediados de la década de 1940. 2010, s. 11.

FERNÁNDEZ BALLESTEROS, Robustiano, UNIVERSIDADE DA CORUÑA a SPAIN, eds. *Cátedra „Jorge Juan”: ciclo de conferencias, Ferrol: curso 1995-1996*. La Coruña, Spain: Universidade da Coruña, 1997. Colección Cursos, congresos e simposios 35. ISBN 978-84-89694-45-3.

FERNÁNDEZ, Nichole. Constructing National Identity Through Galician Homeland Tourism. *Genealogy*. Multidisciplinary Digital Publishing Institute, 2020, roč. 4, č. 1, s. 1. DOI: 10.3390/genealogy4010001

HOOPER, Kirsty. *Writing Galicia into the World: New Cartographies, New Poetics* [online]. Liverpool, UNITED STATES: Liverpool University Press, 2011 [cit. 09.03.2021]. ISBN 978-1-78138-686-6. Dostupné z: <http://ebookcentral.proquest.com/lib/czup/detail.action?docID=726842>

- LOSADA MONTERO, José A. a Benita SAMPEDRO VIZCAYA, eds. *Rerouting Galician Studies: Multidisciplinary Interventions*. 1st ed. 2017. vyd. Cham: Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. ISBN 978-3-319-65729-5.
- MARBÁN, Jorge A. The Current Status of Galician in Spain. *Hispania*. American Association of Teachers of Spanish and Portuguese, 1980, roč. 63, č. 3, s. 560–562. ISSN 0018-2133. DOI: 10.2307/341019
- MARONESE, Leticia, ed. *Buenos Aires gallega: inmigración, pasado y presente*. Buenos Aires: Comisión para la Preservación del Patrimonio Histórico Cultural de la Ciudad de Buenos Aires, 2007. Temas de patrimonio cultural 20. ISBN 978-987-23708-4-8.
- MEAKIN, Annette M. B. *Galicia, the Switzerland of Spain* [online]. 2016 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://www.gutenberg.org/ebooks/52538>
- MERRIAM, Alan P. *The anthropology of music*. 6. paperback print. vyd. Evanston, Ill: Northwestern Univ. Press, 2006. ISBN 978-0-8101-0607-9.
- MERTOVIČ, Petra. Mezioborová praktická studia. *Munispace – čítárna Masarykovy univerzity* [online]. Masarykova univerzita, 2014 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/458>
- MONOGRAFIAS.COM, Carlos Prebble. Música celta argentina (página 2) - Monografias.com. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.monografias.com/trabajos57/musica-celta-argentina/musica-celta-argentina2.shtml>
- MURGUÍA, Manuel. *Historia de Galicia*. Soto Freire, 1865. ISBN: 9780353659353.
- NÚÑEZ SEIXAS, Xosé M. a Pilar CAGIAO VILA, eds. *O exilio galego de 1936: política, sociedade, itinerarios*. A Coruña: Edicións do Castro: Consello da Cultura Galega, Arquivo da Emigración Galega, 2006. ISBN 978-84-8485-234-6.
- NÚÑEZ, Xosé-Manoel. History and Collective Memories of Migration in a Land of Migrants: The Case of Iberian Galicia. *History and Memory*. Indiana University Press, 2002, roč. 14, č. 1–2, s. 229–258. ISSN 0935-560X. DOI: 10.2979/his.2002.14.1-2.229
- OSO, Laura, Pablo DALLE a Paula BONIOLO. Movilidad social de familias gallegas en Buenos Aires pertenecientes a la última corriente migratoria: estrategias y trayectorias. *Papers. Revista de Sociologia*. 2018, roč. 104, č. 2, s. 305–335. ISSN 2013-9004. DOI: 10.5565/rev/papers.2573
- PATTERSON, Craig. Forever in Galicia? Castela and the Homeland Made in Exile. *Forum for Modern Language Studies*. 2011, roč. 48, s. 86–98. DOI: 10.1093/fmls/cqr042
- PHILLIPS, William D. a Carla Rahn PHILLIPS. *A concise history of Spain*. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2010. Cambridge concise histories. ISBN 978-0-521-84513-7.

ROMERO, Eugenia R. Amusement Parks, Bagpipes, and Cemeteries: Fantastic Spaces of Galician Identity through Emigration. *Journal of Spanish Cultural Studies*. Routledge, 2006, roč. 7, č. 2, s. 155–169. ISSN 1463-6204. DOI: 10.1080/14636200600811177

SAMUELLE LAMELA, Cristina. *La emigración gallega al Río de la Plata*. 2000, Xunta de Galicia. ISBN: 84-453-2964-2

SAQUE, Segundo. *Segundo Saque: La música celta en la Argentina* [online]. 2007 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://segundosaquedigital.blogspot.com/2007/04/la-msica-celta-en-la-argentina.html>

WWW.SURVIO.COM, all: Survio-. Dotazník zdarma | Vytvořit online dotazník | Survio.com. In: *Survio* [online] [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/>

A Corner of Spain, by Walter Wood—A Project Gutenberg eBook. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <http://www.gutenberg.org/files/47628/47628-h/47628-h.htm>

About | Couchsurfing. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://about.couchsurfing.com/about/about-us/>

Argentinská imigrační politika, 1852-1914. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/130651/>

Atlantic Flavors From Galicia in NY | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/NEW2016672152.html>

Áurea Fernández Rodríguez, Iolanda Galanes Santos, Ana Luna Alonso y Silvia Montero Küpper, 2012. *Traducción de una cultura emergente. La literatura gallega contemporánea en el exterior*. Presentación de Kathleen March. Col. Relaciones literarias en el ámbito hispánico: traducción, literatura y cultura (dirigida por Luis Pegenaute). | Morillas, Esther | download. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://booksc.org/book/54697553/6b2a81>

Camiños de ida e volta: a emigración herdada. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://emigracion.xunta.gal/es/conociendo-galicia/aprende/publicacion/caminos-ida-e-volta-emigracion-herdada>

Casa Galicia de Nueva York. In: *Casa Galicia de Nueva York* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.casagaliciany.com/>

Casa Galicia de Nueva York. In: *Casa Galicia de Nueva York* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.casagaliciany.com/>

CCEBA – ACTIVIDADES – CICLO – LECTORES GALEGOS EN BOS AIRES. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://www.cceba.org.ar/v3/ficha.php?id=1637>

Comunidade GA | GaliciaAberta - Secretaría Xeral da Emigración. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://emigracion.xunta.gal/comunidade-ga>

Contextualizing Gender and Migration: Galician Immigration to Switzerland – Marina Richter, 2004. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1111/j.1747-7379.2004.tb00196.x>

Echoes of Foods & Wines from Spain in the Americas | Foods and Wines From Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/wine/news/new-detail/NEW2016659545.html>

Exports of Spanish Fish and Seafood Preserves and Semi-Preserves on the Rise | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/new2019823102.html>

Fraga se empleó a fondo para lograr que el congreso de AP cambie el nombre del partido | España | EL PAÍS. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: https://elpais.com/diario/1989/01/21/espana/601340403_850215.html

Galician Film & Food Fest Returns to New York | Foods and Wines From Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/NEW2016648329.html>

Galician Language | Joshua Project. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://joshuaproject.net/languages/gle>

Galician Wine Institute Travels to Colombia | Foods and Wines From Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/wine/news/new-detail/NEW2016641349.html>

Galician Wine Institute Travels to New York | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/wine/news/new-detail/NEW2016678695.html>

Galicia's Food Scene Featured in The Wall Street Journal | Foods & Wines from Spain. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/news/new-detail/new2018806202.html>

Gallegos y Asturianos – Colectividades Argentinas. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.facebook.com/groups/gallegosyasturianosar/>

Gallegos y descendientes de Gallegos en Argentina abierto. In: [cit. 15.03.2021]. Dostupné
z: <https://www.facebook.com/groups/GallegosYDescendientes/>

Hannum – fulfillment of the requirements for the degree of .pdf [online] [cit. 15.03.2021].
Dostupné z: https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=kent1594393030662703&disposition=inline

Historia Arte y Folclore de Casa Galicia de Nueva York. In: *Casa Galicia de Nueva York* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.casagaliciany.com/historia-arte-y-folclore.php>

Hlavní projevy etnické identity Galicijců. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://kulturnistudia.cz/hlavni-projevy-etnicke-identity-galicijcu/>

Estatuto Galego de Estatística. [online]. [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ige.eu/web/index.jsp?paxina=001&idioma=gl>

Infographics: What Does Galicia Taste Like? Discover its flavors. In: [cit. 09.03.2021].
Dostupné z: <https://www.foodswinesfromspain.com:443/spanishfoodwine/global/food/features/feature-detail/reg2020852487.html>

KOKAISL, Petr. a kol. *Pestrá Evropa: Galicijci ve Španělsku, Lipovci v Rumunsku, Češi v Lucembursku, Češi v Belgii, Češi v Rakousku*. Praha: Nostalgie, 2020. ISBN: 978-80-906207-9-7

KOKAISL, Petr. *Etnické minority*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. ISBN 978-80-213-2524-1. s 12.

La Legislación Migratoria. In: *Argentina.gob.ar* [online]. 13. 3. 2019 [cit. 09.03.2021].
Dostupné z: <https://www.argentina.gob.ar/interior/migraciones/museo/el-estado-y-la-inmigracion/la-legislacion-migratoria>

Latin American and Iberian Studies | University of Delaware [online] [cit. 09.03.2021].
Dostupné z: <https://www.udel.edu/apply/undergraduate-admissions/major-finder/latin-american-and-iberian-studies/>

Lijó - 2006 - LA MATRÍCULA DE MAR Y SUS REPERCUSIONES EN LA GALI.pdf
[online] [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: https://minerva.usc.es/xmlui/bitstream/handle/10347/6797/OH_15_RT_Vazquez.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Saldo migrace na 1000 obyvatel | Databáze strategií – portál pro strategické řízení. In: [cit. 10.03.2021]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/hkk/indikatory-kraje/saldo-migrace-na-1000-obyv>

Seixas – HISTORIA DO EXILIO VISIÓN XERAL E CONTEXTO HISTÓR.pdf [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: http://consellodacultura.gal/mediateca/extras/CCG_2001_Actas-do-congreso-internacional-O-Exilio-Galego.pdf

Spain - Spain at the beginning of the 21st century. In: *Encyclopedia Britannica* [online] [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Spain>

Wayback Machine. In: 13. 6. 2010 [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20100613065434/http://www.unomaha.edu/esc/2005Proceedings/TheoreticalConcept.pdf>

Web oficial do grupo galego de música celta Luar na Lubre. Información sobre próximos concertos, os discos e letras, descarga de partituras, imaxes das actuacións, recortes de prensa. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <http://luarnalubre.com/historia.php?idioma=gl>

Ya solo hay 51 países en el mundo sin gallegos. In: [cit. 09.03.2021]. Dostupné z: <https://www.globalgalicia.org/noticia/africa/2020/02/01/solo-51-paises-mundo-gallegos/00031580578319387242124.htm>

10. Seznam grafů

Graf č. 1 (součástí příloh): *Cílové země respondentu* – str. 16

Graf č. 2 (součástí příloh): *Respondenty podle pohlaví* - str. 17

Graf č. 3: *Porovnání emigrace a imigrace* – str. 21

Graf č. 4: *Migrační bilance podle provincií* – str. 22

Graf č. 5 (součástí příloh): *Faktory vedoucí k emigraci* – str. 24

Graf č. 6 (součástí příloh): *Jaký kulturní prvek Vás odlišuje od místní komunity?* -str. 47

Graf č. 7 – *Používání galicijštiny* - str.53

Graf č. 8 (součástí příloh) – *Umíte mluvit galicijsky?* - str. 54

Graf č. 9 (součástí příloh) – *Používáte galicijštinu?* - str.54

Graf č. 10 (součástí příloh) – *Co máte v plánu v budoucnosti?* - str. 70

Graf č. 11 (součástí příloh) – *Co Vám emigrace dala?* - str. 71